

PER SLOT VAN RIJKSREKENING

(Herziene versie)

Aanvulling op het rapport van het institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein beheer van de rijksbegroting over de periode 1940 - 2000 in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT)

DOXiS Informatiemanagers

Samenstelling: Mieke Schaap en Geert van der Vleuten, m.m.v. Laurens Verbeek

i.o.v. Ministerie van Financiën

Den Haag, april 2003

PIVOT

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een projectorganisatie, die in mei 1991 door de Algemeen Rijksarchivaris, namens de minister van WVC belast met het beheer van de overgedragen archieven van de rijksorganen, in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor is de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn in de nieuwe archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van de democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld, want eerder overgedragen archieven worden ook eerder openbaar en toegankelijk voor het publiek. Voor de Nederlandse archiefdiensten betekent de verkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, zij overstromd zouden worden met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheidshandelen zou immers bij de invoering de nieuwe wet ineens moeten worden overgebracht naar de depots van de Rijksarchiefdienst. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom geschat op ongeveer 500 strekkende kilometer archief over de periode 1943-1973, en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar en hanteerbaar is, en de opslag ervan te kostbaar, zal in het kader van PIVOT de Rijksarchiefdienst samen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen treffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moeten tevens reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Al onder de oude wet zijn grote achterstanden geconstateerd in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van deze dienst was daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' van de Algemene Rekenkamer uit 1988 is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar, de geschatte looptijd van het project. Daarnaast zullen de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, zelf immers verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen inzetten om de operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover worden vastgelegd in convenants, die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemeen Rijksarchivaris al hebben gesloten of nog zullen sluiten.

Selectie en bewerking van archieven

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument te ontwerpen. Wat moet worden vernietigd, en wat 'voor de eeuwigheid' door de Rijksarchiefdienst bewaard? De tot nu toe gehanteerde selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend, in de eerste plaats omdat zij te arbeidsintensief en dus te kostbaar zijn en in de tweede plaats omdat de basis van de tot nu toe gevoerde selectie niet altijd duidelijk geformuleerd was.

Bij de selectie tot nu toe werden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats, die zij innemen in een geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. PIVOT hanteert als uitgangspunt, dat de informatieve waarde van een document (zowel op papier als op andere informatiedragers) nauwelijks objectief te bepalen is, want de informatiewaarde varieert per persoon, afhankelijk van de gehanteerde vraagstelling. De selectie moet uitgevoerd worden vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen, die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd. Niet de informatiewaarde van documenten vormt het uitgangspunt, maar de waardebeoordeling van taken van overheidsorganisaties. Het doel van de selectie moet ons inziens zijn: het mogelijk maken van de

reconstructie van dit overheidshandelen op hoofdlijnen. Wanneer het geselecteerde archiefmateriaal die hoofdlijnen weerspiegelt, is de selectie naar onze mening geslaagd.

Anders gezegd, PIVOT draait de vroeger gehanteerde methode "archief (al dan niet geselecteerd) wordt gesignaleerd en aangeboden voor overname", dus gericht op acquisitie, om: we gaan nu op basis van wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen na welke handelingen overheidsorganen verrichten, dus wat voor neerslag zou er **moeten** zijn, en brengen deze in kaart om de selectie over het gehele taakveld te kunnen uitvoeren.

PIVOT acht het dus niet langer wenselijk de archiefstukken zelf te selecteren. Geselecteerd moeten worden de handelingen van de overheid zelf, met andere woorden, niet het archiefstuk, maar de context en grondslag van het archiefstuk wordt gewaardeerd.

Uiteindelijk zal PIVOT de overdracht van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking, die de archieven en andere gegevensverzamelingen moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Zonodig zal PIVOT daarbij een adviserende rol spelen, bijvoorbeeld door het opstellen van een bewerkingsplan. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatieverzorging (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat'.

Institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT in eerste instantie institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden ingezet door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries. Zij zullen tezamen ongeveer 150 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening nemen, die globaal samenvallen met de huidige directoraten-generaal, of wanneer deze te groot zijn, delen daarvan. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de jaren 1940-1990.

Als uitgangspunt bij de onderzoeken wordt een door ons in samenwerking met medewerkers van enkele departementen ontworpen model gebruikt, het Logisch Model Institutioneel Onderzoek (LMIO). In het LMIO worden de te gebruiken begrippen en de te volgen onderzoeksmethode beschreven. Een aantal belangrijke begrippen zijn 'actor' en 'handeling'. Actoren zijn instellingen, binnen of buiten de rijksoverheid, die handelingen verrichten op een bepaald beleidsterrein. Omdat de PIVOT-onderzoeken zich alleen uitstrekken tot handelingen van de rijksoverheidsorganen, worden de handelingen van de actoren daarbuiten niet nader onderzocht. Wel is het voor de beeldvorming van het geheel belangrijk ook deze actoren te signaleren, omdat zij een rol kunnen spelen in het werkproces van de rijksoverheidsorganen.

Handelingen zijn de eenheden, waarin de werkzaamheden van overheidsorganen, verricht in het kader van de hun toegemeten taak, in de PIVOT-rapporten worden beschreven.

Als bronnen voor de beschrijving van deze handelingen gebruiken de onderzoekers de in de onderzoeksperiode vigerende wet- en regelgeving, interne instructies, administratieve handleidingen, organisatierapporten, instellingsbeschikkingen van departementsafdelingen, commissies en andere organisatieonderdelen. Tenslotte bestuderen zij literatuur betreffende het beleidsterrein en interviewen zij (voormalige) ambtenaren en andere deskundigen die werkzaam zijn of waren binnen het beleidsterrein.

De beschreven handelingen worden gekarakteriseerd naar status en plaats in het geheel van handelingen en in het beleidsvormingsproces. Is een handeling beleidsvoorbereidend, vaststellend, evaluerend of uitvoerend? Deze karakterisering is een belangrijk hulpmiddel bij de latere selectie, maar kan en mag niet als een absoluut criterium voor bewaren dan wel vernietigen van de neerslag van die handeling worden gebruikt. Zo zal de karakterisering 'beleidsuitvoerend' van een handeling niet altijd automatisch leiden tot het adagium 'vernietigen'. Per ministerie en per beleidsterrein zal, in overleg met de betreffende instelling(en), aan de hand van de PIVOT-rapporten moeten worden

bezien, welke archieven en andere gegevensverzamelingen moeten worden geselecteerd voor 'de eeuwigheid'. Dit rapport vormt daarmee tevens het handvat voor de acties **na** de selectie, de bewerking door de overheidsorganen van het geselecteerde bestand en de uiteindelijke overdracht aan de Rijksarchiefdienst.

Inspectie Nieuwe Stijl.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen, dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en overdracht van archieven en andere informatieverzamelingen. Daarbij kunnen de PIVOT- onderzoeksresultaten een belangrijke rol spelen. Wanneer eenmaal inzicht is verkregen in de processen binnen de overheidsorganisatie en bepaald is, welke neerslag van welke handelingen voorgoed bewaard moet blijven en welke niet, zal men daar voortaan al bij de vorming en het beheer van archieven rekening mee kunnen houden. Met de binnen PIVOT opgedane ervaring zullen wij dus adviezen kunnen geven over de toekomstige inrichting van de informatievoorziening bij de betreffende overheidsinstellingen. Dit betekent een wat andere invulling van de aloude inspectietaak, die aan de Algemene Rijksarchivaris is opgedragen krachtens de Archiefwet, artikel 19 ('De algemene rijksarchivaris oefent toezicht uit op de zorg voor de archiefbescheiden van de rijksorganen'). De Inspectie Nieuwe Stijl (INS), die momenteel door ons wordt opgezet, zal zich naast het al bestaande toezicht op de (materiële) kwaliteit van het archiefbeheer bij rijksoverheidsorganen, meer gaan richten op het adviseren ten aanzien van de organisatie van het gegevensbeheer. Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensverzamelingen zullen vormen.

Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen onderzoekt PIVOT de mogelijkheden. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches, in de toekomst wellicht beeldplaat. Uitbreiding van de opslagcapaciteit van bestaande depots kan worden bereikt door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee dan bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Verantwoording	1
1.1 Actualisatie	1
1.2 Afbakening	2
1.3 Indeling van het rapport	3
2 Theoretische aspecten van de begroting	4
2.1 Functies van de begroting	4
2.2 Begrotingsbeginselen	5
2.3 Begrotingsstelsels	6
3. Wettelijk kader van de rijksbegroting	7
3.1 Grondwet	7
3.2 Comptabiliteitswetgeving	7
3.2.1 Naar de Comptabiliteitswet 1927	7
3.2.2 Bezettingsperiode 1940-1945	8
3.2.3 Naar de Comptabiliteitswet 1976	8
3.2.4 Indische Comptabiliteitswet	10
3.2.5 Consignatiekas	10
4 Rijksbegrotingscyclus	11
5 Actoren	15
6 Handelingen	20
6.1 Algemeen	20
6.2 Handelingen van algemene aard	27
6.3 Periode 1940-1977	27
6.3.1 Comptabiliteitswet 1927 en andere regelingen	27
6.3.2 Bezettingsregelingen (1940-1945)	51
6.3.3 ('Londense') Comptabiliteitsbesluiten 1940 en 1941	53
6.3.4 Overige	66
6.4 Periode 1977-1990 (1991)	68
6.4.1 Comptabiliteitswet 1976	68
6.4.2 Overige	93
6.5 Periode 1991 -	99
6.5.1 Comptabiliteitswet	99
6.5.2 Overige	133
6.6 Indische comptabiliteitswet 1864	135
6.7 Consignatiekas	135
7 Machineleesbare gegevensbestanden	140
Bijlagen	141
Afkortingenlijst	141
Lijst van wet- en regelgeving	142
Geraadpleegde literatuur	144
Concordans	145
Handelingen waarvan bij de actualisatie bleek dat ze konden worden afgesloten	150
Overzicht handelingen geformuleerd door de CAS	151
Noten	165

1. Verantwoording

Dit rapport is een resultaat van het op 25 juni 1992 afgesloten convenant tussen de Secretaris-Generaal van het ministerie van Financiën en de Algemene Rijksarchivaris, waarin ondermeer afspraken zijn gemaakt over een institutioneel onderzoek 'naar de taakontwikkeling en de daaraan gekoppelde organisatorische ontwikkeling van het ministerie in de periode na 1940'.

Het doel van dit rapport is een instrument te bieden op basis waarvan een selectie kan plaatsvinden ten aanzien van de handelingen -voornamelijk op basis van wet- en regelgeving- van de minister van Financiën en andere actoren op het beleidsterrein beheer van de rijksbegroting, over de periode 1940-1993¹.

De selectiekeuzes zullen worden neergelegd in een 'Basis Selectie Document' (BSD) dat de handelingen verdeelt in te bewaren, aan het Nationaal Archief over te dragen (neerslag van) handelingen en in op termijn te vernietigen (neerslag van) handelingen.

De keuze voor de wet- en regelgeving als voornaamste bron voor het in kaart brengen van de handelingen ligt voor wat dit beleidsterrein betreft voor de hand: het begrotingsproces is grotendeels vastgelegd in wetten, algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten en (ministeriële) regelingen.

1.1 Actualisatie

Sinds de verschijning van het PIVOT-rapport nummer 15 in 1994 is de Comptabiliteitswet drie maal gewijzigd. Daarom is door het Ministerie van Financiën directie IAZ, Afdeling Algemene Secretarie besloten tot een actualisatie van zowel het PIVOT-rapport als het in 1996 verschenen basis selectie document (BSD).

Bij de actualisatie en aanvulling van het PIVOT-rapport nr. 15, versie 1994, zijn niet alleen handelingen geformuleerd uit de nieuwe wet- en regelgeving, maar zijn ook handelingen toegevoegd die nog ontbraken in de oude versie van het RIO. Daarnaast zijn een aantal handelingen geherformuleerd, omdat tijdens de bewerking van het archief op basis van het oude BSD bleek, dat de handelingen zoals destijds geformuleerd niet geheel bruikbaar waren. De oude handelingen (uit het RIO nr. 15, versie 1994) zijn in dit RIO ook opgenomen om het overzicht op het verloop van de werkprocessen te waarborgen. Alleen die oude handelingen die zijn geherformuleerd, zijn uit dit RIO weggelaten om verwarring te voorkomen. Om de formulering van de oude handeling te bekijken moet men het RIO nr. 15, versie 1994, raadplegen. In de bijlagen is een concordans opgenomen met daarin de vernummerde handelingen alsmede de nummers van de geherformuleerde handelingen.

Nieuw in dit RIO zijn de handelingen die betrekking hebben op de consignatiekas. Bij de eerdere versie van het RIO was dit onderdeel niet meegenomen. In de loop der jaren werd echter duidelijk dat dit stuk beleid in dit RIO thuis hoorde. De handelingen die betrekking hebben op de consignatiekas zijn te vinden onder de handelingnummers 486-495, in het hoofdstuk Consignatiekas.

Bij de bewerking van het archief van de minister van Financiën door de CAS bleek dat een aantal handelingen niet toereikend waren. Zowel bij de eerste als bij de tweede bewerking werden lacunes en onvolkomenheden geconstateerd. De CAS heeft toen, in nauw overleg met het ministerie van Financiën en het Nationaal Archief nieuwe handelingen geformuleerd en een aantal handelingen geherformuleerd. Bij de eerste bewerking door de CAS en naar aanleiding van het gevoerde driehoeksoverleg zijn er enkele handelingen bij geformuleerd. Om de handelingen op een juiste plaats

in het rapport te krijgen is destijds gekozen voor een decimale nummering. Bij de actualisatie is echter besloten om deze decimale nummering te vervangen. De handelingennummers 379-414 zijn handelingen die voorheen voorzien waren van een decimale nummering. In de concordans staat het voormalige nummer vermeld. Bij de tweede bewerkingsronde werden de volgende handelingen (handeling 415-448) geformuleerd. U treft in de bijlagen een overzicht aan van alle handelingen die door de CAS in de tweede bewerkingsronde zijn geformuleerd.

Naast de door de CAS nieuw geformuleerde en geherformuleerde handelingen zijn er nog enige nieuwe handelingen toegevoegd. Deze handelingen zijn gebaseerd op de 6^e wetwijziging, Regeling Contractbeheer 1996, Besluit Privaatrechtelijke Rechtshandelingen 1996 en Besluit taak DAD.

De handelingen 164, 165 en 166 uit het oorspronkelijke RIO en BSD zijn vervallen en samengevoegd tot handeling 164. De handelingen 165 en 166 zijn daardoor vervallen.

Bij de actualisatie bleek dat een aantal handelingen uit het PIVOT-rapport nr. 15, versie 1994, niet meer plaatsvinden. Deze handelingen zijn in deze versie beëindigd. De nummers van deze handelingen treft u aan in de bijlagen.

1.2 Afbakening

Het taakgebied dat de minister van Financiën bestrijkt, is dat terrein van rijksoverheidsbemoedienis waar het beleid ten aanzien van het samenstel van inkomsten en uitgaven van de Nederlandse overheid wordt vormgegeven en uitgevoerd. Het beleidsterrein rijksbegroting is dat terrein van rijksoverheidsbemoedienis waar het begrotingsproces vorm wordt gegeven en waar de jaarlijks terugkerende begrotingsvoorbereiding, -vaststelling, -uitvoering en controle plaatsvinden.

De beide andere beleidsterreinen bij het ministerie van Financiën, fiscale zaken en algemene financieel-economische zaken en (internationaal) monetair beleid, komen aan bod in andere rapportages.

In dit onderzoeksrapport wordt geen aandacht besteed aan het privaatrechtelijk beheer en publiekrechtelijk beheer van roerende en onroerende zaken van de staat, waarvoor de Comptabiliteitswet de basis vormt. Ook de beleidsterreinen staatschuld en staatsbedrijven en staatsdeelneming in privaatrechtelijke rechtspersonen, waarover in dezelfde wet bepalingen zijn opgenomen, worden in deze rapportage niet behandeld. Voor alle genoemde terreinen zullen aparte institutionele onderzoeken verschijnen.

De financiering door de rijksoverheid van de lagere overheden, de provincies en de gemeentes, is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Financiën, waarbij de eerste in de meeste gevallen het voortouw neemt. Een onderzoek naar dit beleidsterrein zal eerst plaatsvinden na het afsluiten van een convenant tussen de Algemene Rijksarchivaris en het ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit betekent dat de handelingen van de minister van Financiën op dit terrein, in casu de directie Financiering Publiekrechtelijke Lichamen, niet in dit rapport zijn opgenomen.

In dit document zijn niet opgenomen de handelingen van de Staten-Generaal, de Raad van State, de Ministerraad, het Centraal Planbureau, de Centraal Economische Commissie en de Ministeriële commissie heroverweging rijksbegroting, aangezien in andere PIVOT-onderzoeken aan deze organen aandacht is besteed of zal worden.

1.3 Indeling van het rapport

Dit rapport is verder als volgt ingedeeld:

Hoofdstuk 2 beschrijft kort een aantal theoretische aspecten van het begrotingsgebeuren; hoofdstuk 3 schetst het wettelijk kader van begrotingsproces; hoofdstuk 4 laat de begrotingscyclus aan ons voorbijgaan; hoofdstuk 5 geeft een overzicht van de actoren die actief zijn op het beleidsterrein; hoofdstuk 6 somt de handelingen op van de voor dit onderzoek relevante actoren; en hoofdstuk 7 gaat in op de neerslag van handelingen in de vorm van machineleesbare gegevensbestanden.

In het PIVOT-rapport nr. 15, versie 1994, werd een indeling gehanteerd per periode. In onderhavig RIO is dit gedeeltelijk gehandhaafd. Bij handelingen die zijn ontstaan tot en met de 3^e wetswijziging, is de periodisering zoals gehanteerd in de vorige versie, gehandhaafd. Voor de handelingen die ontstonden uit de nieuwe wetswijzigingen vanaf 1991, is echter besloten om de periodisering achterwege te laten. De reden hiervoor is dat anders bij elke wetswijziging dezelfde handelingen terug komen en die handelingen moeten elke keer opnieuw worden vastgesteld in een driehoeksoverleg. Door de periode open te laten, hoeven ze slechts eenmaal te worden vastgesteld. Hierdoor zal bij de bewerking minder snel gestuit worden op nog niet vastgestelde handelingen.

Achter in het RIO treft u de volgende bijlagen aan:

- Afkortingenlijst;
- Lijst met geraadpleegde wet- en regelgeving;
- Lijst met geraadpleegde literatuur;
- Concordans met vernummerde en hergeformuleerde handelingen;
- Overzicht van met nummers van de bij de actualisatie geformuleerde nieuwe handelingen en de plaats waar deze handelingen zich bevinden in het RIO;
- Lijst met nummers van bij de actualisatie afgesloten handelingen;
- Overzicht van door de CAS geformuleerde handelingen bij de tweede bewerkingsronde.

2 Theoretische aspecten van de begroting

De gegevens voor dit hoofdstuk zijn grotendeels ontleend aan het boek *Overheidsfinanciën*².

2.1 Functies van de begroting

In onze democratische samenleving dient de volksvertegenwoordiging in het voorgenomen beleid met betrekking tot de overheidsfinanciën te worden gekend en kan dit beleid pas ten uitvoer worden gebracht nadat zij daaraan haar goedkeuring heeft gegeven. Dit *budgetrecht* is historisch gezien de weerslag van de gedachte dat degenen die belastingen betalen het recht hebben te beslissen wat er met de door hen opgebrachte middelen gebeurt. Om dit recht te effectueren stelt de uitvoerende macht jaarlijks een begroting op waarin de financiële consequenties van het voorgenomen beleid worden aangegeven, waarna deze begroting aan de volksvertegenwoordiging wordt voorgelegd. De kern van de begroting bestaat uit een opsomming van de noodzakelijk geachte uitgaven en een raming van de te verwachten inkomsten. Doordat de volksvertegenwoordiging de begroting vaststelt, krijgt deze een bindend karakter. De uitvoerende macht wordt in beginsel gemachtigd (geautoriseerd) om uitgaven te doen voor de in de begroting omschreven activiteiten en wel tot het in de begroting omschreven maximum. De begroting heeft dan ook in eerste instantie een *autorisatie- of staatsrechtelijke functie*: zij biedt een formeel-juridisch kader waarbinnen respectievelijk de Staten-Generaal, de provinciale staten en de gemeenteraad de desbetreffende uitvoerende macht (regering, gedeputeerde staten en het college van burgemeester en wethouders) machtiging verlenen om bepaalde uitgaven te doen.

De begroting vervult ook een aantal andere functies. Voor het voeren van een actief begrotingsbeleid is het noodzakelijk dat de begroting inzicht biedt in de bijdrage van de overheid aan een in conjunctureel en structureel opzicht evenwichtige ontwikkeling van de volkshuishouding. Deze *macro-economische functie*, die met name van belang is voor de centrale overheid, richt zich vooral op het te voeren bestedingsbeleid -hoe beïnvloedt de overheid de conjunctuur- en op vraagstukken als het toelaatbare collectievelastenpeil en de omvang van het financieringstekort. Hiermee is in principe tevens het financiële kader bepaald waarbinnen de begroting dient te passen. Zo staan in Nederland bij het rijk de hoogte van het collectievelastenpeil en de omvang van het financieringstekort de laatste decennia centraal. Daarmee ligt de ruimte voor de toelaatbaar geachte uitgavenontwikkeling vast. Overheidsuitgaven en collectieve lasten worden dan op macroniveau tegen elkaar afgewogen. Het expliciet maken van deze afweging is de essentie van de *allocatie- of keuzefunctie*. Op macroniveau moet dit proces een oordeel mogelijk maken of de toewijzing van middelen aan de diverse activiteiten optimaal is, dat wil zeggen of zij strookt met de bij de bevolking levende preferenties, waarbij de volksvertegenwoordiging fungeert als 'preferentiemakelaar'. Nog andere functies zijn de *beheertechnische en de controlefunctie*. Bij deze functie dient de begroting als instrument om taken te kunnen delegeren aan ambtelijke diensten en als grondslag voor de interne en externe controle en een ordelijk beheer. Controleren houdt daarbij in dat zowel de rechtmatigheid als de doelmatigheid worden bezien. Bij rechtmatigheid gaat het om vragen als: is de begroting juist en volledig; is er niet gefraudeerd met de overgelegde bewijsstukken; is voor de gedane uitgaven toestemming verleend. Bij de beoordeling van de doelmatigheid gaat het om twee vragen: worden de beoogde wel bereikt (effectiviteit) en zo ja, gebeurt dit tegen de laagst mogelijke kosten (bedrijfseconomische efficiëntie). Intern worden deze controles uitgevoerd door degene die taken delegeert en door interne accountantdiensten. De externe controle geschiedt door de volksvertegenwoordiging zelf, die daarbij gebruik kan maken van een onafhankelijke instantie. Bij het rijk is dat de Algemene Rekenkamer.

2.2 Begrotingsbeginselen

De grondbeginselen die in acht dienen te worden genomen bij de begrotingsprocedure en de opzet en inrichting zijn vastgelegd in een geheel van regels en voorschriften aangeduid als de comptabiliteitswetgeving. Voor de begrotingsprocedure gelden als grondbeginselen de *openbaarheid* en de *voorafgaande toestemming*. Voor de opzet en inrichting van de begroting vormen *eenheid en universaliteit*, *periodiciteit* en een *overzichtelijke en doelmatige indeling* de belangrijkste uitgangspunten.

Openbaarheid is noodzakelijk voor zowel de parlementaire als de buitenparlementaire oordeelsvorming. De openbaarheid geldt niet alleen voor de behandeling en de vaststelling van de begroting door de volksvertegenwoordiging, maar ook voor de resultaten van de controle op de begrotingsuitvoering door onafhankelijke instanties, zoals de Algemene Rekenkamer.

Voorafgaande toestemming vloeit voort uit de autorisatiefunctie. Voordat geld uitgegeven wordt, moet daarvoor machtiging zijn verkregen. Dit vereist dat de begroting dient te zijn vastgesteld voor de aanvang van het tijdvak waarvoor zij zal gelden. In de praktijk wordt dikwijls tegen dit beginsel gezondigd en lukt het niet de begrotingsbehandeling tijdig af te ronden. Om echter stagnatie te voorkomen, bevat de comptabiliteitswetgeving voorzieningen, die de uitvoerende macht in staat stellen alvast uitgaven te doen voor reeds lopende programma's. Dit is het systeem van de 'voorlopige twaalfden'. In dit kader kan, vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de begroting, bij de lagere overheid alvast worden beschikt over viertwaalfde deel van de in de laatst goedgekeurde begroting vastgestelde bedragen. Door deze koppeling van de laatst vastgestelde begroting blijft de voorziening beperkt tot programma's of activiteiten waarin de volksvertegenwoordiging al is gekend. Uitgaven voor nieuw beleid zullen dus moeten wachten totdat de behandeling van de begroting voor de al lopende begrotingsperiode is afgerond. Tijdens de begrotingsuitvoering zelf doen zich vaak onverwachte ontwikkelingen voor waardoor de gevoteerde bedragen ontoereikend zijn. De begroting dient dan gewijzigd (verhoogd) te worden door het indienen van een suppletoire begroting. Tot voor kort werden bij het rijk de suppletoire begrotingen zo laat ingediend -in de regel pas na afloop van het begrotingsjaar- dat er eigenlijk sprake was van regularisatiewetgeving, dat wil zeggen dat pas achteraf toestemming werd verleend. Hoewel het parlement in nota's over de begrotingsuitvoering wel in grote lijnen op de hoogte werd gesteld, vormde dit toch een ernstige inbreuk op het budgetrecht.

Het beginsel van *eenheid en universaliteit* houdt in dat de begroting volledig moet zijn. Voor een goede uitvoering van het budgetrecht door de volksvertegenwoordiging is het vereist dat alle uitgaven en alle inkomsten tegenover elkaar staan in één samenvattend document. Slechts dan kan de volksvertegenwoordiging zich een oordeel vormen over het te voeren beleid. Uitgaven mogen niet buiten de begroting om worden gedekt. Evenmin mogen ontvangsten en uitgaven worden gesaldeerd, omdat daardoor het zicht op activiteiten wordt belemmerd.

Het beginsel van de *periodiciteit* houdt in dat zowel de staatsrechtelijke als de macro-economische functie het wenselijk maken dat de begroting op geregelde en niet te ver uiteenliggende tijdstippen aan de volksvertegenwoordiging ter vaststelling wordt voorgelegd. De comptabiliteitswetgeving bepaalt dat de begrotingsperiode samenvalt met het kalenderjaar. Daarmee sluiten de begrotingen aan bij de nationale rekeningen -het door het Centraal Bureau voor de Statistiek opgestelde stelsel van economische statistieken dat een totaal overzicht geeft van het functioneren van onze economie- en de door het Centraal Planbureau opgestelde macro-economische prognoses. Ook de controlefunctie komt alleen tot zijn recht als de controle periodiek plaatsvindt, niet al te lange tijd nadat uitgaven zijn gedaan.

De (*doelmatige*) *indeling van de begroting* is erop gericht een duidelijk inzicht te geven in de uitgaven en ontvangsten van de overheid. De indeling dient dan ook te geschieden volgens een logisch en overzichtelijk systeem. Bij de indeling kunnen de organisatie, de taken of de aard van de uitgaven en de ontvangsten het uitgangspunt zijn. Elke begrotingsfunctie stelt haar eigen eisen aan de indeling. De staatsrechtelijke functie brengt mee dat uit de begroting naar voren komt wie tegenover de

volksvertegenwoordiging verantwoordelijk is voor de gevoteerde gelden. Uitgaven en ontvangsten die onder een bepaalde minister ressorteren worden daartoe in een afzonderlijk hoofdstuk samengebracht. Voor de beheerstechnische functie kan dit verder worden uitgewerkt door een onderverdeling in paragrafen per ambtelijke afdeling en dienst. De indeling van de begroting volgt dan volledig de opbouw van de organisatie. Vanaf 1989 is de onderverdeling van de departementale begrotingen (hoofdstukken) naar organisatie-eenheden vervangen door een onderverdeling die meer aansluit bij de door ministeries uitgevoerde taken.

2.3 Begrotingsstelsels

Bij het begroten van uitgaven kunnen verschillende stelsels worden gehanteerd: 1. het verplichtingenstelsel; 2. het stelsel van verkregen rechten; 3. het kasstelsel; en 4. het stelsel van lasten en baten. Deze indeling is ontleend aan de verschillende fasen die bij transacties zijn te onderscheiden: 1. het aangaan van de verplichting door het sluiten van een contract of het geven van een opdracht; 2. de levering van het goed door de leverancier, wat gepaard gaat met het verkrijgen van recht op betaling; 3. de betaling aan de leverancier; en 4. het verbruik van het goed. Het rijk past thans een geïntegreerd *kas-verplichtingenstelsel* toe.

3. Wettelijk kader van de rijksbegroting

De verplichting om jaarlijks met het parlement in overleg te treden over het voorgenomen beleid en de begroting van ontvangsten en uitgaven ter goedkeuring voor te leggen alsmede na afloop rekening en verantwoording af te leggen is vanaf 1887 vastgelegd in de Grondwet. Ook de positie van de Algemene Rekenkamer is hierin verankerd. In de Comptabiliteitswet zijn deze regels nader uitgewerkt.

3.1 Grondwet

Het huidige artikel 105 van de Grondwet bevat bepalingen over de rijksbegroting:

- 'De begroting van de ontvangsten en de uitgaven van het Rijk wordt bij de wet vastgesteld' (eerste lid);
- 'Jaarlijks worden voorstellen van algemene begrotingswetten door of vanwege de Koning ingediend op het in artikel 65 bedoelde tijdstip' (tweede lid);
- 'De verantwoording van de ontvangsten en de uitgaven van het Rijk wordt aan de Staten-Generaal gedaan overeenkomstig de bepalingen van de wet. De door de Algemene Rekenkamer goedgekeurde rekening wordt aan de Staten-Generaal overlegd' (derde lid);
- 'De wet stelt regels omtrent het beheer van de financiën van het Rijk' (vierde lid).

De artikelen 76, 77 en 78 regelen de taak en samenstelling van de Algemene Rekenkamer:

- 'De Algemene Rekenkamer is belast met het onderzoek van de ontvangsten en uitgaven van het Rijk' (art.76);
- 'De wet regelt de inrichting, samenstelling en bevoegdheid van de Algemene Rekenkamer' (art.78/eerste lid);
'Bij de wet kunnen aan de Algemene Rekenkamer ook andere taken worden opgedragen' (art.78/tweede lid).

3.2 Comptabiliteitswetgeving

3.2.1 Naar de Comptabiliteitswet 1927

Het vereiste van een wettelijke regeling omtrent de verantwoording van de rijksuitgaven en -ontvangsten is in 1887 in de Grondwet opgenomen. Pas bij wet van 21 juli 1927 (Stb. 259) 'houdende regeling van het beheer van 's Rijks financiën', de Comptabiliteitswet, komt de bedoelde regeling tot stand. Het samenstel van regels dat tot dan toe door de departementen in de loop van de jaren is gevormd, bevat in zijn geheel een 'comptabel recht' dat echter -in juridische zin- als ongeschreven recht gezien wordt. In de memorie van toelichting op het ontwerp Comptabiliteitswet, ingediend door minister De Geer, worden de onvolkomenheden opgesomd die deze toestand met zich meebrengt: '1. onvoldoende aanpassing aan de zich wijzigende behoeften van het financieel Staatsbestuur en 2. verregaand gebrek aan uniformiteit en derhalve aan overzichtelijkheid.

In de periode tussen 1887 en 1927 zijn verschillende pogingen ondernomen om een wettelijke regeling tot stand te brengen, maar de ontwerpregelingen van minister Pierson (in 1900), minister Kolkman (in 1909) en minister Van Gijn (in 1916) halen het -in verschillende fases- niet. Aanvankelijk wordt de discussie vooral beheerst door staatsrechtelijke aspecten. Het gaat daarbij om de volledige verwezenlijking van het recht van het parlement op controle van het financiële beleid en in samenhang daarmee om een juistere bepaling van de positie en de werkwijze van de Algemene Rekenkamer. Zo is er de prangende vraag of de controle van de Rekenkamer preventief dan wel

repressief van karakter behoort te zijn. Het pleit wordt beslecht ten gunste van het repressieve model. In later tijd komen, mede door de zich ontwikkelende theorie, de problemen van de begrotingstechniek zelf meer in de belangstelling te staan.

De Comptabiliteitswet van 1927 regelt -in principe- de positie van de minister van Financiën in het gehele begrotingsproces, waarmee aan zijn geleidelijk groter geworden invloed een wettelijke basis wordt gegeven. Deze invloed heeft betrekking op vorm, inhoud en beheer van de begroting. Voor wat de vorm betreft krijgt hij de bevoegdheid voorschriften omtrent de inrichting van begrotingen te geven. Hij kan hierop ook daadwerkelijk toezien omdat tevens wordt bepaald dat iedere minister zijn begrotingsontwerpen moet toezenden aan de minister van Financiën en dat deze ze -tot één geheel verzameld- aan de Kroon moet aanbieden ter indiening bij het parlement. Wat de inhoud betreft wordt aan de minister van Financiën de plicht opgelegd bezwaar te maken tegen voorgestelde uitgaven, als hij deze met het oog op de toestand van 's Rijks financiën ontoelaatbaar acht. Van veel belang is dat er de minister van Financiën ook bezwaar kan maken tegen posten die 'de eenheid van het Regeeringsbeleid op het gebied der financiën' in gevaar kunnen brengen, ook als hij geen bezwaar heeft tegen de totale omvang van het begrotingshoofdstuk. Door de regering wordt verder opgemerkt dat de bemoeiingen van de minister van Financiën vóór de vaststelling van de begroting verder kunnen gaan dan daarna. Bij de begrotingsuitvoering moet hij zich beperken tot het toezicht houden op een goede en overzichtelijk administratie en op een zuinige besteding van de toegestane gelden. Ook worden in de wet samenstelling, taken en bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer (opnieuw) vastgelegd.

In grote lijnen is de regeling van 1927 gehandhaafd totdat deze in 1976 door een geheel nieuwe wet is vervangen.

Comptabiliteitsregels voor takken van rijksdienst waarvoor krachtens de Comptabiliteitswet een afzonderlijk beheer geldt, zijn neergelegd in de Bedrijvenwet 1928 (Stb. 1928, 249).

3.2.2 Bezettingsperiode 1940-1945

Tijdens de Duitse bezetting van ons land is de Comptabiliteitswet in werking gebleven. Wel zijn door de bezetter maatregelen genomen om te voorzien in de absentie van het parlement als belangrijke pion in het begrotingsgebeuren. De Nederlandse regering in Londen ziet zich voor hetzelfde probleem geplaatst en voorziet daarin met een -tijdelijke- comptabiliteitsregeling: Besluit van 28 juni 1940, no. 7, houdende bepalingen ter regeling van het financieel beheer der Regeering tijdens haar verblijf buiten het grondgebied in Europa (Stb. 1940, A7). Opvallend in deze regeling is dat de vooroorlogse bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer aan de minister van Financiën worden toebedeeld. Deze constructie wordt weer losgelaten krachtens het regeringsbesluit van 1 mei 1941 (Stb. 1941, B39) waarin tot instelling van een buitengewone Algemene Rekenkamer wordt besloten. Een nieuw besluit van 31 juli 1941 ('Comptabiliteitsbesluit 1941'/Stb. 1941, B67) vervangt dat van 28 juni 1940 en blijft voor de rest van de oorlogsperiode van kracht.

3.2.3 Naar de Comptabiliteitswet 1976

Na de oorlog is door de Staten-Generaal meermalen kritiek op het financiële bestel geuit. Zo wordt ondermeer gewezen op de grote verschillen tussen begrotings- en rekeningcijfers, met name wat betreft de belastingopbrengsten. De betekenis van de indeling van de begroting in 'gewone dienst' en 'buitengewone dienst' en de omvangrijke toepassing van artikel 24 van de Comptabiliteitswet 1927 (overbrenging van restanten naar een volgend dienstjaar) zijn meer dan eens onderwerp van discussie. De omvang en de late totstandkoming van suppletore begrotingen wekken bezorgdheid bij regering en Staten-Generaal. De wettelijke regeling van de kredietopening door de minister van Financiën zou opnieuw bekeken moeten worden. Ook het bij voortdurende stijgende peil van de rijksuitgaven geeft

aanleiding tot bezorgdheid. Soms wordt in de Staten-Generaal uiting gegeven aan een gevoel van onmacht de uitgaafposten kritisch te bezien. Wijziging van de werkwijze van het parlement wordt noodzakelijk geacht. De gedachte komt naar voren de doelmatigheid te doen beoordelen door een onafhankelijk orgaan. In dit verband wordt gepleit voor een uitbreiding van de taak van de Algemene Rekenkamer. Ook de instelling van een afzonderlijk onafhankelijk orgaan voor de doelmatigheidscontrole, met een informatorische taak in het bijzonder ten behoeve van de Tweede Kamer, wordt overwogen.

Dit leidt midden jaren vijftig tot het inzicht dat de Comptabiliteitswet vervangen dient te worden.

Bij de installatie in 1956 van de 'Commissie tot voorbereiding van een herziening van de Comptabiliteitswet', onder voorzitterschap van D. Simons, geeft de toenmalige minister van Financiën Van de Kieft de motieven om tot herziening van de wet te komen aldus weer: '...dat in de laatste jaren zowel de presentatie van de begroting als de behandeling daarvan in de Staten-Generaal moeilijkheden heeft opgeleverd. Herhaaldelijk werd in de Staten-Generaal geklaagd over het feit, dat de begroting geen juist beeld gaf van de financiële toestand van het rijk en tengevolge van afwijkingen tussen begrotings- en rekeningscijfers het moeilijk werd zich een juist beeld van de situatie te vormen.' Het rapport van de commissie verschijnt in september 1960 en vormt de basis voor een wetsontwerp dat in 1964 wordt ingediend. Na uitvoerige behandeling en amendering wordt het ontwerp in mei 1970 door de Tweede Kamer aanvaard. In januari 1972 verwerpt de Eerste Kamer het echter op grond van de mening dat één van de artikelen strijdig zou zijn met de Grondwet. Dit bezwaar leidt tot een nieuw ontwerp van wet dat uiteindelijk in 1976 in het Staatsblad als Comptabiliteitswet wordt gepubliceerd (Stb. 1976, 671).

In de periode tot en met 1990 is deze wet drie maal gewijzigd: in 1986 (Stb. 605), 1987 (Stb. 606) en 1988 (Stb. 596). De wijziging van 1986 betrof de controle op de administratie, uitgaven op rekeningen buiten het begrotingsverband en aanbesteding van werken; de wijziging van 1987 betrof de rijksbegroting, de Algemene Rekenkamer en de verantwoording aan de wetgevende macht; en de wijziging van 1988 had betrekking op de oprichting van en deelneming door de staat in privaatrechtelijke rechtspersonen en inzake controlebevoegdheden van de Algemene Rekenkamer bij andere rechtspersonen dan de staat.

In de periode na 1990 is de wet driemaal gewijzigd: in 1991 (Stb. 752), 1992 (Stb. 350) en 1995 (Stb. 375). De wijziging van 1991 had betrekking op de invoering van een geïntegreerd verplichtingenkasstelsel en de invoering van in de praktijk gebleken noodzakelijke aanpassingen, zoals de nevenschikking van de begrotingen van de ministeries en die van de staatsbedrijven. De artikelen die daartoe aan de wettekst waren toegevoegd waren op 1 mei 1993, de einddatum van dit onderzoek, nog niet in werking getreden. Het laatste heeft tot gevolg dat de eerdergenoemde Bedrijvenwet 1928 nog altijd in werking is. De wijziging van 1992 betrof de aanpassing van het hoofdstuk dat de samenstelling en taak van de Algemene Rekenkamer regelt.

De zesde wijziging trad in werking op 1 januari 1995. Deze wijziging had betrekking op de integratie van de begrotingsartikelen personeel en materieel (artikel 5), op de introductie van agentschappen en het afschaffen van de mogelijkheid tot het instellen van staatsbedrijven en agentschappen (artikel 70 t/m 73). Met ingang van de zesde wijziging dienen de vakministers een verantwoording voor hun begrotingsrekeningen op te maken (artikelen 64 t/m 68).

Met ingang van de inwerkingtreding van het besluit kasbeheer (Stb. 1998/53) is het kasbeheer gedecentraliseerd. De minister van Financiën blijft verantwoordelijke voor het kasbeheer met betrekking tot (het innen van) de belastingontvangsten, welke door daadwerkelijk door de belastingdienst worden geïnd. De overige uitvoerende taken (het verrichten van (kas)uitgaven en het innen van de zogenaamde niet-belastingontvangsten is sinds 1998 overgedragen aan de vakministers.

Vanaf 2000 zijn nog 3 wetswijzigingen aan de Staten-Generaal aangeboden. De zevende wijziging is op 7 december 2000 aangeboden aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal. De beoogde inwerkingtreding door publicatie in het Staatsblad is met terugwerkende kracht vastgesteld op 1 juli 2000. Deze zevende wetswijziging heeft betrekking op het breder beschikbaar stellen van het agentschapmodel (inclusief het baten-lastenstelsel als begrotingsstelsel) en op een nieuw budgettair instrument: de interne begrotingsreserve

De achtste wijziging is bij de Tweede kamer der Staten-Generaal aangeboden op 2 januari 2001. De datum van inwerkingtreding is nog onbekend. Deze wetswijziging heeft betrekking op de uitbreiding van de onderzoeksbevoegdheden van de Algemene Rekenkamer ten aanzien van de besteding van gelden die ten laste komen van de begroting van de Europese Unie (de nieuwe artikelen 22a en 59a).

In dit rapport zijn de zevende en achtste wetswijziging niet meegenomen omdat bij het maken van het rapport deze wijzigingen nog niet aanvaard zijn.

3.2.4 Indische Comptabiliteitswet

Zie hoofdstuk 6.6 voor context en handeling over de Indische Comptabiliteitswet.

3.2.5 Consignatiekas

Dit deelterrein is als een nieuw hoofdstuk ingevoegd in het eerder tot stand gekomen Rapport Institutioneel Onderzoek "Per Slot van Rijksrekening" m.b.t. onderzoek naar het beleidsterrein "beheer van de Rijksbegroting".

Uit praktische overwegingen is besloten om de context en de handelingen inzake de Consignatiekas op te nemen in het RIO en BSD "Per Slot van Rijksrekening". De afwegingen hiervoor zijn dat het gaat om het beheer van gelden en daarnaast belanden de niet opgevraagde gelden uiteindelijk in de rijkskas.

4 Rijksbegrotingscyclus

Hoewel in Nederland zowel bij het rijk als bij de lagere overheid de begroting betrekking heeft op één jaar, beslaat de totale begrotingscyclus -het tijdsverloop waarbinnen alle handelingen met betrekking tot een bepaalde begroting zich afspelen- een veel langere periode. Tussen het moment waarop met de opstelling wordt begonnen en het moment waarop de rekening wordt goedgekeurd, ligt normaal gesproken een periode van drie à vier jaar. Dit betekent dat er op elk willekeurig gekozen moment drie à vier cycli tegelijk lopen, zij het in een verschillend stadium van realisatie.

Bij elke *begrotingscyclus* kunnen vijf fasen worden onderscheiden:

1. de *voorbereiding* van de begroting; 2. het *vaststellen* van de begroting; 3. de *begrotingsuitvoering*;
4. het opstellen van de *rekening* en de *controle* op de begroting; en 5. de *verantwoording* over het gevoerde beleid en beheer.

In de fase van de *begrotingsvoorbereiding* worden de financiële consequenties van het bestaande beleid voor de komende begrotingsperiode bepaald. De begroting weerspiegelt voor een belangrijk deel de in het verleden genomen beslissingen, zoals de bestaande wetgeving die de uitgavenontwikkeling in sterke mate beïnvloedt.

De gemaakte keuzen worden in de vorm van een ontwerpbegroting aan de volksvertegenwoordiging voorgelegd. Deze stelt de begroting vast en bepaalt of het voorgenomen beleid ook mag worden uitgevoerd. Zij heeft het recht de begroting te wijzigen.

Tijdens de fase van de *begrotingsuitvoering* wordt het vastgestelde beleid uitgevoerd. Niet alleen vergt dit een inspanning van de uitvoerende macht om de beoogde doeleinden zo efficiënt mogelijk te verwezenlijken, bovendien blijkt voortdurend bijsturing van het beleid noodzakelijk. Plotselinge veranderingen zoals niet voorzienbare gebeurtenissen (bijvoorbeeld een oliecrisis), hogere loon- en prijsstijgingen of een groter beroep op overheidsinspanningen dan aanvankelijk was voorzien kunnen tussentijdse aanpassingen onvermijdelijk maken. Voorts kan er onder de druk der omstandigheden of door politieke ontwikkelingen behoefte ontstaan aan tussentijdse beleidswijzigingen. Ramingen kunnen daardoor te krap uitvallen, terwijl mogelijk elders binnen de begroting sprake is van meevallers. Meestal zijn er afspraken gemaakt om overschrijdingen terug te dringen dan wel te compenseren (het 'stringente begrotingsbeleid'). Bij wezenlijke veranderingen moeten suppletore begrotingen worden ingediend.

Na het verwerken van alle mutaties die tijdens de *begrotingsuitvoering* zijn opgetreden en na interne en externe *controle* op de rechtmatigheid en de doelmatigheid kan de *rekening* bij de volksvertegenwoordiging worden ingediend en de *verantwoording* over het gevoerde beleid worden afgelegd.

Jaarlijks dient de regering op de derde dinsdag in september de rijksbegroting in. De begroting van het rijk is in wezen een verzamelbegrip; deze omvat de begroting van het Koninklijk Huis, de Hoge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin, de begrotingen van de diverse ministeries, de begrotingsfondsen en het staatsbedrijf. Deze begrotingen, die zowel betrekking hebben op de uitgaven als op de ontvangsten, dienen elk afzonderlijk bij wet te worden vastgesteld. De begroting gaat vergezeld van de miljoenennota. Daarin geeft de minister van Financiën een totaaloverzicht van alle uitgaven en ontvangsten en van het financieringstekort. Tevens worden in de miljoenennota de hoofdlijnen van het beleid uiteengezet en wordt de budgettaire betekenis daarvan toegelicht. Ook de macro-economische ontwikkeling in ons land komt ter sprake. De verplichting om jaarlijks met het parlement in overleg te treden over het voorgenomen beleid en de begroting van ontvangsten en uitgaven ter goedkeuring voor te leggen alsmede na afloop rekening en verantwoording af te leggen is vastgelegd in de Grondwet. In de Comptabiliteitswet zijn deze regels nader uitgewerkt.

De rijksbegroting voor 1993 is verdeeld in de navolgende hoofdstukken (met de verantwoordelijke ministers):

- I Het Huis der Koningin (minister-president)
- II Hoge Colleges van Staat (minister van Binnenlandse Zaken)
- III Algemene Zaken (minister-president)
- IV Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse Zaken en Arubaanse Zaken (sinds 1986 de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid)
- V Buitenlandse Zaken (minister van Buitenlandse Zaken)
- VI Justitie (minister van Justitie)
- VII Binnenlandse Zaken (minister van Binnenlandse Zaken)
- VIII Onderwijs en Wetenschappen (minister van Onderwijs en Wetenschappen)
- IXA Nationale Schuld (minister van Financiën)
- IXB Financiën (minister van Financiën)
- X Defensie (minister van Defensie)
- XI Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (minister van VROM)
- XII Verkeer en Waterstaat (minister van Verkeer en Waterstaat)
- XIII Economische Zaken (minister van Economische Zaken)
- XIV Landbouw en Visserij (minister van Landbouw en Visserij)
- XV Sociale Zaken en Werkgelegenheid (minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid)
- XVI Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur (minister van WVC)
- Ontwikkelingssamenwerking (minister van Ontwikkelingssamenwerking)
- Aanvullende Posten (minister van Financiën)
- Gemeentefonds (ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën)
- Provinciefonds (ministers van Binnenlandse Zaken en Financiën)
- Fonds Investeringsrekening (ministers van Economische Zaken, Financiën en Sociale Zaken en Werkgelegenheid)
- Rijkswegenfonds (minister van Verkeer en Waterstaat)
- Belastingafdrachten aan de Europese Gemeenschap (minister van Financiën)

De begrotingscyclus bij het rijk ziet er (in 1992) als volgt uit³:

<i>Begrotingsfase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Rapportagetijdstip</i>
BEGROTINGSVOORBEREIDING	Technische begrotingsaanschrijving van de minister van Financiën	oktober t-2
	Kaderbrief	maart t-1
	Indienen primitieve begroting bij Financiën	uiterlijk 15 april t-1
	Bilateraal begrotingsoverleg	mei/juni t-1
	Hangpuntenbrief	juni t-1

De *technische begrotingsaanschrijving* aan de ministeries bevat aanwijzingen over bijvoorbeeld de te verwachten prijsontwikkelingen, dollarkoers of olieprijs. De bedoeling hiervan is dat alle ministeries hun begrotingen baseren op dezelfde cijfers, rekenregels en -methodes. In december worden op het ministerie van Financiën de hoofdlijnen van het financiële beleid bepaald.

De *kaderbrief* is een brief van de minister van Financiën aan de ministers met voorstellen voor de grote lijnen van de nieuwe begroting: de omvang van het financieringstekort, de collectieve belastingdruk, de bezuinigingen en gelden voor nieuw beleid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het Centraal Economisch Plan dat ieder jaar in de maand maart door het Centraal Planbureau wordt gepubliceerd. Eind maart, begin april bespreken de ministers de kaderbrief.

In de *hangpuntenbrief* van de minister van Financiën aan de ministerraad staan de overgebleven verschillen van mening tussen hem en zijn collega's. In juli behandelt de ministerraad de hangpuntenbrief. Nu staan de begrotingstotalen voor alle begrotingshoofdstukken vast.

De *totalenbrief* is een brief van de minister van Financiën aan zijn collega's waarin hij de totalen voor alle begrotingshoofdstukken heeft vastgelegd. Vanaf nu zijn er nog slechts wijzigingen mogelijk door politieke besluitvorming, duidelijke rekenfouten en onverwachte internationale gebeurtenissen. In augustus volgt nog de augustusbrief die de laatste hangpunten moet wegwerken. Op 1 september moeten de begrotingswetten en de Miljoenennota ter advisering bij de Raad van State liggen. Vervolgens gaan de ministers in op het commentaar van de Raad in een Nader Rapport. De begrotingshoofdstukken worden bijgesteld door ambtenaren van de diverse ministeries en de ambtenaren van Financiën ontfermen zich over hun eigen begroting en de Miljoenennota. Het *koffertje* van de minister van Financiën bevat vijf stukken: de rijksbegroting, de Miljoenennota, het advies van de Raad van State met het Nader Rapport, de Macro-economische Verkenning van het Centraal Planbureau en (met ingang van 1988) de rijksrekening over het afgelopen jaar.

<i>Begrotingsfase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Rapportagetijdstip</i>
BEGROTINGSVASTSTELLING	Miljoenennota en ontwerp-begrotingen naar parlement	3e dinsdag in september t-1
	Algemene politieke en financiële beschouwingen	eerste helft van oktober t-1
	Vaststelling begrotingswetten	vanaf medio oktober t-1
BEGROTINGSUITVOERING	Voorjaarsnota	uiterlijk 1 juni t
	Voorlopige uitkomsten	3e dinsdag in september t
	Najaarsnota	uiterlijk 1 december t
	Voorlopige rekening	uiterlijk 1 maart t+1

De *miljoenennota* dient minstens te bevatten:

- beschouwingen over de budgettaire betekenis van het voorgenomen beleid voor het rijk;
- beschouwingen over de betekenis van het voorgenomen beleid voor de volkshuishouding;
- meerjarenramingen voor vier op het begrotingsjaar volgende jaren;
- een overzicht van de wijzigingen in de ramingen die nader in dat jaar noodzakelijk worden geacht;
- een overzicht van de totalen der uitgaven en ontvangsten en saldi over de laatste tien jaren;
- een balans van de bezittingen, vorderingen en schulden van de staat naar de toestand per 31 december van het laatst verstreken jaar met een toelichting, waaruit onder meer blijkt naar welke grondslagen deze zijn gewaardeerd.

De *voorjaarsnota* is een nota die met ingang van 1988 uiterlijk in mei verschijnt. Deze geeft de stand van zaken met betrekking tot de lopende begroting.

In de *voorlopige of vermoedelijke uitkomsten*, onderdeel van de Miljoenennota, staat o.a. aangegeven hoe er het lopende jaar met het geld is omgesprongen.

De *najaarsnota* -voor de eerste maal gepubliceerd in 1987- geeft een tussenbalans van de begrotingsuitvoering.

De *voorlopige rekening of februarinota* geeft twee maanden na afloop van het boekjaar de voorlopige eindstand van de begroting van het afgelopen jaar.

<i>Begrotingsfase</i>	<i>Activiteiten</i>	<i>Rapportagetijdstip</i>
CONTROLE EN REKENING	Indienen departementale rekeningen bij Financiën	uiterlijk 1 mei - t+1

	Rekeningen naar Algemene Rekenkamer	uiterlijk 1 juni- t+1
	Rapport Algemene Rekenkamer	uiterlijk 1 september t+1
	Ontwerp slotwetten en rekeningen naar Tweede Kamer	3e dinsdag in september t+1

De *rijksrekening* wordt samengesteld door Financiën uit de definitieve cijfers van het boekjaar toegestuurd door alle departementen. Sinds 1988 wordt de rijksrekening over het jaar daarvoor al op Prinsjesdag aangeboden aan de Staten-Generaal. Dit maakt de begrotingscyclus korter dan voorheen toen dat proces wel jaren kon duren.

In 1994 zijn vaste afspraken gemaakt voor de rijksbegroting. Deze afspraken zijn bekend geworden onder de naam “Zalmsnorm”. De Zalmsnorm bestaat uit drie onderdelen:

1. Het kabinet gaat bij de schatting van inkomsten en uitgaven voorzichtig te werk;
2. Inkomsten en uitgaven zijn scherp van elkaar gescheiden. Wanneer de inkomsten meevallen dan mogen die meevallers niet gebruikt worden voor extra uitgaven. Extra inkomsten worden besteed aan de verkleining van het financieringstekort of van de staatsschuld, en aan een verlaging van de belastingen en premies;
3. Voor de hele kabinetsperiode wordt van te voren bepaald hoeveel er zal worden uitgegeven met daaraan gekoppeld een inflatiecorrectie.

5 Actoren

In de begrotingscyclus van het rijk spelen en speelden tal van actoren een rol. Hieronder volgen de belangrijkste organen die rechtstreeks een vaste rol spelen of speelden in het besluitvormingsproces rond de rijksbegroting.

Bij de actualisatie zijn de volgende actoren toegevoegd:

- Interdepartementale Begeleidingscommissie Privatisering;
- Interdepartementale Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid;
- Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse;
- Interdepartementale werkgroep privatiseringsonderzoek accountantscontrole;
- Interdepartementale Werkgroep Structurering en Uitbesteding van Accountantswerkzaamheden;
- Interdepartementaal Overlegorgaan Financiële Informatievoorziening;
- Departementaal Audit-Committee;
- Stuurgroep Prestatiebegroting;
- Ambtelijke Commissie Heroverweging (rijksbegroting)

De taken van de actoren ten aanzien van de Consignatiekas zijn apart beschreven onderaan dit actorenoverzicht.

De **Staten-Generaal** machtigen de regering uitgaven voor een bepaald jaar te doen en beoordelen ook het beheer en beleid van de vakministers op basis van controle- en verantwoordingsstukken. Er zijn kamercommissies voor de Rijksuitgaven en voor Financiën die in het begrotingsproces een belangrijke rol vervullen.

De **ministerraad** doet voorstellen aan de Staten-Generaal over het te voeren beleid. De ministers zijn primair verantwoordelijk voor hun eigen begrotingshoofdstuk. In de ministerraad hebben alle ministers formeel gesproken een gelijke stem, ook als het over begrotingsaangelegenheden gaat.

De **vakministers** beheren ieder een begrotingshoofdstuk. Ze zijn volgens de Comptabiliteitswet primair verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en het beheer van dat hoofdstuk.

Sinds 1998 heeft de vakminister een grotere uitvoerende taak ten aanzien van het kasbeheer. Het kasbeheer voor de vakminister is niet meer beperkt tot het beheer voor zover het voortvloeit uit het begrotingsbeheer dat hij voert, maar bevat ook het beheer van de rekeningen buiten het begrotingsverband die onder zijn verantwoordelijkheden wordt bijgehouden. Ook de verantwoordelijkheid voor een goede administratieve organisatie met betrekking tot het kasbeheer is bij de vakministers gelegd. De wijze waarop dit wordt vormgegeven is aan de vakministers zelf overgelaten. Wel dient er sprake te zijn van een functiescheiding tussen de bij het kasbeheer betrokken functionarissen. Dit leidt ertoe dat de vakminister personen aanwijst die bevoegd zijn over de verplichtingsbudgetten te beschikken (de zogenaamde budgethouders), andere personen die intern de opdracht geven aan de kasbeheerder om tot betaling over te gaan (de zogenaamde betalingsordonnateurs) en daarnaast personen die de betalingen verrichten nadat de ordonnateur hiertoe opdracht heeft gegeven (de kasbeheerders).

De minister beschikt over een ambtelijk apparaat dat o.a. bestaat uit een directie Financieel-Economische Zaken (FEZ) en een Departementale Accountantsdienst (DAD).

Een directie FEZ heeft de navolgende taken:

- het geven van een oordeel over beleids- en wetsvoorstellen die op het betreffende departement tot stand komen en geldelijke gevolgen kunnen hebben;
- het opstellen van de ontwerpbegroting en meerjarenramingen alsmede van aanvullende begrotingsontwerpen (suppletoire begrotingen), zowel voor uitgaven als ontvangsten;

- het uitoefenen van toezicht op de uitvoering van de begroting, waarbij het met name gaat om het toezicht op de rechtmatige en doelmatige besteding van de toegestane begrotingsbedragen;
- het inrichten en bijhouden van de financiële administraties van het departement;
- het opstellen van de jaarlijkse financiële verantwoording;
- het betaalbaar stellen en het innen van vorderingen;
- het toezicht houden op de naleving van comptabele regelgeving.

De hoofden van de directies FEZ ontmoeten elkaar, onder voorzitterschap de directeur-generaal van de Rijksbegroting van het ministerie van Financiën, in vergaderingen van het **Interdepartementaal Overlegorgaan FEZ (IOFEZ)**.

De DAD heeft het toezicht op de rechtmatigheid van uitgaven en ontvangsten en adviseert over te treffen maatregelen op dit gebied. De algemene controletaak houdt in:

- het controleren van de administraties die op het ministerie worden gevoerd ter ondersteuning van het beheer en ten behoeve van de verantwoording die over het beheer moet worden afgelegd;
- het controleren van het beheer van de middelen zoals dat blijkt uit de administraties van het ministerie;
- het controleren van het stelsel van interne controlemaatregelen dat is opgenomen in de administratieve organisatie van het ministerie;
- het controleren van de jaarlijkse financiële verantwoording van het ministerie die aan het einde en ter afsluiting van het dienstjaar wordt opgesteld aan de hand van de administratie, gevoerd door de directies FEZ.

Regelmatig vergaderen de hoofden DAD onder leiding van de directeur van de Centrale Accountantsdienst van het ministerie van Financiën over zaken van gemeenschappelijk belang in het **Interdepartementale Overlegorgaan DAD (IODAD)**. Daarbij is ook altijd een vertegenwoordiger van de Algemene Rekenkamer aanwezig. Het secretariaat voor beide organen wordt gevoerd door het ministerie van Financiën.

De **minister van Financiën** heeft coördinerende, regelgevende en toezichthoudende taken en bevoegdheden, waarbij hij een speciale verantwoordelijkheid draagt voor:

- de algehele coördinatie van het begrotingsbeleid;
- de algehele prioriteitenstelling;
- de doelmatigheid van het beleid;
- de budgettaire inpasbaarheid van beleidsmaatregelen in relatie tot het algemene financieel-economische beleid;
- de rechtmatigheid van uitgaven en ontvangsten;
- het beheer dat over rijks gelden wordt gevoerd.

Sinds 1998 is de taak van de minister van Financiën geëvolueerd naar een regievoerende functie, door de decentralisatie van het kasbeheer. De coördinerende en toezichthoudende taken blijven wel een onderdeel vormen van het takenpakket van de minister van Financiën.

Het ambtelijke organisatieonderdeel dat de minister tot zijn beschikking heeft is het directoraat-generaal van de Rijksbegroting, dat bestaat uit:

- de directie Begrotingszaken die zich met name richt op de algemene coördinatie van de begrotingscyclus en op de algemene beleidsmatige en procedurele aspecten van beleidsvoorbereiding en begrotingsbeheer, alsmede op comptabele wetgeving;
- de Inspectie der Rijksfinanciën die zich met name richt op het toetsen van beleidsvoornemens van ministeries en van begrotingsvoorstellen op doelmatigheid en budgettaire inpasbaarheid. De Inspectie houdt zich ook bezig met het -op hoofdlijnen- kritisch volgen van de

- begrotingsuitvoering. Ook kan de Inspectie zelf bestaand beleid doorlichten en aan de hand daarvan beleidsvoorstellen doen;
- de Centrale Accountantsdienst (v.a. 1 april 1993: directie Accountancy Rijksoverheid) die zich richt op coördinatie en toezicht op het beleid dat in de rijksdienst wordt gevoerd ten aanzien van de rechtmatigheid van uitgaven en ontvangsten en op het financiële beheer in de rijksdienst;
  - de directie Financiering Publiekrechtelijke Lichamen die ondermeer tot taak heeft, in nauw overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken, zorg te dragen voor de financiële relaties tussen het rijk en de lagere overheden.

Duidelijk moge zijn dat de minister van Financiën naast coördinerend bewindsman ook vakminister is, net als zijn collegae in de ministerraad. Zijn vakinhoudelijke taken betreffen de beleidsterreinen financieel-economisch en (internationaal) monetair beleid en fiscale zaken. De natuurlijke spanning tussen de afzonderlijke vakdepartementen en de minister van Financiën in zijn coördinerende rol in het begrotingsproces doet zich derhalve ook voor binnen het ministerie van Financiën. Er bestaan op dit punt afspraken tussen de CDFEZ als de centrale coördinerende directie voor de begroting van Financiën, de Inspectie der Rijksfinanciën en de Secretaris-Generaal van het ministerie om ook binnen Financiën de bij de vakministeries gebruikelijke controleprocedures toe te passen.

De **Algemene Rekenkamer** is een hoog college van staat dat bestaat uit drie leden en wordt ondersteund door een ambtelijk apparaat. De taak van de Rekenkamer is vastgelegd in de Comptabiliteitswet: het toezicht houden als externe controleur op de rechtmatigheid en doelmatigheid van het overheidshandelen, waaronder begrepen de overheidsorganisatie en het gevoerde beheer. Rapporten van de Rekenkamer bevatten voor de Staten-Generaal informatie om het overheidshandelen te kunnen toetsen. In beginsel beoordeelt de Rekenkamer het gevoerde beleid en niet de beleidsvoornemens als zodanig. De Rekenkamer speelt derhalve een rol in de fase van controle en verantwoording en niet bij de voorbereiding en uitvoering van de begroting.

Sinds 1995 is de Algemene Rekenkamer verantwoordelijk voor het opstellen van verklaringen van goedkeuring naar aanleiding van de financiële verantwoording van het rijk.

In de periode 1941-1945 was in Londen de **Buitengewone Algemeene Rekenkamer** actief. Dit orgaan had als taak het houden van toezicht op 's rijks financiën in Londen.

De **Hoge Colleges van Staat**, Eerste en Tweede Kamer, Raad van State, Algemene Rekenkamer, Hoge Raad van Adel, Kanselarij der Nederlandse Orden. Kapittel van de Militaire Willemsorde en de Nationale Ombudsman¹, zijn in het kader van de rijksbegroting verantwoordelijk voor het voordragen van KB's inzake het opdragen van het beheer over hun deel van 's rijks schatkist aan een of meer vakministers en het aanwijzen van budgethouders en ordonnateurs.

Het **Centraal Planbureau** heeft ondermeer als taak het ontwerpen van een Centraal Economisch Plan, dat ieder jaar in maart gepubliceerd wordt en de regering op economisch en financieel terrein van advies dient. Op Prinsjesdag publiceert het bureau de Macro-economische Verkenning met daarin voorspellingen over de economische ontwikkelingen in het volgend jaar. In de fase van de begrotingsvoorbereiding speelt het bureau een rol in het doorrekenen van de financieel-economische effecten van beleidsvoorstellen van de regering.

De **Centraal Economische Commissie** is een commissie met vertegenwoordigers van verschillende departementen die op verzoek van het kabinet adviezen geeft op sociaal-economisch en macro-economisch gebied. Ook kan ze bij de voorbereiding van de begroting worden ingeschakeld.

---

¹ Bron: toelichting op de reikwijdte Archiefwet 1995 door de Rijksarchiefinspectie

De **Commissie tot Voorbereiding van een Herziening van de Comptabiliteitswet**, ingesteld bij beschikking van de minister van Financiën van 31 mei 1956 en onder voorzitterschap van D. Simons, heeft zich tussen 1956 en 1960 bezig gehouden met het opstellen van een advies aan de minister van Financiën over een herziening van de Comptabiliteitswet 1927. Dit advies vormde de basis voor wat uiteindelijk de Comptabiliteitswet 1976 is geworden.

De **Interdepartementale Werkgroep Herziening Comptabiliteitswet 1976**, ingesteld bij beschikking van de minister van Financiën van 17 februari 1983 en opgeheven (per 1 januari 1992) bij het Instellingsbesluit IOFEZ 1992 van 20 december 1991, met o.a. als taak het doen van voorstellen tot wijziging van de Comptabiliteitswet 1976.

De **Ministeriële Commissie Heroverweging Rijksbegroting (MCHR)**, ingesteld bij besluit van de ministerraad van 28 juli 1986, heeft als taak 'het voorbereiden van de besluitvorming van de Ministerraad over heroverwegingsvoorstellen in het kader van de jaarlijkse begrotingsvoorbereiding'.

In de bezettingsperiode 1940-1945 spelen - vanwege het ontbreken van politiekverantwoordelijke ministers - de **secretarissen-generaal** van de departementen een belangrijke rol. De **secretaris-generaal** van het departement van Financiën kreeg in deze periode de coördinerende taken in het begrotingsgebeuren toebedeeld. Ook de **Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied** treedt in deze periode op als actor.

Van 1982 tot 1992 was de **Interdepartementale Begeleidingscommissie Privatisering** belast met de uitwerking van algemene, met privatisering samenhangende aspecten ten behoeve van concreet privatiseringsonderzoek. En het voorbereiden en begeleiden van privatiseringsonderzoeken en het adviseren van de Ministerraad over de uitkomsten van deze privatiseringsonderzoeken. Daarnaast trad zij als ambtelijk klankbord op voor maatschappelijke instellingen en personen over de privatisering.

De **Interdepartementale Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid** werd in 1986 ingesteld door de ministerraad en beëindigde in 1988 haar taak.

De commissie was belast met het uitwerken van de aanbevelingen met betrekking tot de verbetering van de doelmatigheid van het overheidsaanschaffingsbeleid uit het rapport "Heroverweging Rijksaankoopbeleid".

De **Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)** werd ingesteld bij besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971 en heeft bestaan tot en met 1983. De commissie was belast met het adviseren en rapporteren aan de regering inzake de ontwikkeling van beleidsanalyse ter bevordering van de zin en de doelmatigheid van de overheidsuitgaven, het stimuleren van de toepassing van beleidsanalyse bij de ministeries, het coördineren van de ontwikkeling en uitbreiding van beleidsanalyse bij de ministeries en het ontwikkelen van geëigende methoden voor nieuwe toepassingsgebieden voor de beleidsanalyse.

De **Interdepartementale Werkgroep Privatiseringsonderzoek Accountantscontrole** werd bij besluit van de minister van Financiën ingesteld op 4 september 1985 en kreeg als taak het verrichten van onderzoek over de mogelijkheden tot verbetering van de doelmatigheid of het privatiseren van accountantswerkzaamheden bij het Rijk. In 1986 werd de werkgroep opgeheven.

De **Interdepartementale Werkgroep Structurering en Uitbesteding van Accountantswerkzaamheden** adviseerde de minister van Financiën, in de jaren 1987 en 1988, over de per ministerie opgestelde en aan de Minister van Financiën voorgelegde meerjarige departementale plannen voor de structurering en uitbesteding van accountantswerkzaamheden.

Van 1985 tot en met 1991 was het **Interdepartementaal Overlegorgaan Financiële Informatievoorziening** belast met het adviseren van de minister van Financiën over de wijze waarop de financiële informatievoorziening in de Rijksdienst kon worden verbeterd. Het secretariaat van dit overlegorgaan werd gevoerd door de Afdeling Coördinatie Financiële Informatievoorziening van het Ministerie van Financiën.

Het **Departementaal Audit-Committee** staat o.l.v. de secretaris-generaal en is in 1995 ingesteld bij besluit DAD. In deze commissie hebben minimaal zitting de directeur DAD en de directeur CD-FEZ. De commissie is belast met het voeren van overleg, mede aan de hand van de rapporten van de DAD, over de controleaangelegenheden van het ministerie.

De **Stuurgroep Prestatiebegroting** hield zich vanaf 1971 bezig met het begeleiden van de ontwikkeling en invoering van de prestatiebegroting bij de verschillende ministeries. Na invoering van de prestatiebegroting, wijzigde de taak van de stuurgroep. Vanaf dat moment (1978) was de taak van de stuurgroep het adviseren van de minister van Financiën over de toepassing van de prestatiebegroting bij de verschillende ministeries.

De **Ambtelijke Commissie Heroverweging (rijksbegroting)** is in 1981 ingesteld bij beschikking van de minister van Financiën. De commissie is belast met het voorbereiden en begeleiden van interdepartementale beleidsonderzoeken en het jaarlijks opstellen van een samenvattend eindrapport met de evaluatie van de beleidsonderzoeken. De beleidsonderzoeken worden verricht door de bij de ministeries ingestelde commissies en werkgroepen. Deze commissies en werkgroepen houden zich bezig met een specifiek onderdeel van het beleid van ministeries en onderzoeken van dat onderdeel de doelmatigheid van beleids- en bedrijfsvoering. De handelingen van deze commissies en werkgroepen zijn zodanig beperkt tot onderdelen van beleidsterreinen dat zij in institutionele onderzoeken die betrekking hebben op die onderdelen van beleidsterreinen moeten worden meegenomen. Zij zijn derhalve niet in dit rapport opgenomen.

Actoren consignatiekas

De **minister van Financiën** is belast met het beheer van de Consignatiekas. Hij is tevens verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving ten aanzien van de consignaties van gelden. Tot 19881 geschiedde consignatie bij de kantoren van de belastingdienst.

De **Algemene Rekenkamer** was tot 1981 verantwoordelijk voor de goedkeuring van de wijze waarop het beheer van de Consignatiekas had plaatsgevonden.

De **minister van Justitie** stelt in overeenstemming met de minister van Financiën regels op met betrekking tot de voorwaarden waarop tot uitkering van de geconsigneerde gelden wordt overgegaan.

De **Belastingdienst** is verantwoordelijk voor de heffing en inning van belastinggeld en indien noodzakelijk uitbetaling van teveel geïnde gelden. Tot 1993 waren ze bevoegd tot het innen en uitbetalen van geconsigneerde gelden. Dit gebeurde in overleg met de afdeling FEZ (voorheen Comptabiliteit).

6 Handelingen

6.1 Algemeen

In dit hoofdstuk zijn de handelingen opgenomen die door de in het vorige hoofdstuk opgesomde actoren verricht worden binnen het begrotingsproces. Niet opgenomen zijn de handelingen van de Staten-Generaal, de Raad van State, de Ministerraad, het Centraal Planbureau, de Centraal Economische Commissie en de Ministeriële commissie heroverweging rijksbegroting, aangezien in andere PIVOT-onderzoeken aan deze organen aandacht besteed is of zal worden.

De voor dit onderzoek verzamelde handelingen zijn verwerkt in uniek genummerde datablokken die opgebouwd zijn uit de navolgende items:

- actor
- handeling
- periode
- grondslag
- product
- opmerking

actor

Het item actor geeft het overheidsorgaan dat de handeling verricht.

De handelingen met als actor de minister van Financiën zijn die handelingen die hij verricht in zijn bijzondere verantwoordelijkheid voor het begrotingsproces. Zoals in het vorige hoofdstuk al is beschreven heeft de minister van Financiën naast zijn bijzondere taak in het begrotingsgebeuren ook een taak als vakminister. Wanneer derhalve als actor 'vakministers' wordt aangegeven, betreft dit ook de minister van Financiën in die hoedanigheid.

handeling

Het item handeling geeft een parafrasering van de betreffende wettekst.

De handelingen (b.v.) 'het stellen van regels' en 'het verlenen van een ontheffing' houden respectievelijk mede in: 'het wijzigen en intrekken van regels' en 'het wijzigen en intrekken van een ontheffing'.

Het NB bij de handeling geeft bijzonderheden over de rol van een andere actor dan wel andere actoren in de (verdere) procedure.

periode

Het item periode geeft de jaren waarin de handeling werd verricht.

grondslag

Het item grondslag geeft de (wettelijke) basis van de handeling.

product

Bij het item product is zoveel als mogelijk het bestuurlijk-juridisch niveau aangegeven waarin de handeling heeft geresulteerd.

- 1.- handelingen met als product wetten van algemene strekking;

- 2.- handelingen met als product algemene maatregelen van bestuur;
  - handelingen met als product 'grote' kb's;
- 3.- handelingen met als product ministeriële regelingen (van algemene strekking);
NB Deze categorie wordt ook wel aangeduid als 'beschikking', 'besluit' of 'verordening'. In 'Aanwijzingen voor de wetgevingstechniek' (Stcrt. 1984, 52) wordt aangeraden deze categorie 'regeling' te noemen.
  - handelingen met als product 'kleine' kb's van algemene strekking;
- 4.- handelingen met als product wetten, zijnde niet van algemene strekking;
  - handelingen met als product beschikkingen, zijnde niet van algemene strekking;
  - handelingen met als product 'kleine' kb's, zijnde niet van algemene strekking.

opmerking

Het item opmerking geeft eventueel bijzonderheden over de handeling.

6.2 Handelingen van algemene aard

Handelingen van algemene aard zijn handelingen welke eigenlijk, ongeacht het beleidsterrein, veelal voorkomen bij alle organisaties die verantwoordelijk zijn voor een beleidsterrein. Deze lijst is met ingang van 2003 opgenomen in dit basis selectie document.

Beleidsontwikkeling en evaluatie

(513)

actor	minister van Financiën
handeling	Het voorbereiden, mede vaststellen, coördineren en evalueren van het beleid ten aanzien van het beheer van de rijksbegroting .
periode	1945-
product	Beleidsnota's, beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties, etc.
opmerking	Onder deze handeling valt ook: <ul style="list-style-type: none"> - het voeren van overleg met de andere betrokken actoren op het beleidsterrein; - het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de Ministerraadvergaderingen voor beraad en besluitvorming inzake betreffende het beleidsterrein; - het voeren van overleg met/het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het beleidsterrein; - het voorbereiden van de Memorie van Toelichting op de Rijksbegroting (zie ook de handelingen 5, 177 en 183); - het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie); - het leveren van commentaar op de recht- en doelmatigheidscontroles van de Algemene Rekenkamer op het beleidsterrein (zie ook e handelingen 295, 357 en 374); - het aan externe adviescommissies verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein; - het informeren van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein; - het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (als beleidsinstrument). NB. Zie ook handeling (164)

(164)

actor	minister van Financiën
handeling	Het vaststellen van het beleid inzake het technisch beheer van de rijksbegroting.
periode	1945-
grondslag	Grondwet art. 78 en 105 (oud: art.136 en 193)
product	beleidsnotitie, procedureschets, evaluatie
opmerking	Het betreft hier de oude BSD-nummers 164, 165 en 166. Bij de bewerking door de CAS zijn deze handelingen samengevoegd tot een handeling. Bij het vaststellen van het BSD in 1995 is men uitgegaan van de samengevoegde handeling. Het betreft hier de voorbereiding, vaststelling, evaluatie wijziging en publicatie van de infrastructurele/procedurele kant van het begrotingsbeleid. Het beleid dat tot stand komt op basis van de respectievelijke Comptabiliteitswetten en onderliggende regelgeving (AMvB's, etc) valt hier niet onder maar onder de specifiek hiervoor geformuleerde handelingen.

(496)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van medewerking aan het opstellen door de Algemene Rekenkamer van voorschriften inzake door de Rekenkamer te houden rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken.
periode 1945-
grondslag diverse artikelen Comptabiliteitswetten
product advies, toetsrapport

(497)
actor minister van Financiën
handeling Het formuleren van voorstellen inzake het inhoudelijke begrotingsbeleid met betrekking tot één of meer begrotingsjaren.
periode 1945-
product zie handeling
opmerking Het betreft hier voornamelijk voorstellen aan de Ministerraad.

Totstandkoming van wet- en regelgeving

(514)
actor minister van Financiën
handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wet- en regelgeving ten aanzien van het beheer van de rijksbegroting.
periode 1945-
product Wetten, algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, circulaires

(386)
actor minister van Financiën
handeling Het formuleren van beleidsregels inzake de toepassing van formele bevoegdheden met betrekking tot het beheer van de rijksbegroting.
periode 1945-
grondslag -
product zie handeling

Verantwoording van beleid

(387)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van periodieke verslagen over ontwikkelingen op het beleidsterrein van het beheer van de rijksbegroting.
periode 1945-
product Series jaarverslagen, kwartaalverslagen, maandverslagen

(168)
actor minister van Financiën
handeling Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden of commissies uit de Kamers der Staten-Generaal inzake het beleid ten aanzien van het beheer van de rijksbegroting.
periode 1945-
grondslag Grondwet art. 68 (oud: art. 104)
product Brieven, notities

(390)
actor minister van Financiën
handeling Het informeren van de Staten-Generaal inzake het begrotingsbeleid.
periode 1945-
grondslag -
product informatiebrief, voortgangsrapportage

(169)
actor minister van Financiën
handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de Commissies van de verzoekschriften van de Eerste en Tweede Kamer inzake het beheer van de rijksbegroting.
periode 1966-
grondslag Reglementen van Orde van de Eerste en Tweede Kamer en van de Commissies voor de Verzoekschriften
product zie handeling

Internationaal beleid

(515)
actor minister van Financiën
handeling Het mede voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen inzake het begrotingsbeleid.
periode 1945-
product Internationale regelingen, nota's, notities en rapporten

(389)
actor minister van Financiën
handeling Het -incidenteel- leveren van expertise op het gebied van nationale en internationale begrotingsaangelegenheden.
periode 1945-
grondslag -

(424)
actor minister van Financiën
handeling Het leveren van bijdragen aan de coördinatie van het begrotingsbeleid van de Beneluxlanden.
periode 1972-
grondslag Akkoord van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie van 29 mei 1972 inzake de voorbereiding van de coördinatie van het begrotingsbeleid van de drie Beneluxlanden in de overheidssector, Stcrt. 1972/155A
product advies, notitie

(425)
actor minister van Financiën
handeling Het voorbereiden van vergaderingen van Raadswerkgroepen in EEG-verband met betrekking tot begrotings(politieke)aangelegenheden en het opstellen van verslagen van deze vergaderingen.
periode 1958-
grondslag -
opmerking -Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg gevoerd worden

met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven
-De handeling leidt bij het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot instructies;
bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten

(426)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van verslagen betreffende de toepassing van het Eigen Middelen Besluit ten behoeve van de Europese Commissie.
periode 1971-
grondslag EG-verordening 2/1971, artikelen 5 en 13, lid 3 en EG-verordening 2891/77, artikelen 5 en 17, lid 3
product verslag

(427)
actor minister van Financiën
handeling Het leveren van bijdragen aan de Europese Commissie betreffende de controle van de Europese structuurfondsen.
periode 1993-
grondslag -
product notitie, rapport

Informatieverstrekking

(167)
actor minister van Financiën
handeling Het beantwoorden van vragen individuele burgers, bedrijven en instellingen over het beleid ten aanzien van het beheer van de rijksbegroting.
periode 1945-
grondslag Grondwet art.8
product Brieven, notities

Onderzoek

(516)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van (wetenschappelijk) onderzoek en het vaststellen van het onderzoeksrapport over het beheer van de rijksbegroting.
periode 1945-
product Offerte, brieven en rapporten

(517)
actor minister van Financiën
handeling Het begeleiden van (wetenschappelijk) onderzoek naar het beheer van de rijksbegroting.
periode 1945-
product Notities, notulen en brieven

(388)
actor minister van Financiën
handeling Het instellen van commissies en raden inzake het beheer van de rijksbegroting.
periode 1945-
grondslag -
product instellingsbeschikking

6.3 *Periode 1940-1977*

De Comptabiliteitswet 1927 vormde in de periode 1940-1977 de wettelijke basis voor het begrotingsproces. De handelingen uit deze wet en uit enige andere wetten en het KB Stb. 1945, F240 staan opgesomd in paragraaf 6.2.1.

Formeel gezien was de Comptabiliteitswet 1927 ook de basis in de bezettingsperiode van 1940-1945, maar de gewijzigde machtsverhoudingen noopten de bestuurders tot aanpassing van de comptabiliteitsregels en -procedures. In Nederland leidde dat tot regels waar handelingen uit voortvloeiden die opgenomen zijn in paragraaf 6.2.2. De Nederlandse regering in Londen legde de nieuwe regels neer in besluiten waarin het hele begrotingsproces opnieuw beschreven stond en waaruit handelingen voortvloeiden die opgenomen zijn in paragraaf 6.2.3.

6.3.1 **Comptabiliteitswet 1927 en andere regelingen**

Tenzij anders vermeld is de datum van inwerkingtreding van onderstaande artikelen uit de Comptabiliteitswet: 1 oktober 1928 (Stb. 1928, 384), 1 januari 1929 (Stb. 1928, 213) of bij wijzigingswet van vòòr 1 januari 1940. De wet is ingetrokken krachtens art.92/eerste lid van de Comptabiliteitswet 1976 (Stb. 1976, 671).

Comptabiliteitswet 1927

Hoofdstuk I Van de Rijksbegroting. §1 Inrichting der Rijksbegroting

(1)

actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van Middelenwetten.
periode	1940-1977
grondslag	Grondwet art.133 en CW art.1 en 8
product	zie handeling
opmerking	De Middelenwet is een wet waarin de middelen tot dekking van de rijksuitgaven staan vermeld. Als bijlage bij de memorie van toelichting wordt een ramingstaat gevoegd die ten aanzien van elk middel een raming van het daarop te ontvangen bedrag bevat.

(2)

actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van regels inzake het overbrengen van bedragen uit het hoofdstuk betreffende de nationale schuld naar de andere hoofdstukken van de begroting van uitgaven, wegens rente en aflossing van aangegane leningen.
periode	1940-1945
grondslag	CW art.6/tweede lid (vervallen krachtens Stb. 1945, F 240)
product	voordracht tot regeling (klein kb waarschijnlijk nooit tot stand gekomen)

(3)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van voorschriften inzake de inrichting van de begroting.
periode 1940-1977
grondslag CW art.10
product jaarlijkse begrotingsaanschrijving

(4)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een nota houdende streefcijfers die de begrotingsruimte van de vakministers bepaalt.
periode 1977
grondslag -
product zgn. Streefcijfernota

Hoofdstuk I Van de Rijksbegroting. §2 Van de vaststelling der Rijksbegroting en de uitvoering der begrotingswetten

(5)
actor vakminister
handeling Het opstellen van wetsontwerpen tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven waarover deze het beheer voert.
periode 1940-1977
grondslag CW art.11/tweede lid
product zie handeling
opmerking De wetsontwerpen worden toegezonden aan de minister van Financiën.

(6)
actor minister van Financiën
handeling Het toetsen van wetsontwerpen tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven en andere voorstellen met financiële gevolgen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.11 en Besluit algemene richtlijnen inzake wetsontwerpen en andere voorstellen met financiële gevolgen (21 januari 1919)
product goedkeuringsrapport, advies
opmerking Bij de bewerking van het archief door de CAS is deze handeling uitgebreid met 'andere voorstellen met financiële gevolgen'. Deze handeling is met deze uitbreiding in het BSD opgenomen dat in 1995 is vastgesteld. Met 'andere voorstellen met financiële gevolgen' wordt bedoeld voorstellen niet in de vorm van wetsontwerpen bijv. conceptraamingen.

(415)	
actor	vakminister
handeling	Het adviseren van de minister van Financiën inzake vaststelling van beleid ten aanzien van comptabiliteits- en begrotingsaangelegenheden.
periode	1940-
grondslag	-
product	advies
(7)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van een algemeen overzicht van de rijksbegroting en de resterende geschilpunten tussen de minister van Financiën en de vakministers.
periode	1977
grondslag	-
product	zie handeling
opmerking	Ten behoeve van de ministerraad.
(8)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van de zgn. Miljoenennota, houdende: een nota inzake de toestand van 's rijks financiën; een verzamelstaat inzake de totalen van alle hoofdstukken van de begroting van uitgaven; het totaal van de ramingstaat.
periode	1940-1977
grondslag	CW art.11/vijfde lid
product	zie handeling
(9)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het houden van toezicht op de uitgaven en ontvangsten van het rijk.
periode	1940-1977
grondslag	CW art.12 en CW art.75
product	zie handeling
(428)	
actor	vakminister
handeling	Het af- en overschrijven van bedragen van het ene begrotingsartikel naar het andere begrotingsartikel binnen hetzelfde hoofdstuk.
periode	1940-1977
grondslag	CW art 13
(10)	
actor	vakminister
handeling	Het beschikken over geldsommen, toegestaan bij begrotingswet.
periode	1940-1977
grondslag	CW art.14/tweede lid
product	Voordracht tot beschikking (klein kb)

(11)
actor vakminister
handeling Het beschikken over ten hoogste vier twaalfde gedeelte van de bedragen die in de
laatst vastgestelde begroting voor een geheel jaar zijn toegestaan
periode 1940-1977
grondslag CW art.15/tweede lid
product beschikking
opmerking Met medewerking van de minister van Financiën.

(12)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van medewerking aan het beschikken (door de vakminister) over ten
hoogste vier twaalfde gedeelte van de bedragen die in de laatst vastgestelde begroting
voor een geheel jaar zijn toegestaan.
periode 1940-1977
grondslag CW art.15/tweede lid
product Zie handeling

(13)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een nota -de zgn. Voorjaarsnota- inzake de ontwikkeling van de
lopende begroting.
periode ca.1965-1977
grondslag -
product Zie handeling

(14)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een nota inzake de uitvoering van de begroting van het afgelopen
jaar houdende herziene ramingen van de uitgaven, de belastingen en de niet-belasting
ontvangsten.
periode 1945 –1977
grondslag -
product Nota (later Februarinota genoemd)
opmerking Het streven was de nota voor 1 maart van het jaar volgend op het begrotingsjaar
gereed te hebben.

Hoofdstuk II Van het dienstjaar. §3 Van de uitgaven

(15)
actor vakminister
handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar.
periode 1940-1977
grondslag CW art.24/eerste en tweede lid
product Voordracht tot beschikking (zgn. Toevoegingsbesluit/klein kb)
opmerking Met medewerking van de minister van Financiën.

(16)
 actor minister van Financiën
 handeling Het meewerken aan de toevoeging door de vakministers van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar.
 periode 1940-1977
 grondslag CW art.24/eerste en tweede lid
 product Voordracht tot beschikking (zgn. Toevoegingsbesluit/klein kb)

Hoofdstuk III Van het beheer der Rijksmiddelen. §1 Algemene bepalingen

(17)
 actor minister van Financiën
 handeling Het stellen van regels inzake de inrichting en werkwijze van de boekhoudingen bij de ministeries.
 periode 1940-1977
 grondslag CW art.26/eerste lid
 product (regelingen)
 - Beschikking (inzake boekhoudvoorschriften) no.1 (25 oktober 1928)
 - Instructie betreffende de departementale betalingen via de Postcheque- en Girodienst (16 mei 1967)
 - Voorschriften voor de administratie en de verslaglegging der verplichtingen (21 juli 1970)
 - Voorschriften voor de administratie en de verslaglegging van de staatsgaranties (18 november 1970)
 - Voorschriften voor de samenstelling van de maandoverzichten van de begrotingsuitgaven, de verplichtingen en de middelen door de afdelingen Comptabiliteit der departementen (22 november 1973)
 opmerking Na overleg met de betrokken Minister en de Algemene Rekenkamer.

(18)
 actor minister van Financiën
 handeling Het aanwijzen van ambtenaren die controle uitoefenen op de departementale boekhoudingen.
 periode 1940-1977
 grondslag CW art. 26/tweede lid
 product zie handeling

(379)
 actor minister van Financiën
 handeling Het voeren van het beheer over 's rijks schatkist.
 periode 1945-1977
 grondslag CW art. 26/vierde lid
 product o.a. betalingsopdrachten, periodenoverzichten, berekening stand schatkist, dagafschriften DNB, fiatteringlijsten
 opmerking Onder het beheer wordt volgens de wet verstaan zowel het geven van de opdracht tot betaling, het ordonneren, als het verrichten van de feitelijke betaling (en ontvangst) alsmede de bewaring van de kasbestanddelen.

(499)
actor vakminister
handeling Het doen van onderzoek naar het departementaal financieel beheer
periode 1945-1977
product Ondermeer onderzoek naar budgetoverheveling, efficiency operaties, onderzoek subsidieregelingen
opmerking Betreft geen doelmatigheids- en rechtmatigheidsonderzoek, maar ondermeer onderzoek naar budgetoverheveling, efficiencyoperaties en onderzoek subsidieregelingen.

(19)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van voorschriften inzake de inrichting en werkwijze van een centrale boekhouding voor de dienst van 's rijks schatkist bij het ministerie van Financiën.
periode 1940-1977
grondslag CW art. 26/vierde lid
product Zie handeling

Hoofdstuk III Van het beheer der Rijksgeldmiddelen. §2 Van de ontvangsten

(20)
actor minister van Financiën
handeling Het niet onder de middelen tot dekking van de rijksuitgaven verantwoord van ontvangsten van het rijk.
periode 1940-1977
grondslag CW art.27/eerste lid
product Voordracht tot beschikking
Voorbeeld: Wet van 15 december 1938, inzake toepassing van artikel 27, eerste lid, der Comptabiliteitswet op een aan den staat gedane schenking (Stb. 1938, 1412)

(21)
actor minister van Financiën
handeling Het kwijtschelden van burgerrechtelijke, het rijk toekomende vorderingen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.28/eerste en tweede lid
product Voordracht tot beschikking (klein kb of wet)
opmerking De voordracht gaat uit van de minister van Financiën en de betrokken vakminister.

(22)
actor vakminister
handeling Het kwijtschelden van burgerrechtelijke, het rijk toekomende vorderingen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.28/eerste en tweede lid
product Voordracht tot beschikking (klein kb of wet)
opmerking De voordracht gaat uit van de minister van Financiën en de betrokken vakminister.

Hoofdstuk III Van het beheer der Rijksmiddelen. §3 Van de uitgaven

(23)

actor vakminister
handeling Het verlengen van de maximale termijn van vijf jaar voor het aangaan van overeenkomsten met betrekking tot werken of leveringen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.32/eerste lid
product voordracht tot beschikking (bij wet)
voorbeelden:
- Wet van 25 juli 1959 tot verlenging van de termijn voor het aangaan van overeenkomsten nopens werken als bedoeld in de Deltawet (Stb. 1959, 315);
- Wet van 29 mei 1967, houdende verlenging van het tijdperk, bedoeld in artikel 32, tweede lid, der Comptabiliteitswet 1927 (Stb. 259) voor het aangaan van overeenkomsten wegens werken voor de nieuwe havendammen bij Hoek van Holland en wegens leveringen voor die werken (Stb. 1967, 355).

(24)

actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de aanbesteding van werken.
periode 1940-1977
grondslag CW art.33/tweede lid
product (voordracht tot AMvB) Besluit aanbesteding van werken 1973 (Stb. 1973, 202); vervangt Reglement openbare aanbestedingen (kb van 30 augustus 1932, nr. 43) en andere kb's van algemene strekking

(25)

actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van vrijstellingen van de verplichting tot zekerheidsstelling.
periode 1940-1977
grondslag CW art.34/tweede lid
product beschikking

(26)

actor minister van Financiën
handeling Het openen of weigeren van krediet aan de vakminister ter verrichting van betalingen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.36/eerste, tweede en derde lid
product kredietverlening
opmerking Bij de bewerking van het archief van de minister van Financiën door de CAS is deze handeling uitgebreid met 'of weigeren'. Bij de vaststelling van het BSD in 1995 is deze handeling met de hierboven genoemde uitbreiding vastgesteld.

(27)

actor minister van Financiën
handeling Het opdragen aan comptabelen tot het doen van betalingen, zonder dat daarvoor de minister van Financiën krediet is geopend.
periode 1940-1977
grondslag CW art.36/eerste, tweede en derde lid
product voordracht tot beschikking (klein kb)

(28)
actor vakminister
handeling Het opdragen aan comptabelen tot het doen van betalingen, zonder dat daarvoor de minister van Financiën krediet is geopend.
periode 1940-1977
grondslag CW art.37/eerste lid
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking Met medewerking van de minister van Financiën.

(29)
actor vakminister
handeling Het opstellen van een staat van uitgaven die in een kalendermaand, zonder voorafgaande kredietopening, als in het eerste lid bedoeld, zijn gedaan.
periode 1940-1977
grondslag CW art.37/derde lid
product zie handeling
opmerking De vakminister zendt deze staat aan de minister van Financiën.

(30)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake gelden, welke verstrekt worden ten behoeve van de korpsen van de landmacht.
periode 1940-1977
grondslag CW art.38/vijfde lid
product voordracht tot regeling (klein kb/waarschijnlijk nooit tot stand gekomen)
opmerking In samenwerking met de betrokken minister en na overleg met de Algemene Rekenkamer.

(31)
actor minister van Defensie
handeling Het stellen van regels inzake gelden, welke verstrekt worden ten behoeve van de korpsen van de landmacht.
periode 1940-1977
grondslag CW art.38/vijfde lid
product voordracht tot regeling (klein kb/waarschijnlijk nooit tot stand gekomen)
opmerking In samenwerking met de minister van Financiën en na overleg met de Algemene Rekenkamer.

Hoofdstuk III Van het beheer der Rijksgeldmiddelen. §4 Van de Comptabelen

Onder 'comptabelen' verstaat artikel 39/eerste lid: 'alle personen en instellingen, die hetzij gemunt geld of geldswaardig papier, het Rijk toebehorende of in 's Rijks kas gedeponeerd, hetzij aan het Rijk toebehorende goederen ten verkoop onder zich hebben of die het beheer voeren over in 's rijks kas aanwezige geldmiddelen'. Comptabelen die een zelfstandig beheer voeren, zijn rekenplichtig aan de Algemene Rekenkamer. De controle op de rekenplichtigen is een kassiercontrole en van een andere orde dan de controle die de Algemene Rekenkamer uitoefent ter controle van de ontvangsten en uitgaven.

(32)

actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de wijze van verantwoording van het geldelijk beheer aan boord van oorlogsschepen en bij andere administraties van de zeemacht.
periode 1940-1977
grondslag CW art.39/derde lid
product voordracht tot regeling (klein kb/onbekend)

(33)

actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van ontheffingen van het bepaalde in de wet inzake het geldelijk beheer bij de korpsen en verdere onderdelen van de landmacht.
periode 1940-1977
grondslag CW art.39/vierde lid
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking In samenwerking met de betrokken minister en na overleg met de Algemene Rekenkamer.

(34)

actor minister van Defensie
handeling Het verlenen van ontheffingen van het bepaalde in de wet inzake het geldelijk beheer bij de korpsen en verdere onderdelen van de landmacht.
periode 1940-1977
grondslag CW art.39/vierde lid
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking In samenwerking met de minister van Financiën en na overleg met de Algemene Rekenkamer.

(35)

actor minister van Financiën
handeling Het opleggen van de rekenplichtigheid (aan de Algemene Rekenkamer) aan andere personen, die van rijkswege zijn belast met het beheer van gelden of goederen en als zodanig comptabelen zijn.
periode 1940-1977
grondslag CW art.39/vijfde lid
product voordracht tot beschikking (klein kb)

(36)
actor vakminister
handeling Het samenstellen van de verantwoording van de ter goede rekening verstrekte gelden.
periode 1940-1977
grondslag CW art.40/tweede lid
product zie handeling
opmerking De verantwoording wordt ingezonden aan de Algemene Rekenkamer.

(37)
actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van bescheiden waarmee betalingen ten laste van de begroting uit de rijkskas kunnen worden gedaan.
periode 1940-1977
grondslag CW art.42/eerste lid
product regeling (onbekend)
opmerking Gehoord de Algemene Rekenkamer.

(38)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verlenen van ontheffingen aan comptabelen inzake de verantwoordelijkheid voor het door hen gevoerde beheer.
periode 1940-1977
grondslag CW art.43
product beschikking

(39)
actor vakminister
handeling Het opstellen van gespecificeerde opgaven van de bestanddelen van de kas en het verstrekken van inlichtingen inzake alle betalingen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.44
product zie handeling
opmerking Te zenden aan de minister van Financiën of de Algemene Rekenkamer.

Hoofdstuk IV Van de samenstelling en taak van de Algemeene Rekenkamer. §2 Verplichtingen en bevoegdheden

(40)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het opstellen van een jaarverslag.
periode 1940-1977
grondslag CW art.59
product zie handeling
opmerking Het jaarverslag wordt toegezonden aan de Staten-Generaal.

- (41)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het opstellen (aan de hand van onderzoeken) van:
- 'voorstellen' en 'mededelingen' aan de vakminister ter vermindering van de rijksuitgaven, ter vermeerdering van de rijksontvangsten en ter verbetering of vereenvoudiging van 's rijks financiële beheer;
- 'opmerkingen en 'bedenkingen' aan de vakminister inzake de ontvangsten en uitgaven in het belang van 's rijks schatkist.
- periode 1940-1977
grondslag CW art.60/eerste en tweede lid
product zie handeling
opmerking Van genoemde voorstellen, e.d. kan de Algemene Rekenkamer mededeling doen aan de minister van Financiën en aan de Staten-Generaal (CW art.60/derde lid).
- (42)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de vakministers inzake de controle op het financieel beheer.
- periode 1940-1977
grondslag CW art.61/eerste lid
product zie handeling
- (43)
actor vakminister
handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de Algemene Rekenkamer inzake de controle op het financieel beheer.
- periode 1940-1977
grondslag CW art.61/tweede lid
product zie handeling
- (44)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het melden van begrotingsoverschrijdingen aan de Kroon en de Staten-Generaal, indien de inlichtingen die de betrokken minister daarover heeft verstrekt als niet afdoende worden beschouwd.
- periode 1940-1977
grondslag CW art.62/eerste lid
product brief/onderdeel van het jaarverslag
- (45)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het controleren of rijkseigendommen in voldoende mate productief zijn en of de daarop betrekking hebben de voorschriften behoorlijk worden nageleefd.
- periode 1940-1977
grondslag CW art.64/eerste lid
product onderdeel van het jaarverslag

- (46)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het vaststellen van de wijze waarop en de termijnen waarbinnen rekening en verantwoording door de comptabelen aan de Algemene Rekenkamer moeten worden afgelegd.
periode 1940-1977
grondslag CW art.65
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de betrokken vakminister.
- (47)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het controleren van de verantwoordingen ingestuurd door comptabelen (CW art.44) en het naar aanleiding daarvan vragen om inlichtingen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.66/eerste lid
product zie handeling
opmerking De Algemene Rekenkamer doet van genoemde beschikkingen mededeling aan de betrokken vakminister.
- (48)
actor vakminister
handeling Het naar aanleiding van de controle van de verantwoording door de Algemene Rekenkamer verstrekken van inlichtingen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.66/eerste lid
product zie handeling
- (49)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het doen van opgave aan de Kroon van de rekeningen die onafgedaan zijn gebleven.
periode 1940-1977
grondslag CW art.66/tweede lid
product zie handeling
- (50)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verrichten van onderzoeken bij de overheidsadministraties naar de kassen en voorraden, de boeken, rekeningen, verantwoordingen, bewijsstukken en verdere bewijzen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.67/eerste lid
product zie handeling
opmerking Het onderzoek wordt verricht door een commissie die bestaat uit één of meer leden of ambtenaren van de Algemene Rekenkamer en desgewenst uit één of meer boekhoudkundige(n).

- (51)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verlenen van ontheffingen van de verplichting tot het inzenden van rekeningen, verantwoordingen, bewijsstukken en verdere bewijzen, wanneer de Algemene Rekenkamer gebruikmaakt van de bevoegdheid bedoeld in artikel 67.
periode 1940-1977
grondslag CW art.68
product beschikking
- (52)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het aan de hand van het in artikel 67 bedoelde onderzoek vaststellen van saldi van comptabelen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.69/tweede lid
product beschikking
- (53)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het opleggen van boetes aan comptabelen of aan hen die anderszins nalatig zijn geweest.
periode 1940-1977
grondslag CW art.70
product voordracht tot beschikking (klein kb)
- (54)
actor vakminister
handeling Het verzoeken aan de Algemene Rekenkamer om herziening van de beslissing inzake de vaststelling van zijn rekening, de oplegging van een boete of de vaststelling van een ambtshalve opgemaakte rekening.
periode 1940-1977
grondslag CW art.72/eerste lid
product zie handeling
- (55)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het beslissen op verzoeken (van de vakministers) om herziening van de beslissing inzake de vaststelling van zijn rekening, de oplegging van een boete of de vaststelling van een ambtshalve opgemaakte rekening.
periode 1940-1977
grondslag CW art.72/tweede lid
product beschikking/onderdeel jaarverslag

(56)
actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van aan de Algemene Rekenkamer overlegde stukken die desgewenst kunnen worden teruggegeven en het aanwijzen van dienststukken waarvan bewijsstukken of bescheiden, nadat de rekening en verantwoording waar ze bijhoren is goedgekeurd, op een aan te wijzen plaats zullen worden bewaard.
periode 1940-1977
grondslag CW art.73/tweede lid
product voordracht tot AMvB (onbekend)
opmerking De Algemene Rekenkamer gehoord.

(57)
actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van soorten van stukken die na een te bepalen termijn kunnen worden opgeruimd.
periode 1940-1977
grondslag CW art.73/derde lid
product voordracht tot regeling (klein kb/onbekend)

(416)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van commentaar op nota's, rapporten en verslagen van de Algemene Rekenkamer
periode 1945-
grondslag -
product zie handeling

(417)
actor vakminister
handeling Het geven van commentaar op nota's, rapporten en verslagen van de Algemene Rekenkamer
periode 1945-
grondslag -
product zie handeling

Hoofdstuk IV Van de samenstelling en taak van de Algemene Rekenkamer. §3 Controle op de ontvangsten

(58)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het controleren van de ontvangsten ten behoeve van het rijk gedaan.
periode 1940-1977
grondslag CW art.75/eerste lid
product rapport/verslag

(59)	
actor	Algemene Rekenkamer
handeling	Het vaststellen van de wijze van controle inzake de ontvangsten ten behoeve van het rijk gedaan.
periode	1940-1977
grondslag	CW art.75/tweede lid
product	regeling (onbekend)
opmerking	na overleg met de betrokken vakministers.

Hoofdstuk IV Van de samenstelling en taak van de Algemene Rekenkamer. §4 Controle op de uitgaven

De in deze paragraaf opgenomen handelingen zijn, krachtens artikel 19/tweede lid van de Bedrijvenwet 1928, van overeenkomstige toepassing op die takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.

Onder 'verevening' wordt verstaan: het goedkeuren dat een uitgave in de rekening wordt opgenomen.

(60)	
actor	Algemene Rekenkamer
handeling	Het verevenen van uitgaven ten laste van de begroting.
periode	1940-1977
grondslag	CW art.77/eerste lid (ook: art.63 en 82/derde lid)
product	beschikking
opmerking	De Algemene Rekenkamer onderzoekt daartoe: <ul style="list-style-type: none"> - of de uitgave valt binnen de omschrijving van het begrotingsartikel, waarop zij is aangewezen; voorts of zij behoort tot het dienstjaar ten laste waarvan zij wordt gebracht en of het begrotingsartikel toereikend was; - of de schuldvordering niet was verjaard; - of de overlegde bewijsstukken naar waarheid zijn opgemaakt en voldoende zijn om het verkregen recht van de schuldeiser te staven; - of in het algemeen geen wet, koninklijk besluit of ander wettelijk voorschrift de verevening in de weg staat. De betrokken minister wordt in kennis gesteld van de bevindingen van de Algemene Rekenkamer; eventueel met uitnodiging het nodige te doen om de bedenkingen van de Algemene Rekenkamer op te heffen.

(61)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het bepalen dat verevening voor onvoorziene uitgaven niet noodzakelijk is.
periode	1940-1977
grondslag	CW art.77/tweede lid
product	voordracht tot beschikking (klein kb)

(62)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van de termijnen waarbinnen verevening moet worden aangevraagd.
periode 1940-1977
grondslag CW art.78
product (voordracht tot klein kb) Besluit tot vaststelling termijnen, binnen welke verevening moet worden aangevraagd (Stb. 1928, 413/b.w. Stb. 1982, 506)
opmerking Gehoord de Algemene Rekenkamer

(63)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het stellen van termijnen waarbinnen, in afwijking van het gestelde krachtens artikel 78, een aanvraag tot verevening kan worden ingediend.
periode 1940-1977
grondslag CW art.81
product beschikking
opmerking De betrokken minister wordt hiervan in kennis gesteld.

(64)
actor vakminister
handeling Het doen van voorstellen aan de Algemene Rekenkamer tot opheffing van haar bezwaar tegen verevening, als bedoeld in artikel 80.
periode 1940-1977
grondslag CW art.82/eerste lid
product zie handeling
opmerking Binnen een termijn van drie maanden na de mededeling van bezwaar van de Algemene Rekenkamer aan de betrokken vakminister.

(65)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verlengen van de termijn waarbinnen de vakminister voorstellen kan doen tot opheffing van het bezwaar tegen verevening.
periode 1940-1977
grondslag CW art.82/tweede lid
product beschikking
opmerking De termijn kan met tweemaal drie maanden worden verlengd.

(66)
actor vakminister
handeling Het bepalen dat een uitgaaf alsnog door de Algemene Rekenkamer onder de rijksuitgaven zal worden opgenomen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.83
product voordracht tot beschikking (via wetten/voorbeelden: Stb. 1974, 715, Stb. 1976, 697, Stb. 1979, 205 en Stb. 1980, 645)

Hoofdstuk V Van de Rijksrekening

(67)

actor minister van Financiën
handeling Het opmaken over elk dienstjaar van de rekening van alle rijksontvangsten.
periode 1940-1977
grondslag CW art.84/eerste lid
product zie handeling

(68)

actor vakminister
handeling Het opmaken over elk dienstjaar van de rekening van uitgaven.
periode 1940-1977
grondslag CW art.84/tweede lid
product zie handeling
opmerking De rekeningen die niet door de minister van Financiën behoeven te worden opgemaakt, worden vóór 1 april van het jaar volgende op het dienstjaar aan deze minister toegezonden.

(69)

actor minister van Financiën
handeling Het samenstellen van een algemene rekening van alle uitgaven en ontvangsten van het rijk.
periode 1940-1977
grondslag CW art.86/tweede lid
product zie handeling
opmerking De rekening wordt vóór 1 juni van het jaar volgend op het dienstjaar aan de Algemene Rekenkamer ter goedkeuring toegezonden.

(70)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het goedkeuren van de algemene rekening van alle uitgaven en ontvangsten van het rijk.
periode 1940-1977
grondslag CW art.86/tweede lid
product zie handeling

(71)

actor minister van Financiën
handeling Het, eens in de tien jaar, afboeken van de nadelige saldi van de kapitaalsdienst tegen de opbrengst van in die periode gesloten geldleningen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.86a
product voordracht tot beschikking (zgn. afboekingswetten)

Hoofdstuk VI Van de afzonderlijke onderdelen en takken van Rijksdienst

(72)

actor vakminister
handeling Het aanwijzen van onderdelen van de rijksdienst die een afzonderlijk beheer zullen hebben.
periode 1940-1977
grondslag CW art.87
product voordracht tot beschikking (bij wet)
voorbeelden:
- Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds;
- Fonds uitvoering Tiendwet 1907;
- Leeningsfonds 1914;
- Fonds voltooiing vestingstelsel;
- Fonds verbetering kustverdediging;
- Zuiderzeefonds;
- Wegenfonds.

(380)

actor vakminister
handeling Het aanwijzen van diensttakken waarvoor een afzonderlijk beheer zal worden ingesteld.
periode 1945-1977
grondslag CW art.88/eerste lid
product beschikking

(73)

actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.88/tweede lid
product (voordracht tot wet) Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249)

(74)

actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van voorschriften inzake de inrichting van de begroting en de rekening van takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.3/vierde lid en art.18/tweede lid
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de betrokken vakminister.

(75)

actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van rentepercentages voor takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.7/derde, vijfde en zesde lid
product zie handeling

- (76)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van regels inzake het bedrag dat jaarlijks als waardevermindering op de bezittingen moet worden afgeschreven voor takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
- periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.8/eerste lid
product regeling (onbekend)
opmerking In overeenstemming met de betrokken vakminister.
- (77)
actor vakminister
handeling Het opstellen van regels inzake het bedrag dat jaarlijks als waardevermindering op de bezittingen moet worden afgeschreven voor takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
- periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.8/eerste lid
product regeling (onbekend)
opmerking In overeenstemming met de minister van Financiën.
- (78)
actor vakminister
handeling Het opstellen van wetsontwerpen tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting voor de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen en waarover deze het beheer voert.
- periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.11/tweede lid
product zie handeling
opmerking De minister van Financiën kan bezwaar maken tegen het wetsvoorstel indien de toestand van 's rijks financiën daartoe aanleiding geeft.
- (79)
actor minister van Financiën
handeling Het houden van toezicht op de uitvoering op de begroting van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
- periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.12/eerste lid
product zie handeling
opmerking Indien daartoe aanleiding is, brengt de minister van Financiën de betrokken vakminister in kennis van zijn opmerkingen. Is diens antwoord niet naar genoegen van de minister van Financiën, dan deelt hij zijn opmerkingen mee aan de Algemene Rekenkamer.

- (80)
actor vakminister
handeling Het uitvoeren van de begrotingen van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen (aangaan van verplichtingen; verrichten van betalingen; ontvangen van betalingen; en de administratieve verwerking daarvan).
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.13/tweede lid
product voordracht tot beschikking (klein kb)
- (81)
actor vakminister
handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.16
product voordracht tot beschikking (zgn. Toevoegingsbesluit/klein kb)
opmerking Met medewerking van de minister van Financiën.
- (82)
actor minister van Financiën
handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.16
product voordracht tot beschikking (zgn. Toevoegingsbesluit/klein kb)
- (83)
actor vakminister
handeling Het opstellen van de rekeningen van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.17/eerste lid
product zie handeling
opmerking De betrokken vakminister zendt de rekening aan de minister van Financiën ter onderzoek toe.
- (84)
actor minister van Financiën
handeling Het onderzoeken van de rekeningen van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.19/eerste lid
product zie handeling
opmerking De minister van Financiën zendt de rekeningen en de resultaten van zijn onderzoek toe aan de Algemene Rekenkamer. De opmerkingen naar aanleiding van zijn onderzoek stuurt hij toe aan de betrokken vakminister.

- (85)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het onderzoeken van de rekeningen van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.19/derde lid
product zie handeling
opmerking De Algemene Rekenkamer zendt de door haar goedgekeurde rekeningen, met de daarbij gevoegde opmerkingen, aan de kroon.
- (86)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van regels inzake het houden van rekeningen-courant door de minister van Financiën en de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen en door die takken van dienst onderling.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.21
product (voordracht tot) AMvB als bedoeld in artikel 21 der Bedrijvenwet 1928 (Stb. 1930, 182)
opmerking
- (87)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van de wijze waarop het rijk schulden aan en vorderingen op de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen verrekent.
periode 1940-1977
grondslag AMvB als bedoeld in artikel 21 der Bedrijvenwet 1928 (Stb. 1930, 182) art.4
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de betrokken vakminister.
- (88)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van de wijze waarop de renteberekening in de rekening-courant met de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen plaatsvindt.
periode 1940-1977
grondslag AMvB als bedoeld in artikel 21 der Bedrijvenwet 1928 (Stb. 1930, 182) art.5
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de betrokken vakminister.
- (89)
actor vakminister
handeling Het samenstellen van overzichten inzake de exploitatie van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.22/eerste lid
product zie handeling
opmerking De betrokken vakminister zendt een exemplaar van het overzicht toe aan de minister van Financiën en aan de Algemene Rekenkamer.

(90)
actor vakminister
handeling Het vaststellen van de vorm van het overzicht inzake de exploitatie van elke tak van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer is aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.22/derde lid
product regeling (onbekend)
opmerking In overleg met de minister van Financiën.

(91)
actor minister van Financiën
handeling Het onderzoeken van de overzichten inzake de exploitatie van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.22/vierde lid
product zie handeling
opmerking Indien het onderzoek daartoe aanleiding geeft, zendt de minister van Financiën zijn opmerkingen naar de betrokken vakminister en - zo nodig - aan de Algemene Rekenkamer.

(92)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het onderzoeken - ter plaatse - van de juistheid van de bedragen die ten laste en ten bate worden gebracht van de takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.
periode 1940-1977
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249) art.22/vierde lid
product zie handeling

(448)
actor: vakminister
handeling: Het af- en overschrijven van bedragen van het ene begrotingsartikel naar het andere begrotingsartikel van een begroting van een staatsbedrijf.
periode: 1945-1993
grondslag: Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249)

(381)
actor vakminister
handeling Het opstellen van wettelijke regelingen inzake de geldelijke aansprakelijkheid van het rijk voor het beheer van instellingen met rechtspersoonlijkheid.
periode 1945-1977
grondslag CW art.89a
product zie handeling

(382)
actor minister van Financiën
handeling Het toetsen van wettelijke regelingen van de vakministers inzake de geldelijke aansprakelijkheid van het rijk voor het beheer van instellingen met rechtspersoonlijkheid.
periode 1945-1977
grondslag CW art.89a
product toetsrapport

Hoofdstuk VII Van de verantwoording

(93)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van het slot der rekeningen.
periode 1940-1977
grondslag CW art.90
product voordracht tot het vaststellen van het slot der rekeningen (bij wet)

(94)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van voorschriften inzake de vorm en indeling van de verantwoording van de uitgaven en ontvangsten.
periode 1940-1977
grondslag CW art.91
product (voordracht tot) KB tot hernieuwde vaststelling van een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van artikel 91 der Comptabiliteitswet 1927 (Stb. 1950, K 421); vervangt Besluit tot vaststelling van een algemeenen maatregel van bestuur ter uitvoering van artikel 91 der Comptabiliteitswet 1927 (Stb. 1931, 121)

(95)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het controleren van de verantwoordingen inzake het beheer over het materieel in 's rijks magazijnen, over het muntmaterieel in 's rijks munt en inzake de in 's rijks kas gedeponeerde fondsen waarvoor geen begroting is vastgesteld.
periode 1940-1977
grondslag CW art.92 en 93
product beschikking

Regelingen

(96)
actor minister van Defensie
handeling Het opstellen van een financiële verantwoording wegens (betaalde) materiële en andere verstrekkingen aan 's rijks koloniën en anderen.
periode 1940-1977
grondslag Wet tot regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen ontvangen (Stb. 1911, 379) art.2
product zie handeling
opmerking Ter overlegging aan de Algemene Rekenkamer.

- (97)
actor minister van Defensie
handeling Het opstellen van een overzicht van door de Algemene Rekenkamer geviseerde, gespecificeerde staten van de ontvangsten wegens (betaalde) materiële en andere verstrekkingen aan 's rijks koloniën en anderen.
- periode 1940-1977
grondslag Wet tot regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen ontvangen (Stb. 1911, 379) art.4
- product zie handeling
opmerking Ter overlegging aan de Staten-Generaal.
- (98)
actor minister van Financiën/raad van ministers
handeling Het stellen van regels inzake de positie van de afdelingen Comptabiliteit ten opzichte van de andere afdelingen van de departementen en het opstellen van een instructie voor de hoofden van de afdelingen Comptabiliteit.
- periode 1945-1977
grondslag KB houdende wijziging van de Comptabiliteitswet (Stb. 1945, F 240) art.2/derde lid (i.w. in bevrijd gebied krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)
- product Regeling Comptabiliteit 1959 (regeling van de minister-president, in overeenstemming met de ministerraad/Stcrt. 1959, 56)
- (99)
actor vakminister/afdeling Comptabiliteit
handeling Het controleren van de boekhoudingen van de ontvangsten en uitgaven, van de beheersadministraties en van de overzichten die nodig zijn voor de beoordeling van het gevoerde beheer.
- periode 1959-1977
grondslag Regeling Comptabiliteit 1959 (Stcrt. 1959, 56 [i.w. 1 april 1959]) art.4
product controlerapporten
- (500)
actor vakminister
handeling Het controleren van het beheer van niet-geldelijke zaken die aan het Rijk toebehoren of zijn toevertrouwd
- periode 1945-1977
grondslag Besluit Taak DAD (Stb. 1995, 426) art. 3a
product Inlichtingen, rapporten
- (383)
actor minister van Financiën
handeling Het coördineren van het overleg met de hoofden van de afdelingen Comptabiliteit van de vakministeries.
- periode 1945-1977
grondslag Resolutie van de Ministerraad, 1 mei 1928, art. III/
Regeling Comptabiliteit 1959 (Stcrt. 1959, 56 [i.w. 1 april 1959]) art.8

(384)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het instemmen met de voordracht van de vakminister tot benoeming, schorsing of ontslag van zijn hoofd van de afdeling Comptabiliteit.
periode 1945-1977
grondslag Besluit houdende wijziging van de Comptabiliteitswet 1927 (Stb. 1945, F 240) art.2, eerste lid
product instemmingsbeschikking

(385)
actor vakminister
handeling Het deelnemen aan het overleg van de hoofden van de afdelingen Comptabiliteit van de vakministeries met het ministerie van Financiën.
periode 1945-1977
grondslag Resolutie van de Ministerraad, 1 mei 1928, art. III/
Regeling Comptabiliteit 1959 (Stcrt. 1959, 56 [i.w. 1 april 1959]) art.8

6.3.2 Bezettingsregelingen (1940-1945)

(100)
actor secretaris-generaal Financiën
handeling Het vaststellen en het wijzigen van de begrotingen van het rijk, de rijksfondsen en de Staatsbedrijven.
periode 1940-1945
grondslag Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 31 oktober 1940, betreffende het vaststellen en het wijzigen van begrotingen en betreffende het vaststellen van rekeningen van het Rijk, de Rijksfondsen en de Staatsbedrijven (Verordeningenblad voor het bezette Nederlandsche gebied, nr. 194/1940) art.1 (i.w. 1 november 1940/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)
product zie handeling

(101)
actor secretaris-generaal Financiën
handeling Het houden van toezicht op de tenuitvoerlegging van de begrotingen van het rijk, de rijksfondsen en de Staatsbedrijven.
periode 1940-1945
grondslag Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 31 oktober 1940, betreffende het vaststellen en het wijzigen van begrotingen en betreffende het vaststellen van rekeningen van het Rijk, de Rijksfondsen en de Staatsbedrijven (Verordeningenblad voor het bezette Nederlandsche gebied, nr. 194/1940) art.1 (i.w. 1 november 1940/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)
product zie handeling

- (102)
actor secretaris-generaal Financiën
handeling Het vaststellen van de rijksrekeningen en van de rekeningen van de rijksfondsen en de Staatsbedrijven, nadat deze door de Algemene Rekenkamer zijn goedgekeurd.
periode 1940-1945
grondslag Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 31 oktober 1940, betreffende het vaststellen en het wijzigen van begrotingen en betreffende het vaststellen van rekeningen van het Rijk, de Rijksfondsen en de Staatsbedrijven (Verordeningenblad voor het bezette Nederlandsche gebied, nr. 194/1940) art.1 (i.w. 1 november 1940/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)
product zie handeling
- (103)
actor secretaris-generaal Financiën
handeling Het geven van voorschriften met betrekking tot het toezicht op het beheer van de publieke geldmiddelen.
periode 1943-1945
grondslag Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 26 januari 1943, betreffende de financiën van het Rijk, van de provinciën en de gemeenten (Verordeningenblad voor het bezette Nederlandsche gebied, nr. 194/1940) art.1 (i.w. 27 oktober 1943/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)
product Besluit van de Secretaris-Generaal van het Departement van Financiën van 25 januari 1943 betreffende nadere regeling van het toezicht op de inkomsten en uitgaven des Rijks (Verordeningenblad, nr.8/1943)
- (104)
actor secretaris-generaal Financiën
handeling Het beslissen op de maandelijks kredietaanvragen van de ministeries.
periode 1943-1945
grondslag Besluit van de Secretaris-Generaal van het Departement van Financiën betreffende nadere regeling van het toezicht op de inkomsten en uitgaven des Rijks (Verordeningenblad, nr.8/1943) art.2, 3 en 4 (i.w. 27 januari 1943/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)
product beschikking

(105)	
actor	secretarissen-generaal van de vakdepartementen
handeling	Het regelen bij gemeenschappelijk besluit van de positie van de afdelingen Comptabiliteit ten opzichte van de andere afdelingen der departementen en het vaststellen van een instructie voor de hoofden van de afdelingen Comptabiliteit.
periode	1943-1945
grondslag	Besluit van de Secretaris-Generaal van het Departement van Financiën betreffende nadere regeling van het toezicht op de inkomsten en uitgaven des Rijks (Verordeningenblad, nr.8/1943) art.5, derde lid (i.w. 27 januari 1943/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)
product	Besluit van de Secretarissen-Generaal van de Departementen van Algemeen Bestuur, tot regeling van de positie van de afdeling Comptabiliteit bij de Departementen van Algemeen Bestuur en tot vaststelling van een instructie voor de Hoofden dier afdelingen (Stcrt. 1943, 97)

6.3.3 ('Londense') Comptabiliteitsbesluiten 1940 en 1941

Het Besluit van 28 juni 1940, no. 7, houdende bepalingen ter regeling van het financieel beheer der Regeering tijdens haar verblijf buiten het grondgebied in Europa (Comptabiliteitsbesluit, Stb. 1940, A7) trad in werking op 3 juli 1940.

Het Besluit van 1 mei 1941, tot instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B39) trad in werking op 6 mei 1941.

Het Besluit van 31 Juli 1941, houdende een regeling ter vervanging van het Koninklijk Besluit van 28 Juni 1940, zoals dit is gewijzigd bij Koninklijk Besluit van 1 Mei 1941 (Comptabiliteitsbesluit 1941, Stb. 1941, B67) trad in werking op 2 september 1941. De datum van buitenwerkingtreding is onbekend.

De overeenkomstige handeling uit de Comptabiliteitswet 1927 (CW) is weergegeven tussen haken ().

Het eerstgenoemde besluit uit 1940 bepaalde dat de taak en werkzaamheden van de Algemene Rekenkamer, krachtens de Comptabiliteitswet 1927, zouden worden uitgeoefend door de minister van Financiën. Bij het besluit van 1 mei 1941, dat in werking trad op 6 mei 1941, werd de buitengewone Algemeene Rekenkamer ingesteld die de bevoegdheden -behoudens enkele wijzigingen- kreeg toebedeeld de in de Comptabiliteitswet 1927 aan de Algemene Rekenkamer waren toebedeeld. Het besluit van 31 juli 1941 is vanaf de inwerkingtreding op 2 september 1941 de basis voor de werkzaamheden van de buitengewone Algemeene Rekenkamer. De handelingen van de buitengewone Algemeene Rekenkamer in de periode mei - augustus 1941 zijn in deze paragraaf niet weergegeven, omdat ze vrijwel identiek zijn aan de handelingen van de Algemene Rekenkamer die opgesomd zijn in hoofdstuk 6.2.1. De afwijkingen zijn:

- De mededeling bedoeld in artikel 59 van de CW is op het verslag van de buitengewone Algemeene Rekenkamer niet van toepassing;
- De mededeling bedoeld in artikel 60, derde lid van de CW wordt door de buitengewone Algemeene Rekenkamer gedaan aan de minister van Financiën en eventueel de Raad van Ministers;
- De kennisgeving bedoeld in artikel 62, tweede lid van de CW wordt gegeven aan de Raad van Ministers;
- De registers als bedoeld in artikel 74 van de CW worden niet gehouden door de buitengewone Algemeene Rekenkamer, maar door de minister van Financiën;
- De bevoegdheden krachtens de artikelen 86, tweede lid en 92, eerste lid worden niet door de buitengewone Algemeene Rekenkamer uitgevoerd.

- (106)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van voorschriften inzake de inrichting van de begroting.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.6 (CW art.10)
product regeling (onbekend)
- (107)
actor vakminister
handeling Het opstellen van ontwerpbesluiten tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven waarover deze het beheer voert.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.7/tweede lid (CW art.11/tweede lid)
product zie handeling
- (108)
actor minister van Financiën
handeling Het toetsen van ontwerpbesluiten tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.7/derde lid (CW art.11/derde lid)
product zie handeling
- (109)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een ontwerpbegroting die aan de Raad van Ministers ter beoordeling wordt voorgelegd.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.7/eerste lid (CW art.11/eerste lid)
product zie handeling
- (110)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een nota inzake de toestand van de financiën van het rijk.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.7/vijfde lid (CW art.11/vijfde lid)
product zie handeling
opmerking De betreffende nota wordt toegevoegd aan de ontwerpbegroting.
- (111)
actor vakminister
handeling Het beschikken over geldsommen toegestaan bij begrotingswet.
periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.10/tweede lid (CW art.14/tweede lid)
product zie handeling

- (112)
actor vakminister
handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.13 (CW art.24)
product voordracht tot beschikking (zgn. Toevoegingsbesluit/ klein kb)
opmerking Met medewerking van de minister van Financiën en met mededeling aan de Algemene Rekenkamer.
- (113)
actor minister van Financiën
handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar.
product voordracht tot beschikking (zgn. Toevoegingsbesluit/ klein kb)
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.13 (CW art.24)
opmerking Met mededeling aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer.
- (114)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de inrichting en werkwijze van de boekhoudingen bij de departementen van algemeen bestuur.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.15/eerste lid (CW art.26/eerste lid)
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de betrokken Minister en de buitengewone Algemeene Rekenkamer.
- (115)
actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van ambtenaren die controle uitoefenen op de departementale boekhoudingen.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.15/tweede lid (CW art.26/tweede lid)
product zie handeling
- (116)
actor vakminister
handeling Het sluiten van overeenkomsten waaruit uitgaven ten laste van de regering voortvloeien.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.18 (CW art.32/eerste lid)
product beschikking
opmerking Na overleg met de minister van Financiën.

- (117)
actor minister van Financiën
handeling Het openen van krediet aan de vakminister ter verrichting van betalingen.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.20/eerste lid (CW art.36/eerste lid) en art.21/tweede lid
product beschikking
- (118)
actor minister van Financiën
handeling Het goedkeuren van betalingsaanvragen van de vakminister.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1941, B67) art.20/eerste lid (CW art.36/eerste lid) en art.21/tweede lid
product beschikking
- (119)
actor minister van Financiën
handeling Het toestaan aan de vakminister van betalingen zonder betalingsaanvraag.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1941, B67) art.20/eerste lid (CW art.36/eerste lid) en art.21/tweede lid
product beschikking
opmerking De buitengewone Algemeene Rekenkamer gehoord.
- (120)
actor minister van Financiën
handeling Het opdragen aan comptabelen tot het doen van betalingen, zonder dat daarvoor de minister van Financiën krediet is geopend.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1941, B67) art.20a/ eerste lid (CW art.37/eerste lid)
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking De buitengewone Algemeene Rekenkamer gehoord.
- (121)
actor vakminister
handeling Het opdragen aan comptabelen tot het doen van betalingen, zonder dat daarvoor de minister van Financiën krediet is geopend.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1941, B67) art.20a/ eerste lid (CW art.37/eerste lid)
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking Gehoord de buitengewone Algemeene Rekenkamer en met medewerking van de minister van Financiën.

(122)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake gelden, welke verstrekt worden ten behoeve van de korpsen van de landmacht.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.21/vijfde lid (CW art.38/vijfde lid)
product voordracht tot regeling (klein kb waarschijnlijk nooit tot stand gekomen)
opmerking In samenwerking met de betrokken minister en na overleg met de buitengewone Algemeene Rekenkamer.

(123)
actor minister van Defensie
handeling Het stellen van regels inzake gelden, welke verstrekt worden ten behoeve van de korpsen van de landmacht.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.21/vijfde lid (CW art.38/vijfde lid)
product voordracht tot regeling (klein kb waarschijnlijk nooit tot stand gekomen)
opmerking In samenwerking met de minister van Financiën en na overleg met de buitengewone Algemeene Rekenkamer

(124)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de wijze van verantwoording van het geldelijk beheer aan boord van 's rijks oorlogsschepen en bij andere administraties van 's rijks zeemacht.
periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.22/derde lid (CW art.39/derde lid)
product voordracht tot regeling (onbekend product)

(125)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van ontheffingen van het bepaalde in de wet inzake het geldelijk beheer bij de korpsen en verdere onderdelen van de landmacht.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.22/vierde lid (CW art.39/vierde lid)
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking In samenwerking met de minister van Defensie en na overleg met de buitengewone Algemeene Rekenkamer.

(126)
actor minister van Defensie
handeling Het verlenen van ontheffingen van het bepaalde in de wet inzake het geldelijk beheer bij de korpsen en verdere onderdelen van de landmacht.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.22/vierde lid (CW art.39/vierde lid)
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking In samenwerking met de minister van Financiën en na overleg met de buitengewone Algemeene Rekenkamer.

(127)
actor minister van Financiën
handeling Het opleggen van de rekenplichtigheid (aan de Algemene Rekenkamer) aan andere personen, die van rijkswege zijn belast met het beheer van gelden of goederen en als zodanig comptabelen zijn.
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.22/vijfde lid (CW art.39/vijfde lid)
periode 1940-1945
product voordracht tot beschikking (klein kb)

(128)
actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van bescheiden waarmee betalingen ten laste van de begroting uit de rijkskas kunnen worden gedaan.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art.23b/eerste lid (CW art.42/eerste lid)
product regeling (onbekend)
opmerking Gehoord de buitengewone Algemeene Rekenkamer.

(129)
actor minister van Financiën
handeling Het goedkeuren van het reglement van orde van de buitengewone Algemeene Rekenkamer.
periode 1941
grondslag Besluit tot instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B39) art.25d; ingetrokken krachtens Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67)
product beschikking

- (130)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen (aan de hand van onderzoeken) van:
- 'voorstellen' en 'mededelingen' aan de vakminister ter vermindering van de rijksuitgaven, ter vermeerdering van de rijksontvangsten en ter verbetering of vereenvoudiging van 's rijks financiële beheer;
- 'opmerkingen' en 'bedenkingen' aan de vakminister inzake de ontvangsten en uitgaven in het belang van 's rijks schatkist.
- periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.60/eerste en tweede lid); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
- product zie handeling
- (131)
actor minister van Financiën
handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de vakminister inzake de controle op het financieel beheer.
- periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.61/eerste lid); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
- product zie handeling
- (132)
actor minister van Financiën
handeling Het melden van begrotingsoverschrijdingen aan de Kroon, indien de inlichtingen die de betrokken minister daarover heeft verstrekt als niet afdoende worden beschouwd.
- periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.62/eerste lid); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
- product zie handeling
- (133)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van de wijze waarop en de termijnen waarbinnen rekening en verantwoording door de comptabelen aan de minister van Financiën moeten worden afgelegd.
- periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.65); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
- product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de betrokken vakminister.

(134)
actor minister van Financiën
handeling Het controleren van de verantwoordingen ingestuurd door comptabelen (CW art.44) en het naar aanleiding daarvan vragen om inlichtingen.
periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.66/eerste lid); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
product beschikking
opmerking De minister van Financiën doet van genoemde beschikkingen mededeling aan de betrokken vakminister.

(135)
actor minister van Financiën
handeling Het doen van opgave aan de Kroon van de rekeningen die onafgedaan zijn gebleven.
periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.66/tweede lid); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
product zie handeling

(136)
actor minister van Financiën
handeling Het verevenen van uitgaven ten laste van de begroting.
periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.77/eerste lid); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
product beschikking
opmerking De minister onderzoekt daartoe:
- of de uitgave valt binnen de omschrijving van het begrotingsartikel, waarop zij is aangewezen; voorts of zij behoort tot het dienstjaar ten laste waarvan zij wordt gebracht en of het begrotingsartikel toereikend was;
- of de schuldvordering niet was verjaard;
- of de overlegde bewijsstukken naar waarheid zijn opgemaakt en voldoende zijn om het verkregen recht van de schuldeiser te staven;
- of in het algemeen geen wet, koninklijk besluit of ander wettelijk voorschrift de verevening in de weg staat.
De betrokken minister wordt in kennis gesteld van de bevindingen van de minister; eventueel met uitnodiging het nodige te doen om de bedenkingen van de minister op te heffen.

- (137)
actor vakminister
handeling Het bepalen dat uitgaven alsnog door de minister van Financiën onder de rijksuitgaven worden opgenomen.
periode 1940-1941
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7) art.25/eerste en tweede lid (CW art.83); vervallen krachtens Besluit instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B 39)
product voordracht tot beschikking (via kb)
- (138)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het opstellen van een halfjaarverslag.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art.25g (CW art.59)
product zie handeling
- (139)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het opstellen (aan de hand van onderzoeken) van:
- 'voorstellen' en 'mededelingen' aan de vakminister ter vermindering van de rijksuitgaven, ter vermeerdering van de rijksontvangsten en ter verbetering of vereenvoudiging van 's rijks financiële beheer;
- 'opmerkingen en 'bedenkingen' aan de vakminister inzake de ontvangsten en uitgaven in het belang van 's rijks schatkist.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art.25h (CW art.60/eerste en tweede lid)
product zie handeling
opmerking Van genoemde voorstellen, e.d. kan de buitengewone Algemeene Rekenkamer mededeling doen aan de minister van Financiën (CW art.60/derde lid).
- (140)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de vakminister inzake de controle op het financieel beheer.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art.25i/eerste lid (CW art.61/eerste lid)
product zie handeling
- (141)
actor vakminister
handeling Het verstrekken van inlichtingen aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer inzake de controle op het financieel beheer.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art.25i/tweede lid (CW art.61/tweede lid)
product zie handeling

- (142)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het melden van begrotingsoverschrijdingen aan de Kroon, indien de inlichtingen die de betrokken minister daarover heeft verstrekt als niet afdoende worden beschouwd.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25j (CW art.62/eerste lid)
product onderdeel van het halfjaarverslag
opmerking De buitengewone Algemeene Rekenkamer heeft de bevoegdheid het bovenstaande rechtstreeks te melden aan de Raad van Ministers.
- (143)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het controleren of rijkseigendommen in voldoende mate productief zijn en of de daarop betrekking hebben de voorschriften behoorlijk worden nageleefd.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25l (CW art.64/eerste lid)
product onderdeel van het halfjaarverslag
- (144)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het vaststellen van de wijze waarop en de termijnen waarbinnen rekening en verantwoording door de comptabelen aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer moeten worden afgelegd.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25m (CW art.65)
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de betrokken vakminister.
- (145)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het controleren van verantwoordingen ingestuurd door een comptabele (CW art.44) en het naar aanleiding daarvan vragen om inlichtingen.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25n (CW art.66/eerste lid)
product beschikking
opmerking De buitengewone Algemeene Rekenkamer doet van genoemde beschikkingen mededeling aan de betrokken vakminister.
- (146)
actor vakminister
handeling Het naar aanleiding van de controle van de verantwoording door de buitengewone Algemeene Rekenkamer verstrekken van inlichtingen.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25n (CW art.66/eerste lid)
product zie handeling

- (147)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het verrichten van onderzoeken bij de overheidsadministraties naar de kassen en voorraden, de boeken, rekeningen, verantwoordingen, bewijsstukken en verdere bewijzen.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25o (CW art.67/eerste lid)
product zie handeling
opmerking Het onderzoek wordt verricht door een commissie die bestaat uit één of meer leden of ambtenaren van de buitengewone Algemeene Rekenkamer en desgewenst uit één of meer boekhoudkundigen
- (148)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het verlenen van ontheffingen van de verplichting tot het inzenden van rekeningen, verantwoordingen, bewijsstukken en verdere bewijzen, wanneer de Algemeene Rekenkamer gebruikmaakt van de bevoegdheid bedoeld in artikel 25o (CW art.67).
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25p (CW art.68)
product beschikking
- (149)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het aan de hand van het in artikel 25o bedoelde onderzoek vaststellen van de saldi van de comptabelen.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25q (CW art.69/tweede lid)
product beschikking
- (150)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het opleggen van boetes aan comptabelen of aan hen die anderszins nalatig zijn geweest.
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25q (CW art.69/tweede lid), art. 25r (CW art.70)
product beschikking
periode 1941-1945
- (151)
actor vakminister
handeling Het verzoeken aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer om herziening van de beslissing inzake de vaststelling van zijn rekening, de oplegging van een boete of de vaststelling van een ambtshalve opgemaakte rekening.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25s/eerste lid (CW art.72/eerste lid)
product zie handeling

- (152)
- actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
- handeling Het beslissen op verzoeken (van de vakminister) om herziening van de beslissing inzake de vaststelling van zijn rekening, de oplegging van een boete of de vaststelling van een ambtshalve opgemaakte rekening.
- periode 1941-1945
- grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25s/tweede lid (CW art.72/tweede lid)
- product beschikking/onderdeel jaarverslag
- (153)
- actor minister van Financiën
- handeling Het aanwijzen van aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer overlegde stukken die desgewenst kunnen worden teruggeven aan de vakminister.
- periode 1941-1945
- grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25t (CW art.73/tweede lid)
- product voordracht tot kb (onbekend)
- opmerking De buitengewone Algemeene Rekenkamer gehoord.
- (154)
- actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
- handeling Het controleren van de ontvangsten ten behoeve van het rijk gedaan.
- periode 1941-1945
- grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25u/eerste lid (CW art.75/eerste lid)
- product rapport/verslag
- (155)
- actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
- handeling Het vaststellen van de wijze van controle inzake de ontvangsten ten behoeve van het rijk gedaan.
- periode 1941-1945
- grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25u/tweede lid (CW art.75/tweede lid)
- product regeling (onbekend)
- opmerking Na overleg met de betrokken vakminister.

(156)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het verevenen van uitgaven ten laste van de begroting.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25w/eerste lid (CW art.77/eerste lid)
product beschikking
opmerking De buitengewone Algemeene Rekenkamer onderzoekt daartoe (art.25y):
- of de uitgave valt binnen de omschrijving van het begrotingsartikel, waarop zij is aangewezen; voorts of zij behoort tot het dienstjaar ten laste waarvan zij wordt gebracht en of het begrotingsartikel toereikend was;
- of de schuldvordering niet was verjaard;
- of de overlegde bewijsstukken naar waarheid zijn opgemaakt en voldoende zijn om het verkregen recht van de schuldeiser te staven;
- of in het algemeen geen wet, koninklijk besluit of ander wettelijk voorschrift de verevening in de weg staat.
De betrokken minister wordt in kennis gesteld van de bevindingen van de buitengewone Algemeene Rekenkamer; eventueel met uitnodiging het nodige te doen om de bedenkingen van de buitengewone Algemeene Rekenkamer op te heffen (art.25z).

(157)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het stellen van termijnen waarbinnen, in afwijking van het gestelde in artikel 25x, een aanvraag tot verevening kan worden ingediend.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25aa (CW art.81)
product beschikking
opmerking De betrokken minister wordt hiervan in kennis gesteld.

(158)
actor vakminister
handeling Het doen van voorstellen aan de buitengewone Algemeene Rekenkamer tot opheffing van haar bezwaar tegen verevening, als bedoeld in artikel 25z.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25bb (CW art.82/eerste lid)
product zie handeling
opmerking Binnen een termijn van drie maanden na de mededeling van bezwaar van de buitengewone Algemeene Rekenkamer aan de betrokken vakminister.

(159)
actor buitengewone Algemeene Rekenkamer
handeling Het verlengen van de termijn waarbinnen voorstellen tot opheffing van het bezwaar tegen verevening moeten worden ingediend.
periode 1941-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67) art. 25bb (CW art.82/tweede lid)
product beschikking
opmerking De termijn kan met tweemaal drie maanden worden verlengd.

(160)
actor minister van Financiën
handeling Het bepalen dat uitgaven alsnog door de buitengewone Algemeene Rekenkamer onder de rijksuitgaven worden opgenomen.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7, na wijziging Stb. 1941, B39/Stb. 1941, B67) art.25dd (was: 25l) (CW art.83)
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking In samenwerking met de betrokken vakminister.

(161)
actor vakminister
handeling Het bepalen dat uitgaven alsnog door de buitengewone Algemene Rekenkamer onder de rijksuitgaven worden opgenomen.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7, na wijziging Stb. 1941, B39/Stb. 1941, B67) art.25dd (was: 25l) (CW art.83)
product voordracht tot beschikking (klein kb)
opmerking In samenwerking met de minister van Financiën.

(162)
actor vakminister
handeling Het opmaken over elk dienstjaar van de rekening van uitgaven.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.26 (CW art.84/tweede lid
product zie handeling
opmerking De rekeningen die niet door de minister van Financiën behoeven te worden opgemaakt, worden vóór 1 april, (respectievelijk 1 oktober/vanaf Comptabiliteitsbesluit 1941) van het jaar volgende op het dienst(half)jaar aan deze minister toegezonden (art.28/eerste lid).

(163)
actor minister van Financiën
handeling Het samenstellen van een algemene rekening van alle uitgaven en ontvangsten van het rijk.
periode 1940-1945
grondslag Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) art.28/tweede lid (CW art.86/tweede lid)
product zie handeling
opmerking De rijksrekening werd vastgesteld bij kb.

6.3.4 Overige

(471)
actor vakminister
handeling Het, in overeenstemming met de minister van Financiën, afleggen van verantwoording over het gevoerde financiële beleid aan de Staten-Generaal.
periode 1945-
grondslag -
product zie handeling

- (170)
actor rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied
handeling Het stellen van regels inzake het beheer van de rijksbegroting.
periode 1940-1945
grondslag -
product - Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 31 oktober 1940, betreffende het vaststellen en het wijzigen van begrotingen en betreffende het vaststellen van rekeningen van het Rijk, de Rijksfondsen en de Staatsbedrijven (Verordeningenblad voor het bezette Nederlandsche gebied (nr. 194/1940);
Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 26 januari 1943, betreffende de financiën van het Rijk, van de provinciën en de gemeenten (Verordeningenblad voor het bezette Nederlandsche gebied (nr. 194/1940).
- (171)
actor commissie tot voorbereiding van een herziening van de Comptabiliteitswet 1927
handeling Het adviseren van de minister van Financiën inzake de het opstellen van een nieuwe comptabiliteitsregeling.
periode 1956-1960
grondslag Beschikking van de minister van Financiën van 31 mei 1956, afd. Personeel, no. 145
product Rapport van de Commissie (7 september 1960)
- (391)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het adviseren en rapporteren aan de regering inzake de ontwikkeling van beleidsanalyse ter bevordering van de zin en de doelmatigheid van de overheidsuitgaven.
periode 1971-1977
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227
product advies, rapport
- (392)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het stimuleren van de toepassing van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1971-1977
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227
- (393)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het coördineren van de ontwikkeling en uitbreiding van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1971-1977
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227

(394)	
actor	Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling	Het ontwikkelen van geëigende methoden voor nieuwe toepassingsgebieden voor de beleidsanalyse.
periode	1971-1977
grondslag	Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227

6.4 Periode 1977-1990 (1991)

6.4.1 Comptabiliteitswet 1976

In het navolgende chronologische overzicht van handelingen ingevolge de Comptabiliteitswet 1976, inclusief de eerste, tweede en derde wijziging, zijn enkele handelingen verwerkt die niet direct hun basis vinden in deze wet. De bedoelde handelingen zijn te herkennen aan hetgeen aangegeven is achter het item 'grondslag'.

Tenzij anders vermeld is de datum van inwerkingtreding van onderstaande artikelen: 1 juli 1977 (Stb. 1977, 413).

De Comptabiliteitswet (1976), zoals die luidde na de vierde wijziging, is in werking getreden per 1 januari 1991. De handelingen van diverse actoren op basis van hoofdstuk III (De Algemene Rekenkamer) werden daarbij niet gewijzigd, maar pas bij de vijfde wijziging die per 1 januari 1992 in werking is getreden.

Hoofdstuk I De Rijksbegroting. §1 De inrichting

(172)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het toevoegen van een of meer hoofdstukken aan de rijksbegroting.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.2/tweede lid
product	voordracht tot beschikking (klein kb) voorbeeld: Besluit toevoeging aan de rijksbegroting van een hoofdstuk voor het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse Zaken (Stb. 1977, 518)

(173)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het vaststellen van een economische classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van het rijk ter rangschikking van de artikelen uit de rijksbegroting.
periode	1977-1990
bron	CW art.3/tweede lid
product	(medewerking aan) Aanbeveling van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie inzake de toepassing van een uniforme economische classificatie van de uitgaven en ontvangsten van de overheid (Stcrt. 1981, 231; vervangt eerdere aanbevelingen)

(174)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van voorschriften inzake de inrichting van de begroting.
periode 1977-1990
bron CW art.7
product Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 1990 (5 januari 1990/laatste)

Hoofdstuk I De Rijksbegroting. §2 De opstelling en de indiening

(175)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een technische begrotingsaanschrijving (aan de vakministers).
periode ?-1990
grondslag -
product zie handeling
opmerking De technische begrotingsaanschrijving aan de ministeries bevat aanwijzingen over bijvoorbeeld de te verwachten prijsontwikkelingen, dollarkoers of olieprijs. De bedoeling hiervan is dat alle ministeries hun begrotingen baseren op dezelfde cijfers, rekenregels en -methodes.

(176)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van de zgn. Kaderbrief.
periode ?-1990
grondslag -
product zie handeling
opmerking De kaderbrief is een brief van de minister van Financiën aan de ministers met voorstellen voor de grote lijnen van de nieuwe begroting: de omvang van het financieringstekort, de collectieve belastingdruk, de bezuinigingen en gelden voor nieuw beleid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het Centraal Economisch Plan dat ieder jaar in de maand maart door het Centraal Planbureau wordt gepubliceerd. Eind maart, begin april bespreken de ministers de kaderbrief.

(177)
actor vakminister
handeling Het opstellen van wetsontwerpen tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven en ontvangsten waarover deze het beheer voert.
periode 1977-1990
grondslag CW art.8/eerste lid
product zie handeling
opmerking Deze zendt het ontwerp vóór 1 mei van het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar aan de minister van Financiën.

- (178)
actor minister van Financiën
handeling Het toetsen van wetsontwerpen tot vaststelling van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven en ontvangsten en andere voorstellen met financiële gevolgen.
periode 1977-1990
grondslag CW art.8/tweede lid (na wijziging: CW art.10/tweede lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606]) en Besluit algemene richtlijnen inzake wetsontwerpen en andere voorstellen met financiële gevolgen (21 januari 1919)
product toetsrapport
opmerking Bij de bewerking van het archief is deze handeling uitgebreid met ‘en andere voorstellen met financiële gevolgen’. Tevens is deze handeling toen samengevoegd met de oude handeling 184. Bij de vaststelling van het BSD in 1995, is bovenstaande handeling vastgesteld. Met ‘andere voorstellen met financiële gevolgen’ wordt bedoeld voorstellen niet in de vorm van wetsontwerpen bijv. (conceptramingen).
- (179)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van de zgn. Hangpuntenbrief.
periode ?-1990
grondslag -
product zie handeling
opmerking In de hangpuntenbrief van de minister van Financiën aan de ministerraad staan de overgebleven verschillen van mening tussen hem en zijn collega's. In juli behandelt de ministerraad de hangpuntenbrief. Nu staan de begrotingstotalen voor alle begrotingshoofdstukken vast.
- (180)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van de zgn. Totalenbrief.
periode ?-1990
grondslag -
product zie handeling
opmerking De totalenbrief is een brief van de minister van Financiën aan zijn collega's waarin hij de totalen voor alle begrotingshoofdstukken heeft vastgelegd. Vanaf nu zijn er nog slechts wijzigingen mogelijk door politieke besluitvorming, duidelijke rekenfouten en onverwachte internationale gebeurtenissen.
- (181)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van de zgn. Augustusbrief.
periode ?-1990
grondslag -
product zie handeling
opmerking In augustus verschijnt de augustusbrief die de laatste hangpunten moet wegwerken.

(182)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van de Miljoenennota, houdende: <ul style="list-style-type: none"> - een nota betreffende de toestand van 's rijks financiën, waarin mede zijn opgenomen beschouwingen over de betekenis van het voorgenomen beleid voor de volkshuishouding; - ramingen voor vier op het begrotingsjaar volgende jaren
grondslag	CW art.9/tweede lid
periode	1977-1990
product	Miljoenennota
opmerking	NB Deze nota wordt gevoegd bij de ontwerpbegroting. De meerjarenafspraken komen tot stand bij kabinetsbeslissing; <ul style="list-style-type: none"> - een overzicht van de totalen der uitgaven en ontvangsten en saldi over de laatste tien jaren; - een balans van de bezittingen, vorderingen en schulden van de Staat naar de toestand per 31 december van het laatst verstreken jaar met een toelichting, waaruit onder meer blijkt naar welke grondslagen deze zijn gewaardeerd.

Hoofdstuk I De Rijksbegroting. §3. De wijziging

(183)	
actor	vakminister
handeling	Het opstellen van wetsontwerpen tot wijziging van het hoofdstuk van de begroting van uitgaven en ontvangsten, waarover deze het beheer voert.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.10/eerste en tweede lid (b.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606]) CW art.10/eerste lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product	zie handeling
opmerking	Deze zendt de wijziging aan de minister van Financiën.

(184)
samengevoegd met 178.

(185)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van regels inzake de inrichting van de voorstellen van de wet tot wijziging van de begroting.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.10/vijfde lid
product	Regeling rijksbegrotingvoorschriften 1990 (5 januari 1990/laatste)

(429)	
actor	vakminister
handeling	Het af- en overschrijven van bedragen van het ene begrotingsartikel naar het andere begrotingsartikel binnen hetzelfde hoofdstuk.
periode	1977-1990
grondslag	CW art 11

- (186)
actor vakminister
handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar.
periode 1977-1986
grondslag CW art.12/eerste en derde lid (b.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product voordracht tot beschikking (zgn. Toevoegingsbesluit/klein kb)
opmerking Met medewerking van de minister van Financiën.
- (187)
actor minister van Financiën
handeling Het toevoegen van 'ongebruikte' bedragen aan de begroting van het volgende jaar
periode 1977-1986
grondslag CW art.12/eerste en derde lid (b.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product voordracht tot beschikking (zgn. Toevoegingsbesluit/klein kb)
- (188)
actor minister van Financiën
handeling Het overbrengen van begrotingsartikelen of gedeelten daarvan naar een ander hoofdstuk, als gevolg van wijziging van de taakverdeling tussen de departementen van algemeen bestuur.
periode 1977-1990
grondslag CW art.13/eerste lid
product voordracht tot beschikking (klein kb)
voorbeeld: Besluit van 29 december 1982, houdende overbrenging van begrotingsartikelen van en naar een aantal hoofdstukken van de rijksbegroting 1982 (Stb. 1982, 773)
- (189)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een nota -de zgn. Voorjaarsnota-, houdende een overzicht van de wijzigingen, welke ten opzichte van de oorspronkelijke begroting voor dat jaar noodzakelijk worden geacht en van de betekenis van deze wijzigingen voor het voorgenomen beleid.
periode 1977-1990
grondslag CW art.14 (gew. per 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product zie handeling
opmerking De minister biedt deze nota in de eerste vijf maanden van elk kalenderjaar (tot de wijziging in 1987: in de eerste helft van elk kalenderjaar) aan de Staten-Generaal aan.
- (190)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van de zgn. Najaarsnota.
periode 1987-1990
grondslag -
product zie handeling
opmerking De najaarsnota geeft een tussenbalans van de begrotingsuitvoering.

Hoofdstuk I De Rijksbegroting. §5 Het dienstjaar

(191)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het aanwijzen van verplichtingen waarvoor niet geldt dat naast de raming van de uitgaven van het dienstjaar een raming van die verplichtingen wordt opgenomen, tenzij de omvang daarvan niet kan worden bepaald.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.16/vierde lid/sub e
product	regeling (onbekend)

Hoofdstuk II Het beheer. §1 Het beheer van de begroting

(192)	
actor	vakminister
handeling	Het aanwijzen van de hoofden van de afdelingen belast met de begrotingszaken en de financiële administratie bij de ministeries.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.18/tweede lid
product	zie handeling
opmerking	In overeenstemming met de minister van Financiën.

(193)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het instemmen met de aanwijzing van de hoofden van de afdelingen belast met de begrotingszaken en de financiële administratie bij de ministeries.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.18/tweede lid
product	zie handeling

(194)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van regels omtrent de taak van de afdelingen financieel-economische zaken bij de ministeries.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.18/derde lid
product	(voordracht tot AMvB) Besluit taak Centrale afdeling financieel-economische zaken (Stb. 1977, 426); vervangt Regeling Comptabiliteit 1959 (Stcrt. 1959, 56)

(195)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van regels inzake het overleg tussen de directeur-generaal van de Rijksbegroting en de hoofden van de Centrale afdelingen financieel-economische zaken van de ministeries.
periode	1977-1990
grondslag	Besluit taak Centrale afdeling financieel-economische zaken (Stb. 1977, 426) art.17 (i.w. 21 juli 1977)
product	(regeling) Beschikking IOFEZ (18 januari 1983/Hafir)

- (395)
actor minister van Financiën
handeling Het coördineren van het overleg met de hoofden van de centrale afdelingen financieel-economische zaken van de vakministeries.
periode 1977-1983
grondslag Besluit taak Centrale afdeling financieel-economische zaken (Stb. 1977, 426) art.17 (i.w. 21 juli 1977)
- (396)
actor vakminister
handeling Het deelnemen aan het overleg van de hoofden van de centrale afdelingen financieel-economische zaken van de vakministeries met het ministerie van Financiën.
periode 1977-1983
grondslag Besluit taak Centrale afdeling financieel-economische zaken (Stb. 1977, 426) art.17 (i.w. 21 juli 1977)
- (196)
actor Interdepartementaal Overlegorgaan FEZ (IOFEZ)
handeling Het adviseren van de directeur-generaal van de Rijksbegroting (door de hoofden FEZ) ter zake van specifieke budgettaire problemen en ter zake van de financieel-administratieve zaken.
periode 1983-1990
grondslag Beschikking IOFEZ (18 januari 1983/Hafir) art.3
product zie handeling
- (397)
actor vakminister
handeling Het beschikken over gelden toegestaan bij begrotingswet.
periode 1977-1990
grondslag CW art. 19/eerste lid
product zie handeling
- (197)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister om af te wijken van het gestelde inzake het beschikken over ten hoogste vier twaalfde gedeelte van de bedragen die in de laatst vastgestelde begroting voor een geheel jaar zijn toegestaan.
periode 1977-1990
grondslag CW art.20/tweede lid
product beschikking
opmerking De 'medewerking' van de minister van Financiën dient gemeld te worden aan de Algemene Rekenkamer en de Staten-Generaal.
- (198)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van voorschriften inzake het verlenen van voorschotten.
periode 1977-1990
grondslag CW art.21
product (regelingen) Regeling verlening voorschotten 1988 (31 maart 1988/Hafir); vervangt Beschikking verlening voorschotten (15 augustus 1977)

(199)
 actor vakminister
 handeling Het vaststellen van nadere voorschriften met betrekking tot voorschotten.
 periode 1988-1990
 grondslag Regeling verlening voorschotten 1988 (31 maart 1988/ Hafir) art.8 (i.w. 31 maart 1988)
 voordien: Beschikking (15 augustus 1977)
 product regelingen
 voorbeeld: 'De algemene voorschotregeling toegevoegde advocaten' van de minister van Justitie van 30 augustus 1983)
 opmerking In samenwerking met de minister van Financiën.

(398)
 actor minister van Financiën
 handeling Het voeren van het beheer over 's rijks schatkist.
 periode 1977-1990
 grondslag CW art. 23/eerste lid
 product o.a. betalingsopdracht, periodeoverzichten
 opmerking Onder het beheer wordt volgens de wet verstaan zowel het geven van de opdracht tot betaling, het ordonneren, als het verrichten van de feitelijke betaling (en ontvangst) alsmede de bewaring van de kasbestanddelen.

(501)
 actor vakminister
 handeling Het doen van onderzoek naar het departementaal financieel beheer
 periode 1977-1990
 product Ondermeer onderzoek naar budgetoverheveling, efficiency operaties, onderzoek subsidieregelingen
 opmerking Betreft geen doelmatigheids- en rechtmatigheidonderzoek, maar ondermeer onderzoek naar budgetoverheveling, efficiencyoperaties en onderzoek subsidieregelingen.

Hoofdstuk II Het beheer. §2 Het kasbeheer

(200)
 actor minister van Financiën
 handeling Het geven van voorschriften inzake het beheer over andere rijkskassen en over bepaalde geldswaardige papieren door andere ministers.
 periode 1977-1990
 grondslag CW art.23/tweede lid
 product (regelingen) Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir); vervangt Voorschriften voor het doen van betalingen door tussenkomst van de Postcheque- en Girodienst (16 mei 1967)

- (201)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister om voor bepaalde betalingen en ontvangsten gebruik te maken van een andere bankrekening dan de rekening van 's rijks schatkist bij de Nederlandsche Bank.
periode 1978-1988
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.4/eerste lid (i.w. 1 oktober 1978)
product beschikking
- (202)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister andere dan in het tweede lid bedoelde geldswaardige papieren aan de Agent van het ministerie van Financiën in bewaring te geven.
periode 1978-1990
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.10/derde lid (i.w. 1 oktober 1978)
product beschikking
- (203)
actor minister van Financiën
handeling Het goedkeuren van beschikkingen van de vakminister inzake definitieve buiten invordering stelling indien de vordering meer dan 50 000,- bedraagt.
periode 1978-1990
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.18/vierde lid (i.w. 1 oktober 1978)
product beschikking
- (204)
actor minister van Financiën
handeling Het goedkeuren van kasaanvullingen door de vakminister op andere wijze dan in de beschikking Kasbeheer vermeld.
periode 1978-1990
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.45/vierde lid (i.w. 1 oktober 1978)
product beschikking
- (205)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister af te wijken van de in de beschikking Kasbeheer gegeven voorschriften.
periode 1978-1990
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.65 (i.w. 1 oktober 1978)
product beschikking

(206)
 actor vakminister
 handeling Het aanwijzen van personen die belast zijn met het doen van ontvangsten en betalingen en het beheer van gelden en geldswaardige papieren.
 product zie handeling
 periode 1977-1990
 grondslag CW art.24
 opmerking Van de aanwijzing wordt mededeling gedaan aan de Algemene Rekenkamer.

Hoofdstuk II Het beheer. §3 De administratie

(207)
 actor minister van Financiën
 handeling Het geven van voorschriften inzake de inrichting en werkwijze van de administratie van de ministeries en de overige rijksorganen en rijksdiensten.
 periode 1977-1990
 grondslag CW art.25/eerste lid
 product (regeling) Beschikking administratie Centrale afdeling financieel-economische zaken (27 december 1977/Hafir)
 opmerking Na overleg met de beherende ministers en de Algemene Rekenkamer.

(399)
 actor minister van Financiën
 handeling Het verlenen van ontheffing van het bepaalde in artikel 39/tweede lid inzake het samenstellen van saldilijsten.
 periode 1977-1990
 grondslag (regeling) Beschikking administratie Centrale afdeling financieel-economische zaken (27 december 1977/Hafir) art.39/vierde lid
 product beschikking

(208)
 actor minister van Financiën
 handeling Het geven van voorschriften inzake de inrichting en werkwijze van een centrale administratie van 's rijks schatkist bij het ministerie van Financiën.
 periode 1977-1990
 grondslag CW art.25/tweede lid
 product (geen voorschriften tot stand gekomen)
 opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer

(209)
 actor vakminister
 handeling Het controleren van de departementale administraties en van de administraties van de overige rijksorganen en rijksdiensten, waarvan de uitgaven en ontvangsten aangewezen op de door hem beheerde begrotingshoofdstukken.
 periode 1977-1990
 grondslag CW art.26/eerste lid
 product controlerapporten
 opmerking Artikel 10 van het Besluit taak Centrale afdeling financieel-economische zaken (Stb. 1977, 426) belast de afdeling financieel-economische zaken met deze handeling.

Bij wijziging van de CW (Stb. 1986, 605) werd een artikel ingevoegd waarbij voornoemde handeling werd opgedragen aan 'een afzonderlijke afdeling belast met de controle'.

(uit: Besluit taak departementale accountantsdienst, Stb. 1987, 384)

De algemene controle-taak houdt in:

- het controleren van de administraties die op het ministerie worden gevoerd ter ondersteuning van het beheer en ten behoeve van de verantwoording die over het beheer moet worden afgelegd;
- het controleren van het beheer van de middelen zoals dat blijkt uit de administraties van het ministerie;
- het controleren van het stelsel van interne controlemaatregelen dat is opgenomen in de administratieve organisatie van het ministerie;
- het controleren van de jaarlijkse financiële verantwoording van het ministerie die aan het einde en ter afsluiting van het dienstjaar wordt opgesteld aan de hand van de administratie, gevoerd door de directies FEZ.

De controle houdt verder in:

- het signaleren van onvolkomenheden naar aanleiding van de controle;
- het adviseren inzake maatregelen ter opheffing van de gesignaleerde onvolkomenheden;
- andere werkzaamheden door de minister opgedragen.

(512)

actor

vakminister

handeling

Het controleren van het beheer van niet-geldelijke zaken die aan het Rijk toebehoren of zijn toevertrouwd

periode

1945-1977

grondslag

Besluit Taak DAD (Stb. 1995, 426) art. 3a

product

Inlichtingen, rapporten

(210)

actor

vakminister

handeling

Het aanwijzen van de hoofden van de afdelingen belast met de controle op de departementale administraties.

periode

1986-1990

grondslag

CW art.26/vierde lid (i.w. 16 december 1986 [Stb. 1986, 605])

product

zie handeling

(211)

actor

minister van Financiën

handeling

Het stellen van regels inzake de plaats en de taak van de departementale accountantsdiensten.

periode

1986-1990

grondslag

CW art.26/vierde lid (i.w. 16 december 1986 [Stb. 1986, 605])

product

(voordracht tot AMvB) Besluit taak departementale accountantsdienst (Stb. 1987, 384)

(212)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake het overleg en de deelneming aan het interdepartementale overleg van de hoofden van de departementale accountantsdiensten.
periode 1987-1990
grondslag Besluit taak departementale accountantsdienst (Stb. 1987, 384) art.7 (i.w. 20 augustus 1987)
product (regeling) Instellingsbesluit IODAD (Stcrt. 1987, 215)

(213)
actor Interdepartementale Overlegorgaan DAD (IODAD)
handeling Het vastleggen in richtlijnen en/of aanbevelingen van gemeenschappelijke opvattingen en standpunten inzake de organisatie en het functioneren van de departementale accountantsdiensten.
periode 1987-1990
grondslag Instellingsbesluit IODAD (Stcrt. 1987, 215) art.2
product zie handeling

(214)
actor Interdepartementale Overlegorgaan DAD (IODAD)
handeling Het, gevraagd en ongevraagd, adviseren van de minister van Financiën inzake de organisatie en het functioneren van de departementale accountantsdiensten.
periode 1987-1990
grondslag Instellingsbesluit IODAD (Stcrt. 1987, 215) art.2
product zie handeling

(215)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van ontheffingen aan de vakminister van hetgeen in het Besluit taak departementale accountantsdienst is bepaald.
periode 1987-1990
grondslag Besluit taak departementale accountantsdienst (Stb. 1987, 384) art.8 (i.w. 20 augustus 1987)
product beschikking
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer.

Hoofdstuk II Het beheer. §4 Het toezicht van de Minister van Financiën

(216)
actor minister van Financiën
handeling Het houden van toezicht op de ontvangsten en de uitgaven van de ministeries.
periode 1977-1990
grondslag CW art.27/eerste lid
product zie handeling
opmerking Het toezicht omvat mede een toetsing aan het algemene financiële beleid.

(217)
actor minister van Financiën
handeling Het houden van toezicht op de inrichting van de administratie en de wijze waarop deze wordt bijgehouden.
periode 1977-1990
grondslag CW art.29
product zie handeling

(218)
actor minister van Financiën
handeling Het bepalen welke gegevens ten behoeve van het toezicht dienen te worden verstrekt.
periode 1977-1990
grondslag CW art.28/eerste lid
product (regelingen) Beschikking administratie Centrale afdeling financieel-economische zaken (27 december 1977/Hafir)

(219)
actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van artikelen van uitgaaf ten laste waarvan geen verplichtingen mogen worden aangegaan door de vakminister voordat de minister van Financiën daarmee heeft ingestemd.
periode 1977-1990
grondslag CW art.28/tweede lid
product beschikking (houdende aanwijzing)

(220)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met het aangaan van verplichtingen door de vakminister inzake artikelen van uitgaaf die als zodanig zijn aangewezen.
periode 1977-1990
grondslag CW art.28/tweede lid
product beschikking (houdende instemming)

Hoofdstuk II Het beheer. §5 De boeking van uitgaven en ontvangsten

(221)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van voorschriften inzake uitgaven en ontvangsten waarvan geheel of ten dele verrekening met derden moet plaatsvinden, op rekeningen buiten het begrotingsverband.
periode 1977-1990
grondslag CW art.34/eerste lid
product (regeling) Beschikking rekeningen buiten het begrotingsverband (15 augustus 1977/Hafir)
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer.

(222)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het verlenen van goedkeuring aan uitgaven boven de f100.000,-.
periode	1977-1990
grondslag	Beschikking rekeningen buiten het begrotingsverband (15 augustus 1977/Hafir) art.2
product	beschikking
(223)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het aanwijzen van categorieën van uitgaven op rekeningen buiten het begrotingsverband geboekt die worden aangewezen op artikelen van de begroting van het dienstjaar, waarin blijkt dat geen verrekening met derden zal plaatsvinden.
periode	1986-1990
grondslag	CW art.34/vierde lid (i.w. 16 december 1986 [Stb. 1986, 605])
product	(regelingen) Eerste aanwijzingsbesluit rekeningen buiten het begrotingsverband (10 augustus 1988/ Hafir) en Tweede aanwijzingsbesluit rekeningen buiten het begrotingsverband (31 augustus 1990/Hafir)
opmerking	Gehoord de Algemene Rekenkamer.
(224)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het geven van voorschriften inzake verrekeningen tussen rijksdiensten.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.36/eerste lid
product	(regelingen) Verrekenregeling (20 maart 1987/Hafir); vervangt Verrekenbeschikking (Stert. 1977, 169)
opmerking	Na overleg met de Algemene Rekenkamer.
(225)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het vaststellen van een bedrag waaronder verrekening door overschrijving op een (post)bankrekening kan plaatsvinden.
periode	1987-1990
grondslag	Verrekenregeling (20 maart 1987/ Hafir) art.4/eerste lid (i.w. 1 april 1987)
product	Circulaire (21 april 1987)
(400)	
actor	vakminister
handeling	Het doen van schenkingen van aan de staat toebehorende zaken.
periode	1977-1990
grondslag	CW art.38/tweede lid
product	zie handeling

(401)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met schenkingen door de vakministers van aan de staat toebehorende zaken waarvan de waarde de f 10.000,- overtreft.
periode 1977-1990
grondslag CW art.38/tweede lid
product zie handeling

Hoofdstuk II Het beheer. §6 De privaatrechtelijke rechtshandelingen

(226)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van voorschriften inzake privaatrechtelijke rechtshandelingen.
periode 1977-1990
grondslag CW art.41
product (voordracht tot AMvB) Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427)

(227)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van machtiging aan de vakminister tot het vervreemden van deelnemingen van de staat in ondernemingen.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.1 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling

(228)
actor vakminister
handeling Het vervreemden van deelnemingen van de staat in ondernemingen.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.1 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
opmerking Met machtiging van de minister van Financiën.

(229)
actor minister van Financiën
handeling Het vervreemden van deelnemingen van de staat in ondernemingen.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.1 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling

(230)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van machtiging aan de vakminister tot het sluiten van overeenkomsten ter beëindiging van geschillen waarbij de staat betrokken is en geen betrekking hebben op rechten op onroerende zaken.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.2 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling

- (231)
actor vakminister
handeling Het sluiten van overeenkomsten ter beëindiging van geschillen waarbij de staat betrokken is en geen betrekking hebben op rechten op onroerende zaken.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.2 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
opmerking Met machtiging van de minister van Financiën.
- (232)
actor minister van Financiën
handeling Het sluiten van overeenkomsten ter beëindiging van geschillen waarbij de staat betrokken is en geen betrekking hebben op rechten op onroerende zaken.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.2 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (233)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van machtiging aan de vakminister tot het kwijtschelden van aan de staat toekomende burgerrechtelijke vorderingen.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.3 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (234)
actor vakminister
handeling Het kwijtschelden van aan de staat toekomende burgerrechtelijke vorderingen.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.3 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
opmerking Met machtiging van de minister van Financiën.
- (235)
actor minister van Financiën
handeling Het kwijtschelden van aan de staat toekomende burgerrechtelijke vorderingen.
periode 1977-1990
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.3 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (236)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de aanbesteding van werken.
periode 1977-1990
grondslag CW art.43/eerste en tweede lid (lid 1 i.w. 1 juli 1977 [Stb. 1977, 314] en lid 2 i.w. 16 december 1986 [Stb. 1986, 605])
product (voordracht tot AMvB) Besluit aanbesteding van werken 1973 (Stb. 1973, 202)
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer.

Hoofdstuk III De Algemene Rekenkamer. §3 De rekenplicht

(237)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verlenen van ontheffingen van de rekenplicht.
periode 1977-1991
grondslag CW art.56/eerste lid
product beschikking

(238)

actor minister van Financiën
handeling Het opleggen van rekenplicht aan degenen die van rijkswege zijn belast met het beheer over gelden, geldswaardige papieren of goederen en aan personen die met een zodanig beheer zijn belast door instellingen die dit beheer van rijkswege voeren.
periode 1977-1991
grondslag CW art.56/derde lid
product voordracht tot beschikking (klein kb)

(239)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het vaststellen van de wijze waarop en de termijnen waarbinnen de verantwoordingen van de rekenplichtigen aan de Algemene Rekenkamer moeten worden gezonden.
periode 1977-1991
grondslag CW art.57/eerste lid
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de minister van Financiën en de betrokken vakminister.

(240)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het vaststellen van eisen waaraan bewijsstukken, bedoeld in de eerste zin van het eerste lid, moeten voldoen .
periode 1977-1991
grondslag CW art.57/eerste lid
product regeling (onbekend)
opmerking In overeenstemming met de minister van Financiën.

(241)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het opleggen van boetes aan rekenplichtigen.
periode 1977-1991
grondslag CW art.61
product beschikking of voordracht tot beschikking
opmerking Van de beschikking wordt mededeling gedaan aan de betrokken vakminister.

(242)
 actor Algemene Rekenkamer
 handeling Het invorderen van door rekenplichtigen verschuldigde saldo's.
 periode 1977-1991
 grondslag CW art.62/tweede lid
 product beschikking of voordracht tot beschikking

Hoofdstuk III De Algemene Rekenkamer. §4 De controle

De in deze paragraaf opgenomen handelingen zijn, krachtens artikel 19/tweede lid van de Bedrijvenwet 1928, van overeenkomstige toepassing op die takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer zijn aangewezen.

(243)
 actor vakminister
 handeling Het maandelijks opstellen van overzichten van de boekingen in de administratie.
 periode 1977-1991
 grondslag CW art.64/eerste lid
 product zie handeling
 opmerking Het overzicht wordt toegestuurd aan de Algemene Rekenkamer.

(244)
 actor minister van Financiën
 handeling Het maandelijks opstellen van overzichten van de boekingen in de centrale administratie.
 periode 1977-1991
 grondslag CW art.64/tweede lid
 product zie handeling
 opmerking Het overzicht wordt toegestuurd aan de Algemene Rekenkamer.

(245)
 actor Algemene Rekenkamer
 handeling Het bepalen van de vorm en de termijnen waarbinnen de overzichten, als bedoeld in het eerste en het tweede lid, moeten worden ingezonden.
 periode 1977-1991
 grondslag CW art.64/derde lid
 product regeling (onbekend)
 opmerking Na overleg met de minister van Financiën.

(246)
 actor minister van Financiën
 handeling Het aanwijzen van soorten van bewijsstukken, welke na verloop van daarbij te stellen termijnen kunnen worden vernietigd.
 periode 1977-1991
 grondslag CW art.69/tweede lid
 product (voordracht tot AMvB) Besluit vernietiging financiële bewijsstukken (Stb. 1984, 682)
 opmerking In overeenstemming met de minister van WVC en na overleg met de Algemene Rekenkamer.

- (247)
actor minister van WVC
handeling Het aanwijzen van soorten van bewijsstukken, welke na verloop van daarbij te stellen termijnen kunnen worden vernietigd.
periode 1977-1991
grondslag CW art.69/tweede lid
product (voordracht tot AMvB) Besluit vernietiging financiële bewijsstukken (Stb. 1984, 682)
opmerking In overeenstemming met de minister van Financiën en na overleg met de Algemene Rekenkamer.
- (248)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het onderzoeken of de rijksrekening en de rekeningen van de begrotingsfondsen en van de Staatsbedrijven in overeenstemming zijn met de voorschriften van de wet.
periode 1977-1991
grondslag CW art.73
product rapport/verslag
- (249)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verrichten van onderzoeken naar de doelmatigheid van 's rijks beheer en de organisatie en de functionering van 's rijks dienst.
periode 1977-1991
grondslag CW art.74/eerste lid
product rapport/onderdeel van het jaarverslag van de Algemene Rekenkamer
opmerking De beide kamers der Staten-Generaal kunnen de Algemene Rekenkamer daartoe uitnodigen.
- (250)
actor vakminister
handeling Het verrichten van onderzoeken naar de doelmatigheid van het beheer, de organisatie en het functioneren bij ministerie.
periode 1977-1991
grondslag CW art.74/derde lid
product rapport
opmerking Van het onderzoek en de resultaten daarvan wordt melding gemaakt aan de Algemene Rekenkamer.
- (251)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het doen van voorstellen aan de betrokken vakminister naar aanleiding van onderzoek naar de uitgaven en ontvangsten en naar de doelmatigheid van 's rijks beheer en de organisatie en de functionering van 's rijks dienst.
periode 1977-1991
grondslag CW art.75/eerste lid
product zie handeling

Hoofdstuk III De Algemene Rekenkamer. §4 De overige verplichtingen en bevoegdheden

(252)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het controleren van de jaarrekeningen van privaatechtelijke rechtspersonen, in het kapitaal waarvan de staat voor tenminste de helft deelneemt.
periode 1977-1988
grondslag CW art.80 (b.w. 1 januari 1989 [Stb. 1988, 596])
product (zonodig) onderdeel van het jaarverslag van de Algemene Rekenkamer

(253)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het controleren van de jaarrekeningen van andere rechtspersonen dan de staat.
periode 1989-1991
grondslag CW art.80 (i.w. 1 januari 1989 [Stb. 1988, 596])
product (zonodig) onderdeel van het jaarverslag van de Algemene Rekenkamer

(254)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het doen van voorstellen aan de betrokken vakminister (of aan de betrokken rechtspersoon) naar aanleiding van onderzoek naar het controleren van de jaarrekeningen van andere rechtspersonen dan de staat.
periode 1989-1991
grondslag CW art.80/elfde lid (i.w. 1 januari 1989 [Stb. 1988, 596])
product zie handeling

(255)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het opstellen van jaarverslagen waarin mede melding wordt gemaakt van hetgeen haar bij onderzoeken gebleken is en die voor de beoordeling door de Staten-Generaal van het gevoerde beleid nuttig kan zijn.
periode 1977-1991
grondslag CW art.82/eerste lid
product zie handeling

Hoofdstuk IV De Rijksrekening

(256)

actor minister van Financiën
handeling Het jaarlijks opstellen van de zgn. Februarinota, houdende een voorlopig overzicht van de uitgaven en de ontvangsten in het afgelopen jaar.
periode 1977-1990
grondslag CW art.83
product zie handeling
opmerking Wordt als kamerstuk gepubliceerd.

(257)
actor vakminister
handeling Het opmaken over elk dienstjaar van de rekening van uitgaven en ontvangsten, alsmede die van verplichtingen en de daarop betrekking hebbende rapporten.
periode 1977-1990
grondslag CW art.84 (gew. i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product jaarrekeningen
opmerking De uiterste datum waarop de rekening wordt ingezonden naar de minister van Financiën is 1 mei (tot 1 januari 1987 was die datum 1 augustus) van het jaar volgend op het dienstjaar.

(258)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de inrichting van de rekeningen.
periode 1977-1990
grondslag CW art.85/derde lid
product Regeling rijksbegrotingsvoorschriften 1990 (5 januari 1990/laatste)

(259)
actor minister van Financiën
handeling Het samenstellen van de rijksrekening, alsmede een staat van geraamde en aangegane verplichtingen.
periode 1977-1986
grondslag CW art.86/derde en vierde lid (b.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product zie handeling
opmerking De rijksrekening wordt vóór 1 oktober van het in het eerste lid bedoelde jaar aan de Algemene Rekenkamer ter goedkeuring gezonden. De staat van geraamde en aangegane verplichtingen wordt daarbij ter onderzoek meegezonden.

(260)	
actor	Algemene Rekenkamer
handeling	Het goedkeuren van de rijksrekening, de rekeningen van de begrotingsfondsen en van de Staatsbedrijven en het onderzoeken van de staat van geraamde en aangeane verplichtingen.
periode	1977-1986
grondslag	CW art.86/vierde lid, CW art.90 (b.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606]) en CW art. 65
product	zie handeling
opmerking	<p>De controlefunctie wordt aldus inhoud gegeven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de Algemene Rekenkamer controleert de rechtmatigheid van de uitgaven (CW art.66); - de Algemene Rekenkamer kan gebruik maken van door anderen verrichte controles (CW art.67/eerste lid); - de vakministers stellen, op aanvraag, de werkschema's van de met controle belaste ambtenaren en de interne controlebevindingen (rapporten, processen-verbaal of anderszins) ter beschikking van de Algemene Rekenkamer (CW art.67/tweede lid); - de Algemene Rekenkamer kan bij alle onderdelen van de rijksdienst en rekenplichtigen onderzoeken verrichten waarvan een verslag wordt opgesteld (CW art.68); - de Algemene Rekenkamer kan inzending van bewijsstukken en andere bescheiden vorderen (CW art.69). <p>Levert het onderzoek bezwaar op, dan is de procedure als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de beslissing wordt medegedeeld aan de betrokken minister (CW art.71/eerste lid); - de betrokken minister is verplicht binnen een maand (was: twee maanden) de Algemene Rekenkamer in kennis te stellen van hetgeen tot opheffing van het bezwaar kan leiden (CW art.71/tweede lid); - de Algemene Rekenkamer neemt na afloop van de termijn haar eindbeslissing (CW art.71/derde lid). - handhaaft de Algemene Rekenkamer haar bezwaar, dan wordt door de betrokken minister, binnen twee maanden, aan de Tweede Kamer een voorstel van wet tot opheffing van het bezwaar gezonden (Indemniteitwet) (CW art.72/eerste lid); - indien het voorstel van wet niet binnen de vastgestelde termijn is ingediend, doet de Algemene Rekenkamer daarvan mededeling aan de Tweede Kamer (CW art.72/tweede lid). <p>Deze stukken worden aan de Kroon aangeboden.</p>
(261)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het maken van opmerkingen bij de rekeningen van uitgaven en ontvangsten, alsmede die van verplichtingen en de daarop betrekking hebbende rapporten.
periode	1987-1990
grondslag	CW art.86/tweede lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product	zie handeling
opmerking	Hij zendt de betreffende stukken, naar de Algemene Rekenkamer.

(262)	
actor	Algemene Rekenkamer
handeling	Het onderzoeken van de rekeningen van uitgaven en ontvangsten, alsmede die van verplichtingen en de daarop betrekking hebbende rapporten.
periode	1987-1990
grondslag	CW art.86/tweede lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606]) en CW art.65
product	rapporten
opmerking	De controlefunctie wordt aldus inhoud gegeven: <ul style="list-style-type: none"> - de Algemene Rekenkamer controleert de rechtmatigheid van de uitgaven (CW art.66); - de Algemene Rekenkamer kan gebruik maken van door anderen verrichte controles (CW art.67/eerste lid); - de vakministers stellen, op aanvraag, de werkschema's van de met controle belaste ambtenaren en de interne controlebevindingen (rapporten, processen-verbaal of anderszins) ter beschikking van de Algemene Rekenkamer (CW art.67/tweede lid); - de Algemene Rekenkamer kan bij alle onderdelen van de rijksdienst en rekenplichtigen onderzoeken verrichten waarvan een verslag wordt opgesteld (CW art.68); - de Algemene Rekenkamer kan inzending van bewijsstukken en andere bescheiden vorderen (CW art.69). <p>Levert het onderzoek bezwaar op, dan is de procedure als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de beslissing wordt medegedeeld aan de betrokken minister (CW art.71/eerste lid); - de betrokken minister is verplicht binnen een maand (was: twee maanden) de Algemene Rekenkamer in kennis te stellen van hetgeen tot opheffing van het bezwaar kan leiden (CW art.71/tweede lid); - de Algemene Rekenkamer neemt na afloop van de termijn haar eindbeslissing (CW art.71/derde lid). - handhaaft de Algemene Rekenkamer haar bezwaar, dan wordt door de betrokken minister, binnen twee maanden, aan de Tweede Kamer een voorstel van wet tot opheffing van het bezwaar gezonden (Indemniteitwet) (CW art.72/eerste lid); - indien het voorstel van wet niet binnen de vastgestelde termijn is ingediend, doet de Algemene Rekenkamer daarvan mededeling aan de Tweede Kamer (CW art.72/tweede lid). <p>De Algemene Rekenkamer stuurt de rekeningen met de daarop betrekking hebbende rapporten aan de minister van Financiën en een afschrift daarvan aan de betrokken ministers.</p>

(263)	
actor	vakminister
handeling	Het aan de Algemene Rekenkamer ter beschikking stellen van werkschema's van de met controle belaste ambtenaren en de interne controlebevindingen (rapporten, processen-verbaal of anderszins).
periode	1977-1991
grondslag	CW art.67/tweede lid
product	zie handeling

(264)	
actor	vakminister
handeling	Het in kennis stellen van de Algemene Rekenkamer van hetgeen tot opheffing van het bezwaar als bedoeld in artikel 71/eerste lid kan leiden.
periode	1977-1991
grondslag	CW art.71/tweede lid
product	zie handeling
(265)	
actor	vakminister
handeling	Het opheffen van het bezwaar van de Algemene Rekenkamer, als bedoeld in artikel 71/eerste lid.
periode	1977-1991
grondslag	CW art.72/eerste lid
product	zgn. Indemniteitwetten
opmerking	Bedoeld voorstel dient binnen twee maanden na de eindbeslissing van de Algemene Rekenkamer ingediend worden bij de Tweede kamer.
(266)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van een overzicht van de stukken die niet aan de Tweede Kamer zijn gezonden, alsmede van nog in te dienen voorstellen van wet, bedoeld in artikel 72, eerste lid, die niet binnen twee maanden aan de kamer zijn gezonden.
periode	1987-1990
grondslag	CW art.86/zesde lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product	zie handeling
opmerking	Het overzicht dat ten behoeve van de Tweede kamer wordt opgesteld, dient uiterlijk op de derde dinsdag van september aan de Kamer gezonden te zijn.
(267)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het samenstellen van de rijksrekening.
periode	1987-1990
grondslag	CW art.86A/eerste lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product	zie handeling
opmerking	Wanneer alle rekeningen over een dienstjaar door de Algemene Rekenkamer zijn onderzocht en alle voorstellen van wet, bedoeld in artikel 10, derde lid, aanhef en onder c, over dat jaar wet zijn geworden.
(268)	
actor	Algemene Rekenkamer
handeling	Het goedkeuren van de rijksrekening.
periode	1987-1990
grondslag	CW art.86A/tweede lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product	zie handeling

(269)
actor minister van Financiën
handeling Het maken van opmerkingen bij de rijksrekening inzake de gevolgde procedure en de door de Algemene Rekenkamer gemaakte opmerkingen, nadat de rijksrekening door de Algemene Rekenkamer is goedgekeurd.
periode 1977-1990
grondslag CW art.91 (b.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606]) en CW art.86A/derde lid (i.w. 1 januari 1987 [Stb. 1987, 606])
product (voordracht tot) voorstel van wet houdende vaststelling van de rijksrekening

Hoofdstuk V De begrotingsfondsen en de staatsbedrijven

(270)
actor vakminister
handeling Het instellen van begrotingsfondsen.
periode 1977-1990
grondslag CW art.87/eerste lid
product voordracht tot beschikking bij wet voorbeelden van begrotingsfondsen:
- Rijkswegenfonds (Stb. 1965, 30);
- Landbouw-Egalisatiefonds (Landbouwwet 1957, Stb. 342);
- Gemeentefonds (Financiële Verhoudingswet 1960, Stb. 1961, 207);
- Fonds Investeringsrekening (Wet Investeringsregeling, Stb. 1978, 368).

(436)
actor minister van Financiën
handeling Het mede instellen van begrotingsfondsen.
periode 1977-1990
grondslag CW art. 87/eerste lid

(437)
actor vakminister
handeling Het aanwijzen van onderdelen van de Rijksdienst als Staatsbedrijf.
periode 1977-1990
grondslag CW 1976, art. 88 lid 1
product Aanwijzingswet

(438)
actor minister van Financiën
handeling Het mede aanwijzen van onderdelen van de Rijksdienst als Staatsbedrijf
periode 1977-1990
grondslag CW 1976, art. 88 lid 1
product Aanwijzingswet

(271)
 actor minister van Financiën
 handeling Het opstellen van algemene bepalingen inzake takken van rijksdienst die voor een afzonderlijk beheer worden aangewezen.
 periode 1977-1990
 grondslag CW art.88/tweede lid
 product (voordracht tot wet) Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249)

De handelingen -met als grondslag de Bedrijvenwet- genummerd 74-92 uit de periode 1940-1977 zijn in deze periode van overeenkomstige toepassing.

6.4.2 Overige

De handelingen genummerd 164-166, 169 en 471 uit de periode 1940-1977 zijn in deze periode van overeenkomstige toepassing.

(272)
 actor minister van Financiën
 handeling Het beantwoorden van vragen van burgers inzake het beheer van de rijksbegroting.
 periode 1977-1990
 grondslag Grondwet art. 5 (oud: art.8)
 product zie handeling

(273)
 actor minister van Financiën
 handeling Het beantwoorden van Kamervragen inzake het beheer van de rijksbegroting.
 periode 1977-1990
 grondslag Grondwet art. 68 (oud: art. 104)
 product zie handeling

(274)
 actor Interdepartementale Werkgroep Herziening Comptabiliteitswet 1976
 handeling Het adviseren van de minister van Financiën inzake de herziening van Comptabiliteitswet 1976.
 periode 1983-1990
 grondslag Beschikking van de minister van Financiën van 17 februari 1983
 product zie handeling

(402)
 actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
 handeling Het adviseren en rapporteren aan de regering inzake de ontwikkeling van beleidsanalyse ter bevordering van de zin en de doelmatigheid van de overheidsuitgaven.
 periode 1977-1983
 grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227/ingetrokken bij besluit van 31 mei 1983, nr. 483-795
 product advies, rapport

- (403)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het stimuleren van de toepassing van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1977-1983
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227/ingetrokken bij besluit van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (404)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het coördineren van de ontwikkeling en uitbreiding van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1977-1983
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227/ingetrokken bij besluit van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (405)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het ontwikkelen van geëigende methoden voor nieuwe toepassingsgebieden voor de beleidsanalyse.
periode 1977-1983
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227/ingetrokken bij besluit van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (406)
actor minister van Financiën
handeling Het adviseren en rapporteren aan de regering inzake de ontwikkeling van beleidsanalyse ter bevordering van de zin en de doelmatigheid van de overheidsuitgaven.
periode 1983-1990
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 31 mei 1983, nr. 483-795
product advies, rapport
- (407)
actor minister van Financiën
handeling Het stimuleren van de toepassing van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1983-1990
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (408)
actor minister van Financiën
handeling Het coördineren van de ontwikkeling en uitbreiding van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1983-1990
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 31 mei 1983, nr. 483-795

- (409)
actor minister van Financiën
handeling Het ontwikkelen van geëigende methoden voor nieuwe toepassingsgebieden voor de beleidsanalyse.
periode 1983-1990
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (418)
actor Ambtelijke Commissie Heroverweging (Rijksbegroting)
handeling Het voorbereiden en begeleiden van interdepartementale beleidsonderzoeken.
periode 1981-
grondslag Beschikking van de minister van Financiën nr. 181-612 van 17 februari 1981
- (419)
actor Ambtelijke Commissie Heroverweging (Rijksbegroting)
handeling Het jaarlijks opstellen van een samenvattend eindrapport met evaluatie van beleidsonderzoek.
periode 1981-
grondslag -
product rapport
- (420)
actor Interdepartementale Begeleidingscommissie Privatisering
handeling Het uitwerken van algemene, met privatisering samenhangende aspecten ten behoeve van concreet privatiseringsonderzoek.
periode 1982-1992
grondslag Beschikking van de minister van Financiën nr. 182-4064 van 4 november 1982
opmerking op grond van een Ministerraadsbesluit is in 1992 een ARC-subcommissie Verzelfstandigingen (Commissie Oele) ingesteld die ondermeer de taken van de IBP heeft overgenomen.
- (421)
actor Interdepartementale Begeleidingscommissie Privatisering
handeling Het voorbereiden en begeleiden van privatiseringsonderzoeken en het adviseren van de Ministerraad over de uitkomsten van deze privatiseringsonderzoeken.
periode 1982-1992
grondslag Beschikking van de minister van Financiën nr. 182-4064 van 4 november 1992
- (422)
actor Interdepartementale Begeleidingscommissie Privatisering
handeling Het optreden als ambtelijke klankbord voor maatschappelijke instellingen en personen over de privatisering.
periode 1982-1992
grondslag Beschikking van de minister van Financiën nr. 182-4064 van 4 november 1992

(484)
actor minister van Financiën
handeling Het instellen van de Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid
periode 1985-1986
grondslag Ministerraadsbesluit 20 september 1985;
Besluit van de Minister van Financiën tot instelling van een interdepartementale
Commissie, 26 maart 1986

(423)
actor Interdepartementale Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid
handeling Het uitwerken van de aanbevelingen met betrekking tot de verbetering van de
doelmatigheid van het overheidsaanschaffingsbeleid uit het rapport "Heroverweging
Rijksaankoopbeleid"
periode 1986-1988
grondslag Ministerraadsbesluit 20 september 1985;
Besluit van de Minister van Financiën tot instelling van een interdepartementale
Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid, art. 2, lid 1

(485)
actor Interdepartementale Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid
handeling Het opstellen van een periodiek verslag ten behoeve van de minister van Financiën
periode 1986-1988
grondslag Ministerraadsbesluit 20 september 1985;
Besluit van de Minister van Financiën tot instelling van een interdepartementale
Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid, art. 4, lid 1

Internationale begrotingsaangelegenheden

(430)
actor minister van Financiën
handeling Het bepalen van het bedrag waarboven voor het verlenen van voorschotten
toestemming van de minister van Financiën is vereist en van het bedrag waarboven
voor voorschotten een zekerheid dient te worden gesteld in de vorm van een eerste
klas bankgarantie.
periode 1988-
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 2 lid 2;
Besluit verlening voorschotten 1994, art. 2 lid 2 en 4
product beschikking

- (431)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met de vakminister tot het verlenen van een voorschot indien dit een door de minister van Financiën te bepalen bedrag te boven gaat.
periode 1988-1990
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 2 lid 2;
product beschikking
opmerking De Algemene Rekenkamer wordt in kennis gesteld van de verleende instemming
- (432)
actor minister van Financiën
handeling Het beoordelen van voorstellen van door de vakminister opgestelde voorschriften inzake het verlenen van voorschotten.
periode 1988-1990
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 8 en 9
product rapport
- (433)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van toestemming aan de vakminister om af te wijken van de in de Beschikking administratie Centrale afdeling financieel-economische zaken gegeven voorschriften.
periode 1978-1990
grondslag Beschikking administratie Centrale afdeling financieel-economische zaken, 15 augustus 1977, no. 477-3814, art. 98
product beschikking
opmerking Dit gebeurt in overleg met de Algemene Rekenkamer
- (434)
actor Interdepartementale Werkgroep Privatiseringsonderzoek Accountantscontrole (Werkgroep Peschar)
handeling Het verrichten van onderzoek naar en het rapporteren aan de minister van Financiën over de mogelijkheden tot verbetering van de doelmatigheid of het privatiseren van accountantswerkzaamheden bij het Rijk.
periode 1985-1986
grondslag Besluit van de Minister van Financiën tot instelling van de Interdepartementale werkgroep privatiseringsonderzoek accountantscontrole, 4 september 1985, Stcrt. 1985/188
product advies, rapport
- (435)
actor Interdepartementale Werkgroep Structurering en Uitbesteding van Accountantswerkzaamheden
handeling Het adviseren van de minister van Financiën over de per ministerie opgestelde en aan de Minister van Financiën voorgelegde meerjarige departementale plannen (voor de structurering en uitbesteding van accountantswerkzaamheden).
periode 1987-1988
grondslag Besluit van de Minister van Financiën van 24 februari 1987 tot instelling van de Interdepartementale werkgroep structurering en uitbesteding van accountantswerkzaamheden, gewijzigd bij besluit van 24 augustus 1987
product advies

- (439)
actor Interdepartementaal overlegorgaan Financiële Informatievoorziening
handeling Het adviseren van de minister van Financiën over de wijze waarop de financiële informatievoorziening in de Rijksdienst kan worden verbeterd.
periode 1985-1991
grondslag Beschikking van de Minister van Financiën tot instelling van een Interdepartementaal Overlegorgaan Financiële Informatievoorziening Rijksdienst (IOFIV), 27 augustus 1985, no. 185-3493
product advies
opmerking secretariaat wordt gevoerd door de Afdeling Coördinatie Financiële Informatievoorziening (COFIV) van het Ministerie van Financiën
- (440)
actor Stuurgroep Prestatiebegroting
handeling Het begeleiden van de ontwikkeling en invoering van de prestatiebegroting bij de verschillende ministeries.
periode 1971-1978
grondslag -
- (441)
actor Stuurgroep Prestatiebegroting
handeling Het adviseren van de minister van Financiën over de toepassing van de prestatiebegroting.
periode 1978-1986
grondslag -
product advies

6.5 Periode 1991 -

6.5.1 Comptabiliteitswet

In het navolgende chronologische overzicht van handelingen ingevolge de Comptabiliteitswet, inclusief de vierde (Stb. 1991, 752), vijfde wijziging (Stb.1992, 350) en zesde wijziging (Stb. 1995, 375), zijn enkele handelingen verwerkt die niet hun basis vinden in deze wet. De bedoelde handelingen zijn te herkennen aan hetgeen aangegeven is achter het item 'grondslag'.

De datum van inwerkingtreding van onderstaande artikelen is 1 januari 1991 (vierde wijziging), 1 januari 1992 (vijfde wijziging).

De zesde wijziging trad in werking op 1 januari 1995. Deze wijziging heeft betrekking op de integratie van de begrotingsartikelen personeel en materieel (artikel 5), op de introductie van agentschappen en het afschaffen van de mogelijkheid tot het instellen van staatsbedrijven (artikel 70 t/m 73) en op een nadere stroomlijning van de financiële verantwoordingsprocedure (artikelen 64 t/m 68)

Hoofdstuk I De begroting van het Rijk. §1 Algemeen

(275)

actor	minister van Financiën
handeling	Het toevoegen van een of meer begrotingen aan de rijksbegroting.
periode	1991-
grondslag	CW art.1/tweede lid
product	voordracht tot beschikking (klein kb) voorbeeld: Besluit toevoeging aan de rijksbegroting van een hoofdstuk voor het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse Zaken (Stb. 1977, 518)

(276)

actor	vakminister
handeling	Het instellen van begrotingsfondsen.
periode	1991-
grondslag	CW art.2/tweede lid
product	voordracht tot beschikking bij wet voorbeelden van begrotingsfondsen: - Rijkswegenfonds (Stb. 1965, 30); - Landbouw-Egalisatiefonds (Landbouwwet 1957, Stb. 342); - Gemeentefonds (Financiële Verhoudingswet 1960, Stb. 1961, 207); - Fonds Investeringsrekening (Wet Investeringsregeling, Stb. 1978, 368).

(442)

actor:	minister van Financiën
handeling:	Het mede-instellen van begrotingsfondsen.
periode:	1991-
grondslag:	CW art. 2/tweede lid
product	voordracht tot beschikking bij wet

Hoofdstuk I De begroting van het Rijk. §2 Het begrotingsjaar, de ramingen, de inrichting, de opstelling, het tijdschema en de wijziging van de begrotingen

(277)

actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van categorieën van verplichtingen die in afwijking van het bepaalde in het vijfde lid als verplichting van een jaar worden opgenomen.
periode 1991-
grondslag CW art.4/zesde lid, onder e
product Aanwijzingsregeling verplichtingenkas 1991 (28 oktober 1991/Hafir)
Aanwijzingsregeling verplichtingenkas 1997 (10 september 1997/Hafir)
opmerking De minister doet hiervan mededeling aan de Algemene Rekenkamer.

(278)

actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van een economische classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van het rijk ter rangschikking van de artikelen uit de rijksbegroting.
periode 1991-
grondslag CW art.7, onder g
product (medewerking aan) Aanbeveling van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie inzake de toepassing van een uniforme economische classificatie van de uitgaven en ontvangsten van de overheid (Stcrt. 1981, 231; vervangt eerdere aanbevelingen)
(medewerking aan) Benelux functionele classificatie van de uitgaven en de ontvangsten van de overheid 1989 (Stcrt. 1990,18)

(279)

actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een technische begrotingsaanschrijving (aan de vakministers).
periode 1991-
grondslag -
product zie handeling
opmerking De technische begrotingsaanschrijving aan de ministeries bevat aanwijzingen over bijvoorbeeld de te verwachten prijsontwikkelingen, dollarkoers of olieprijs. De bedoeling hiervan is dat alle ministeries hun begrotingen baseren op dezelfde cijfers, rekenregels en -methodes.

(280)

actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van de zogenaamde Kaderbrief.
periode 1991-
grondslag -
product zie handeling
opmerking De kaderbrief is een brief van de minister van Financiën aan de ministers met voorstellen voor de grote lijnen van de nieuwe begroting: de omvang van het financieringstekort, de collectieve belastingdruk, de bezuinigingen en gelden voor nieuw beleid. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het Centraal Economisch Plan dat ieder jaar in de maand maart door het Centraal Planbureau wordt gepubliceerd. Eind maart, begin april bespreken de ministers de kaderbrief.

(502)	
actor	vakminister
handeling	Het opstellen van het begrotingsuitvoeringsplan
periode	1992-
product	Begrotingsuitvoeringsplan, bestedingsplan, jaarplan, productieplan
(281)	
actor	vakminister
handeling	Het opstellen van wetsontwerpen (of een wijziging daarin) tot vaststelling van de begroting, waarover deze het beheer voert, alsmede de ramingen met betrekking tot de vier op het betrokken jaar volgende jaren.
periode	1991 –
grondslag	CW art.8/eerste lid en art.10/eerste lid
product	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1), art. 3/eerste en derde lid 1. wetsontwerp tot vaststelling begrotingshoofdstuk of een wet tot wijziging van de begroting; 2. meerjarenraming.
opmerking	De vakministers zonden het ontwerp en de raming tot 1995 vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan het begrotingsjaar aan de minister van Financiën. Vanaf 1995 wordt de datum waarop het ontwerp en de raming van de begroting aan de minister van Financiën gezonden moet worden bepaald door deze minister.
(282)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het begrotingstechnisch en inhoudelijk toetsen van wetsontwerpen (of een wijziging daarin) tot vaststelling van de begroting, waarover deze het beheer voert, alsmede de ramingen met betrekking tot de vier op het betrokken jaar volgende jaren.
periode	1991-
grondslag	CW art.8/tweede lid
product	zie handeling
opmerking	Maakt de minister van Financiën geen bezwaar tegen het voorstel van wet, dan worden de voorstellen van wet op de derde dinsdag in september aangeboden aan de Tweede Kamer (CW art.8/derde, vierde en vijfde lid). De minister heeft een permanente machtiging ontvangen van de koningin tot directe toezending van de voorstellen aan de Tweede Kamer.
(283)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van de zgn. Hangpuntenbrief.
periode	1991-
grondslag	-
product	zie handeling
opmerking	In de hangpuntenbrief van de minister van Financiën aan de ministerraad staan de overgebleven verschillen van mening tussen hem en zijn collega's. In juli behandelt de ministerraad de hangpuntenbrief. Nu staan de begrotingstotalen voor alle begrotingshoofdstukken vast.

(284)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van de zgn. Totalenbrief.
periode	1991-
grondslag	-
product	zie handeling
opmerking	De totalenbrief is een brief van de minister van Financiën aan zijn collega's waarin hij de totalen voor alle begrotingshoofdstukken heeft vastgelegd. Vanaf nu zijn er nog slechts wijzigingen mogelijk door politieke besluitvorming, duidelijke rekenfouten en onverwachte internationale gebeurtenissen.
(285)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van de zgn. Augustusbrief.
periode	1991-
grondslag	-
product	zie handeling
opmerking	In augustus verschijnt de augustusbrief die de laatste hangpunten moet wegwerken.
(286)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van de Miljoenennota, houdende: <ul style="list-style-type: none"> - beschouwingen over de budgettaire betekenis van het voorgenomen beleid voor het rijk; - beschouwingen over de betekenis van het voorgenomen beleid voor de volkshuishouding; - meerjarenramingen voor vier op het begrotingsjaar volgende jaren; - een overzicht van de totalen der uitgaven en ontvangsten en saldi over de laatste tien jaren; - een balans van de bezittingen, vorderingen en schulden van de staat naar de toestand per 31 december van het laatst verstreken jaar met een toelichting, waaruit onder meer blijkt naar welke grondslagen deze zijn gewaardeerd.
periode	1991-
grondslag	CW art.9
product	Miljoenennota
opmerking	Deze nota wordt gevoegd bij het ontwerp van de begroting.
(287)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van een overzicht van voorstellen van wet tot wijziging van begrotingshoofdstukken die voor of op de datum van 1 juni of 1 december niet aan de Tweede Kamer zijn gezonden.
periode	1991-
grondslag	CW art.10/vierde lid
product	overzicht/onderdeel Voor- of Najaarsnota

- (288)
actor vakminister
handeling Het overbrengen van begrotingsartikelen of gedeelten daarvan naar een ander hoofdstuk, als gevolg van wijziging van de taakverdeling tussen ministeries.
periode 1991-
grondslag CW art.11
product voordracht tot beschikking (klein kb) staat dat dit per wet gebeurt.
opmerking voorbeeld: Besluit van 29 december 1982, houdende overbrenging van begrotingsartikelen van en naar een aantal hoofdstukken van de rijksbegroting 1982 (Stb. 1982, 773)
- (289)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een nota -de zgn. Voorjaarsnota-, houdende een overzicht van de wijzigingen in de ramingen van de uitgaven en de ontvangsten.
periode 1991-
grondslag CW art.12/eerste lid
product zie handeling
opmerking De minister biedt deze nota uiterlijk op 1 juni aan de Staten-Generaal aan.
- (290)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een overzicht van de wijzigingen in de ramingen die nader in dat jaar noodzakelijk worden geacht.
periode 1991-
grondslag CW art.12/tweede lid
product onderdeel Miljoenennota
opmerking Deze nota wordt gevoegd bij het ontwerp de begroting.
- (291)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van een nota -de zgn. Najaarsnota-, waarin een overzicht wordt gegeven van de wijzigingen in de ramingen van de uitgaven en de ontvangsten.
periode 1991-
grondslag CW art.12/derde lid
product zie handeling
opmerking De najaarsnota geeft een tussenbalans van de begrotingsuitvoering.
De minister biedt deze nota uiterlijk op 1 december aan de Staten-Generaal aan.
- (479)
actor minister van Financiën
handeling Het - in voorkomende gevallen - opstellen van een overzicht van de financiële verantwoordingen die niet uiterlijk 1 september aan de Staten-Generaal zijn gezonden, alsmede een overzicht van de voorstellen van een slotwet en of een indenniteitswet zoals bedoeld in art. 56, die niet uiterlijk 1 september aan de Tweede Kamer zijn of worden ingediend.
periode 1995 -
grondslag CW art. 68/derde lid onder b, c en d
product zie handeling
opmerking De overzichten gaan vergezeld met een verklaring van de rede daarvan.

Hoofdstuk I De begroting van het Rijk. §3 Beleidsvoornemens met financiële gevolgen voor het Rijk

(292)

actor minister van Financiën
handeling Het beoordelen van voorstellen van de vakminister, anders dan voorstellen van wet tot vaststelling of wijziging van een begroting, alsmede van voornemens en toezeggingen met financiële gevolgen voor het rijk.
periode 1991-
grondslag CW art.13
product zie handeling

Hoofdstuk I De begroting van het Rijk. § 4 Nader regelgeving

(293)

actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de inrichting van de begroting.
periode 1991-
bron CW art.15, onder a
product Regeling rijksbegrotingvoorschriften (30 maart 1992/Hafir)

(294)

actor minister van Financiën/ministerraad
handeling Het stellen van regels inzake de inrichting van het afzonderlijke onderdeel van de toelichting bij voorstellen, voornemens en toezeggingen met financiële gevolgen voor het rijk.
periode 1991-
bron CW art.15, onder b
product (regeling) Standaardoverzicht financiële gevolgen voorstellen van wet of beleid (4 augustus 1977/Hafir)
Handleiding artikel 14 Comptabiliteitswet (17 februari 1997/Hafir)

Hoofdstuk II Het financiële en materiele beheer van het Rijk. §1. Het beheer van de begroting van het Rijk

(295)

actor vakminister
handeling Het verrichten van onderzoeken naar de doelmatigheid van het beheer, van de organisatie en van het beleid dat aan de begroting van het betrokken ministerie ten grondslag ligt.
periode 1991-
grondslag CW art.17/eerste lid
product zie handeling

(296)		
actor		vakminister
handeling		Het uitvoeren van de begroting waarover hij het beheer voert (verrichten van betalingen; ontvangen van betalingen; en de administratieve verwerking daarvan).
periode		1991-
grondslag		CW art.17/tweede lid, art.19/derde lid
product		o.a. facturen, bankafschriften, kasstaten, rekening-courantoverzichten, afrekeningen.
(449)		
actor		vakminister/Hoge Colleges van Staat
handeling		Het aanwijzen van personen die beschikken over de begrotingsbedragen die voor het aangaan van verplichtingen zijn toegestaan (de zgn. budgethouders) en van personen die bevoegd zijn opdrachten te verlenen tot het verrichten van de uit de aangegane verplichtingen voortvloeiende betalingen (de zgn. ordonnateurs)
periode		1991 -
product		beschikking
grondslag		CW art. 17/vierde en vijfde lid
opmerking		Bij kleinere organisaties zal eerstgenoemde functie veelal samengaan met die van het opdracht geven tot betaling. De vakminister doet aan de Algemene Rekenkamer schriftelijk mededeling van een aanwijzing en intrekking.
(297)		
actor		minister van Financiën
handeling		Het stellen van regels inzake het verlenen van toestemming aan de vakminister om, <i>in het belang van het Rijk</i> , af te wijken van de regel dat voor ten hoogste vier twaalfde gedeelte van de bedragen uit de laatste begroting verplichtingen kunnen worden aangegaan indien de begroting niet voor 1 januari is goedgekeurd.
periode		1991-
grondslag		CW art.18/tweede lid
product		Viertwaalfde-regeling (28 oktober 1991/Hafir)
opmerking		Tot 1995 werd deze toestemming verleend om de (rijks)dienst gaande te houden. Vanaf 1995 is het belang van het Rijk echter maatgevend voor het verlenen van de toestemming. De bevoegdheid tot het stellen van regels staat niet uitdrukkelijk vermeld in de wet.
(298)		
actor		minister van Financiën
handeling		Het verlenen van toestemming aan de vakministers om, <i>in het belang van het Rijk</i> , af te wijken van de regel dat voor ten hoogste vier twaalfde gedeelte van de bedragen uit de laatste begroting verplichtingen kunnen worden aangegaan indien de begroting niet voor 1 januari is goedgekeurd.
periode		1991-
grondslag		CW art.18/tweede lid
product		beschikking
opmerking		Tot 1995 werd deze toestemming verleend om de (rijks)dienst gaande te houden. Vanaf 1995 is het belang van het Rijk echter maatgevend voor het verlenen van de toestemming. De 'medewerking' van de minister van Financiën dient schriftelijk gemeld te worden aan de Algemene Rekenkamer en de Staten-Generaal.

(450)
actor vakminister
handeling Het, aan de minister van Financiën, verzoeken om toestemming te verlenen om *in het belang van het Rijk*, af te wijken van de regel dat voor ten hoogste vier twaalfde gedeelte van de bedragen uit de laatste begroting verplichtingen kunnen worden aangegaan indien de begroting niet voor 1 januari is goedgekeurd.
periode 1991 -
grondslag CW art. 18/tweede lid
product verzoekschrift

Hoofdstuk II Het financiële en materiele beheer van het Rijk. §2. Het kasbeheer en het materiële beheer van het Rijk

(299)
actor minister van Financiën
handeling Het voeren van het beheer over 's rijks schatkist.
periode 1991- 2000
grondslag CW art.19/eerste lid
product zie handeling
opmerking Onder het beheer wordt volgens de wet verstaan zowel het geven van de opdracht tot betaling, het ordonneren, als het verrichten van de feitelijke betaling (en ontvangst) alsmede de bewaring van de kasbestanddelen.
Dit beheer omvat mede het beheer van aan het rijk toebehorende en toevertrouwde gelden en geldswaardige papieren en de niet-geldelijke zaken, welke niet of niet .

(451)
actor minister van Financiën/Hoge Colleges van Staat
handeling Het voordragen van een kb inzake het opdragen van het beheer over 's rijks schatkist aan een of meer vakministers.
periode 1991 -
grondslag CW art. 19/eerste lid
product o.m. Besluit Beheer overtollige rijksgoederen (Stb. 1977, 473)

(452)
actor vakminister
handeling Het, in opdracht van de minister van Financiën, voeren van het beheer over 's rijks schatkist.
periode 1991 –
grondslag CW art. 19/eerste lid
opmerking Onder het beheer wordt volgens de wet verstaan zowel het geven van de opdracht tot betaling, het ordonneren, als het verrichten van de feitelijke betaling (en ontvangst) alsmede de bewaring van de kasbestanddelen.

(503)
actor vakminister
handeling Het controleren van het beheer van niet-geldelijke zaken die aan het Rijk toebehoren of zijn toevertrouwd
periode 1991-
grondslag Besluit Taak DAD (Stb. 1995, 426) art. 3a
product Inlichtingen, rapporten

(410)
actor vakminister
handeling Het aanwijzen van personen die zijn belast met het kasbeheer en/of het materieel beheer.
periode 1991-
grondslag CW art.19/tweede lid en vierde lid
product beschikking
opmerking Deze handeling was abusievelijk niet opgenomen in het RIO 'Per slot van Rijksrekening'. Bij de vaststelling van het BSD in 1995 had deze handeling het nummer 299.1.

Hoofdstuk II Het financiële en materiele beheer van het Rijk. §3. De administratie van en de controle bij het Rijk

(300)
actor minister van Financiën
handeling Het voeren van de centrale administratie van 's rijks schatkist.
periode 1991-
grondslag CW art.20/tweede lid
product zie handeling

(453)
actor vakminister
handeling Het regelen van de zorg voor de begrotingszaken en de daarmee samenhangende administraties.
periode 1991 –
grondslag CW 1976, art. 21/eerste lid
product beoordelingsrapport, toetsingsrapport
opmerking de zorg voor de begrotingszaken omvat mede het beoordelen van de aan de vakminister voor te leggen voorstellen betreffende de begrotingen en de meerjarenramingen alsmede het uitoefen van toezicht op de uitvoering van de begrotingen. Ook het ontwikkelen, inrichten en beheren van financiële en administratieve informatiesystemen valt onder deze zorg.

- (504)
actor vakminister
handeling Het doen van onderzoek naar het departementaal financieel beheer
periode 1991-
product Ondermeer onderzoek naar budgetoverheveling, efficiency operaties, onderzoek subsidieregelingen
opmerking Betreft geen doelmatigheids- en rechtmatigheidsonderzoek, maar ondermeer onderzoek naar budgetoverheveling, efficiencyoperaties en onderzoek subsidieregelingen.
- (454)
actor vakminister
handeling Het aan de minister van Financiën, verzoeken de zorg voor de begrotingszaken en de daarmee samenhangende administraties op afwijkende wijze te regelen.
periode 1991 -
grondslag CW 1976, art. 21/tweede lid
product verzoekschrift
- (301)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister de zorg voor de begrotingszaken en de daarmee samenhangende administraties op afwijkende wijze te regelen.
periode 1991-
grondslag CW art.21/tweede lid
product beschikking
- (302)
actor vakminister
handeling Het aanwijzen van het hoofd van de directie financieel-economische zaken.
periode 1991-
grondslag CW art.21/derde lid
product beschikking
opmerking Met instemming van de minister van Financiën.
- (303)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met de aanwijzing van de hoofden van de directies financieel-economische zaken.
periode 1991-
grondslag CW art.21/derde lid
product beschikking

(411)	
actor	vakminister
handeling	Het controleren van het gevoerde financiële beheer en de jaarlijkse financiële verantwoording daarover en van de administraties die ten behoeve van dat beheer en die verantwoordingen worden gevoerd.
periode	1991-
grondslag	CW art.22/eerste lid
product	zie handeling
opmerking	(uit: Besluit taak departementale accountantsdienst, Stb. 1987, 384) Tot 1995 hield de controle-taak in: - het controleren van de administraties die op het ministerie worden gevoerd ter ondersteuning van het beheer en ten behoeve van de verantwoording die over het beheer moet worden afgelegd; - het controleren van het beheer van de middelen zoals dat blijkt uit de administraties van het ministerie; - het controleren van het stelsel van interne controlemaatregelen dat is opgenomen in de administratieve organisatie van het ministerie; - het controleren van de jaarlijkse financiële verantwoording van het ministerie die aan het einde en ter afsluiting van het dienstjaar wordt opgesteld aan de hand van de administratie, gevoerd door de directies FEZ. De controle houdt verder in: - het signaleren van onvolkomenheden naar aanleiding van de controle; - het adviseren inzake maatregelen ter opheffing van de gesignaleerde onvolkomenheden; - andere werkzaamheden door de minister opgedragen. Met ingang van 21 september 1995 (Besluit taak DAD, Stb. 1995/426) houdt de controle-taak in: - de controle op het beheer van niet-geldelijke zaken; - bijzonder controletaken in opdracht van de minister van Financiën; - het adviseren ter zaken van de maatregelen ter opheffing van onvolkomenheden die bij d uitgevoerde controles zijn geconstateerd; - het adviseren ter zake van het te voeren beleid op het gebied van de financiële verslaggeving en de accountantscontrole bij het ministerie; - bijzondere adviestaken in opdracht van de minister van Financiën.
(304)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het verlenen van toestemming aan de vakminister de controle op de door hem bijgehouden administraties op afwijkende wijze te regelen.
periode	1991-
grondslag	CW art.22/tweede lid
product	beschikking
opmerking	Na overleg met de Algemene Rekenkamer.

(305)
actor vakminister
handeling Het aanwijzen van het hoofd van de departementale accountantsdienst.
periode 1991-2000
grondslag CW art.22/derde lid
product beschikking
opmerking De minister van Financiën wordt hiervan in kennis gesteld.

(505)
actor vakminister
handeling Het vijfjaarlijks (laten) opstellen van een evaluatieonderzoek naar de recht- en doelmatigheid van het gevoerde contractbeheer
periode 1996-
grondslag Regeling contractbeheer 1996, art. 4
product Nota's, rapporten van Algemene Rekenkamer, verslagen van het overleg

Hoofdstuk II Het financiële en materiele beheer van het Rijk. §4. De boeking van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten

(306)
actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van categorieën van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten die op een rekening buiten het begrotingsverband kunnen worden geboekt.
periode 1991-
grondslag CW art.23/tweede lid
product Aanwijzingsregeling boekingen buiten begrotingsverband 1991 (28 oktober 1991/Hafir)
Aanwijzingsregeling boekingen buiten het begrotingsverband 1996 (4 september 1997/Hafir)
opmerking Van de aanwijzing wordt mededeling gedaan aan de Algemene Rekenkamer.

(307)
actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van categorieën van niet-geldelijke betalingen en ontvangsten die als geldelijke betalingen en ontvangsten worden geboekt.
periode 1991-
grondslag CW art.25/eerste lid
product Aanwijzingsregeling niet-geldelijke betalingen en ontvangsten 1991 (28 oktober 1991/Hafir)
opmerking Van de aanwijzing wordt mededeling gedaan aan de Algemene Rekenkamer.

(308)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister af te wijken van het bepaalde in artikel 1 van deze regeling, inzake de aanwijzing van zekere niet-geldelijke transacties als geldelijke betalingen en ontvangsten.
periode 1991-
grondslag Aanwijzingsregeling niet-geldelijke betalingen en ontvangsten 1991 (28 oktober 1991/Hafir) art.2
product beschikking

Hoofdstuk II Het financiële en materiele beheer van het Rijk. §5. Het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen en het privaatrechtelijke beheer

(455)
actor minister van Financiën
handeling Het sluiten van overeenkomsten tot het aangaan van geldleningen door de Staat.
periode 1991 -
grondslag CW 1976, art. 28/eerste lid
product overeenkomst
opmerking Deze overeenkomsten kunnen pas worden ontsloten nadat de minister van Financiën daartoe een machtiging bij wet heeft ontvangen. Vanaf 1995 wordt deze machtiging verleend via de jaarlijkse begrotingswet van Nationale Schuld (IXA).

(412)
actor vakminister
handeling Het doen van schenkingen van aan de staat toebehorende niet-geldelijke roerende zaken.
periode 1991- 2000
grondslag CW art.28, tweede lid
product zie handeling

(413)
actor minister van Financiën
handeling Het vaststellen van het waardebedrag waarboven schenkingen van aan de staat toebehorende niet-geldelijke roerende zaken door de vakministers instemming vereist van de minister van Financiën.
periode 1991-2000
grondslag CW art.28, tweede lid
product beschikking

(414)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met schenkingen door de vakministers van aan de staat toebehorende niet-geldelijke roerende zaken waarvan de waarde een zeker bedrag te boven gaat.
periode 1991-2000
grondslag CW art.28, tweede lid
product beschikking

(309)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het vaststellen van geldelijke bedragen inzake privaatrechtelijke rechtshandelingen van de staat.
periode	1991- 2000
grondslag	CW art.30/eerste en tweede lid
product	regeling (onbekend)
opmerking	Van de vaststelling wordt mededeling gedaan aan de Algemene Rekenkamer.
(498)	
actor	vakminister
handeling	Het verlenen van (bijzondere) volmachten aan (rechts) personen voor het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen namens de Staat.
periode	1996 –
grondslag	Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen 1996 (Stb. 1996, 24) art. 1
product	zie handeling
opmerking	De vakminister houden een openbaar register bij waaruit blijkt aan welke (rechts)personen een volmacht is verleend en waarover deze zich uitstrekt.
(475)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van nadere voorschriften met betrekking tot het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen namens de Staat.
periode	1996 -
grondslag	Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen 1996 (Stb. 199, 24) art. 8
product	zie handeling
(506)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het in overeenstemming met de vakminister sluiten van huur-, huurkoop en lease-overeenkomsten namens de Staat.
periode	1996-
grondslag	Besluit Privaatrechtelijke Rechtshandelingen 1996, art. 6
product	overeenkomsten
(507)	
actor	vakminister
handeling	Het in overeenstemming met de minister van Financiën sluiten van huur-, huurkoop en lease-overeenkomsten namens de Staat.
periode	1996-
grondslag	Besluit Privaatrechtelijke Rechtshandelingen 1996, art. 6
product	overeenkomsten

Hoofdstuk II Het financiële en materiele beheer van het Rijk. §6. Nadere regelgeving

(310)

actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van regels inzake: <ul style="list-style-type: none"> a. de taak van de centrale directies financieel-economische zaken; b. de plaats en de taak van de accountantsdiensten c. het beheer van aan het rijk toebehorende en toevertrouwde gelden en geldswaardige papieren en de afstemming tussen het geldelijke beheer door de minister van Financiën en de andere ministers (kasbeheer); d. het beheer van aan het rijk toebehorende en toevertrouwde niet-geldelijke zaken (materieel beheer) e. het verlenen van voorschotten door de vakministers
periode	1991-
grondslag	CW art.32
product	<ul style="list-style-type: none"> a. (voordracht tot AMvB) Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) (voordracht tot AMvB) Besluit Taak FEZ (Stb. 1998, 53) b. (voordracht tot AMvB) Besluit taak departementale accountantsdienst (Stb. 1987, 384); Besluit Taak DAD Stb. 1995, 426) c. Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) (voordracht tot AMvB) Besluit kasbeheer 1998 (Stb. 1998, 53) d. (voordracht tot klein kb) Besluit beheer overtollige rijksgoederen (Stb. 1977, 473) (voordracht tot AMvB) Besluit materieel beheer 1996 (Stb. 1996, 23) (voordracht tot AMvB) Besluit materieel beheer 1998 (Stb. 1998, 53) e. (voordracht tot AMvB) Regeling verlening voorschotten (31 maart 1988/Hafir) (voordracht tot AMvB) Besluit verlening voorschotten 1994 (Stb. 1994, 35)
opmerking	Na overleg met de Algemene Rekenkamer.

(508)

actor	vakminister
handeling	Het vastleggen van de administratieve organisatie van het financieel beheer en de toepassing daarvan in werkvoorschriften en procedures.
periode	1998-
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1998, 53) art. 12/eerste lid, Besluit materieel beheer 1996 (Stb. 1996, 23) art. 3/eerste en derde lid, Regeling Contractbeheer 1996, art. 2/tweede lid
product	Handboek AO, werkvoorschriften en procedures financieel beheer, beleidsstukken t.a.v. verplichtingen, voortgangscontrolelijst, checklist, richtlijn aanleveren stukken, rekeningschema, regeling begrotingsvoorschrift, controlevoorschrift, criteria begrotingsbeslag.

- (311)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake het overleg en de deelneming aan het interdepartementale overleg van de directeuren FEZ van de ministeries en de leiding van het directoraat-generaal van de Rijksbegroting.
- periode 1991-
grondslag Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) art.15
product Instellingsbesluit Interdepartementaal Overlegorgaan Financieel-Economische Zaken IOFEZ 1992 ((20 december 1991/Hafir); vervangt Beschikking IOFEZ (18 januari 1983/Hafir)
- (312)
actor Interdepartementaal Overlegorgaan FEZ (IOFEZ)
handeling Het adviseren van de directeur-generaal van de Rijksbegroting (door de hoofden FEZ) ter zake van specifieke budgettaire problemen en ter zake van de financieel-administratieve zaken.
- periode 1991 -
grondslag Beschikking IOFEZ (18 januari 1983/Hafir) art.3 (b.w. 1 januari 1992)
product zie handeling
- (313)
actor Interdepartementaal Overlegorgaan FEZ (IOFEZ)
handeling Het adviseren van de minister van Financiën over en behandelen van financieel-administratieve zaken.
- periode 1992 –
grondslag Instellingsbesluit Interdepartementaal Overlegorgaan Financieel-Economische Zaken IOFEZ 1992 (20 december 1991/Hafir) art.3 en 4 (i.w. 1 januari 1992)
product zie handeling
- (314)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister om voor bepaalde betalingen en ontvangsten gebruik te maken van een andere bankrekening dan de rekening van 's rijks schatkist bij de Nederlandsche Bank.
- periode 1991- 1998
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.4/eerste lid
product beschikking
- (315)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister om andere dan in het tweede lid bedoelde geldswaardige papieren aan de Agent van het ministerie van Financiën in bewaring te geven.
- periode 1991- 1998
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.10/derde lid
product beschikking

- (316)
actor minister van Financiën
handeling Het goedkeuren van beschikkingen van de vakminister inzake definitieve buiten invordering stelling indien de vordering meer dan f 50 000,- bedraagt.
periode 1991- 1998
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.18/vierde lid
product beschikking
- (317)
actor minister van Financiën
handeling Het goedkeuren van kasaanvullingen op andere wijze dan in de beschikking kasbeheer vermeld.
periode 1991- 1998
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.45/vierde lid
product beschikking
- (318)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van toestemming aan de vakminister om af te wijken van de in de beschikking Kasbeheer gegeven voorschriften.
periode 1991- 1998
grondslag Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir) art.65
product beschikking
- (319)
Is gevoegd onder handeling 310
- (320)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake het overleg en de deelneming aan het interdepartementale overleg van de hoofden van de departementale accountantsdiensten.
periode 1991 -
grondslag Besluit taak departementale accountantsdienst (Stb. 1987, 384) art.7
Besluit taak DAD (Stb. 1995, 426) art. 9
product (regeling) Instellingsbesluit IODAD (Stcrt. 1987, 215)
- (464)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van nadere regels inzake de accountantscontrole van de administratie van 's Rijks schatkist en de controle op het beheer van niet- geldelijke zaken.
periode 1995 -
grondslag Besluit taak DAD (Stb. 1995, 426) art.10
product zie handeling

(321)
actor Interdepartementale Overlegorgaan DAD (IODAD)
handeling Het vastleggen in richtlijnen en/of aanbevelingen van gemeenschappelijke opvattingen en standpunten inzake de organisatie en het functioneren van de departementale accountantsdiensten.
periode 1991-
grondslag Instellingsbesluit IODAD (Stcrt. 1987, 215) art.2
Instellingsbesluit IODAD 1995 (1995/Hafir), art. 2/eerste lid
product richtlijnen en aanbevelingen

(322)
actor Interdepartementale Overlegorgaan DAD (IODAD)
handeling Het, gevraagd en ongevraagd, adviseren van de minister van Financiën inzake de organisatie en het functioneren van de departementale accountantsdiensten.
periode 1991-
grondslag Instellingsbesluit IODAD (Stcrt. 1987, 215) art.2/eerste lid
Instellingsbesluit IODAD 1995 (1995/Hafir), art. 2/eerste lid
product zie handeling

(465)
actor departementaal audit-committee
handeling Het voeren van overleg, mede aan de hand van de rapporten van de DAD, over de controleaangelegenheden van het ministerie.
periode 1995-
grondslag Besluit taak DAD (Stb. 1995, 426) art. 8
product beschikking
opmerking Deze audit-commissie is o.l.v. de secretaris-generaal en hierin hebben minimaal zitting de directeur DAD en de directeur CD-FEZ.

(323)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van gehele of gedeeltelijke ontheffing van hetgeen in het Besluit taak departementale accountantsdienst is bepaald.
periode 1991- 1995
grondslag Besluit taak departementale accountantsdienst (Stb. 1987, 384) art.8 (i.w. 20 augustus 1987)
product beschikking
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer.

(324)
Is gevoegd onder handeling 310.

(325)
Is gevoegd onder handeling 310.

- (326)
actor vakminister
handeling Het vaststellen van voorschriften met betrekking tot bepaalde categorieën van voorschotten.
periode 1991 –
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988 (31 maart 1988/ Hafir) art.8
Besluit verlening voorschotten 1994 (Stb. 1994, 35) art. 2
product regelingen
voorbeeld: 'De algemene voorschotregeling toegevoegde advocaten' van de minister van Justitie van 30 augustus 1983)
opmerking In samenwerking met de minister van Financiën.
- (443)
actor minister van Financiën
handeling Het bepalen van het bedrag waarboven voor het verlenen van voorschotten toestemming van de minister van Financiën is vereist en van het bedrag waarboven voor voorschotten een zekerheid dient te worden gesteld in de vorm van een eerste klas bankgarantie.
periode 1991- 1994
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 2 lid 2;
Besluit verlening voorschotten 1994, art. 2 lid 2 en 4
product beschikking
- (444)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met de vakminister tot het verlenen van een voorschot indien dit een door de minister van Financiën te bepalen bedrag te boven gaat.
periode 1991- 1994
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 2 lid 2;
Besluit verlening voorschotten 1994, art. 2 lid 2
opmerking De Algemene Rekenkamer wordt in kennis gesteld van de verleende instemming
- (445)
actor minister van Financiën
handeling Het beoordelen van voorstellen van door de vakminister opgestelde voorschriften inzake het verlenen van voorschotten.
periode 1991- 1994
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 8 en 9
product toetsingsrapport

(327)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van regels inzake: <ul style="list-style-type: none"> - het inrichten en bijhouden van de administraties bij het rijk; - het boeken van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten op rekeningen binnen en buiten het begrotingsverband.
periode	1991- 2000
grondslag	CW art.33/eerste lid, onder a en b
product	Regeling departementale begrotingsadministratie (30 maart 1992/Hafir) Regeling richtlijnen kasmutaties (30 maart 1992/ Hafir)
opmerking	Na overleg met de Algemene Rekenkamer.
(328)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het verlenen van toestemming aan de vakminister af te wijken van het bepaalde in de bijlage bij de Regeling departementale begrotingsadministratie.
periode	1991-
grondslag	Regeling departementale begrotingsadministratie (30 maart 1992/Hafir) art.2
product	beschikking
(329)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het verlenen van toestemming aan de vakminister af te wijken van het bepaalde in de bijlage bij de Regeling richtlijnen kasmutaties.
periode	1991-
grondslag	Regeling richtlijnen kasmutaties (30 maart 1992/ Hafir) art.1/tweede lid
product	beschikking
(330)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van regels inzake verrekeningen tussen onderdelen van het rijk.
periode	1991-2000
grondslag	CW art.33/eerste lid, onder c
product	Verrekenregeling (20 maart 1987/Hafir)
opmerking	Na overleg met de Algemene Rekenkamer.
(331)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het vaststellen van een bedrag waaronder verrekeningen door overschrijving op een (post)bankrekening kan plaatsvinden.
periode	1991-
grondslag	Verrekenregeling (20 maart 1987/ Hafir) art.4/eerste lid
product	Circulaire (21 april 1987)

- (446)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van toestemming aan de vakminister om in bijzondere gevallen af te wijken van de Verrekenregeling.
periode 1991-
grondslag Verrekenregeling, art. 6
product beschikking
- (332)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake het buiten invordering stellen van aan het rijk verschuldigde bedragen.
periode 1991-2000
grondslag CW art.33/eerste lid, onder d
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer
- (333)
actor minister van Financiën
handeling Het - zo nodig - stellen van regels inzake de zorg van de vakministers voor het periodiek onderzoeken van de doelmatigheid van het beheer, van de organisatie en van het beleid dat aan de begroting van het betrokken ministerie ten grondslag ligt.
periode 1991-
grondslag CW art.33/tweede lid, onder a
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer.
- (334)
actor minister van Financiën
handeling Het – zo nodig - stellen van regels inzake het beschikken door vakministers over de bedragen die voor het aangaan van verplichtingen en voor het verrichten van uitgaven in de begrotingen zijn toegestaan.
periode 1991-
grondslag CW art.33/tweede lid, onder b
product regeling (onbekend)
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer.
- (335)
actor minister van Financiën
handeling Het - zo nodig - stellen van regels inzake het verrichten van privaatrechtelijke rechtshandelingen.
periode 1991-
grondslag CW art.34/eerste lid
product (voordracht tot AMvB) Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427)
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer.

- (336)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van machtiging aan de vakminister tot het vervreemden van deelnemingen van de staat in ondernemingen.
periode 1991-1995
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.1 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (337)
actor vakminister
handeling Het vervreemden van deelnemingen van de staat in ondernemingen.
periode 1991-1995
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.1 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
opmerking Met machtiging van de minister van Financiën.
- (338)
actor minister van Financiën
handeling Het vervreemden van deelnemingen van de staat in ondernemingen.
periode 1991-1995
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.1 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (339)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van machtiging aan de vakminister tot het sluiten van overeenkomsten ter beëindiging van geschillen waarbij de staat betrokken is en geen betrekking hebben op rechten op onroerende zaken.
periode 1991-1995
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.2 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (340)
actor vakminister
handeling Het sluiten van overeenkomsten ter beëindiging van geschillen waarbij de staat betrokken is en geen betrekking hebben op rechten op onroerende zaken.
periode 1991-
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.2 (i.w. 23 juli 1977); Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen 1996 (Stb. 1996, 24) art. 4.
product zie handeling
opmerking Tot 1995 met machtiging van de minister van Financiën, na 1995 geldt voor niet geldelijke roerende zaken een drempelbedrag boven welke overeenstemming van de minister van Financiën vereist is.

- (341)
actor minister van Financiën
handeling Het sluiten van overeenkomsten ter beëindiging van geschillen waarbij de staat betrokken is en geen betrekking hebben op rechten op onroerende zaken.
periode 1991-1995
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.2 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (342)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van machtiging aan de vakminister tot het kwijtschelden van aan de staat toekomende burgerrechtelijke vorderingen.
periode 1991-1995
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.3 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (343)
actor vakminister
handeling Het kwijtschelden van aan de staat toekomende burgerrechtelijke vorderingen.
periode 1991-
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.3 (i.w. 23 juli 1977);
Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1996, 24) art.2
product zie handeling
opmerking Tot 1996 met machtiging van de minister van Financiën, vanaf 1996 boven een bepaald drempelbedrag in overeenstemming met de minister van Financiën, mits het kwijtschelden niet bij of krachtens wet is geregeld.
- (344)
actor minister van Financiën
handeling Het kwijtschelden van aan de staat toekomende burgerrechtelijke vorderingen.
periode 1991-1995
grondslag Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427) art.3 (i.w. 23 juli 1977)
product zie handeling
- (345)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de aanbesteding van werken door de staat, publiekrechtelijke instellingen en privaatrechtelijke rechtspersonen, waaraan door de staat een subsidie, lening of garantie wordt verstrekt.
periode 1991-
grondslag CW art.34/tweede lid
product (voordracht tot AMvB) Besluit aanbesteding van werken 1973 (Stb. 1973, 202)
opmerking Na overleg met de Algemene Rekenkamer.

(476)	
actor	vakminister
handeling	Het vastleggen van de procedures van de administratieve organisatie met betrekking tot het materieelbeheer en zorgdragen voor de toepassing hiervan.
periode	1996 –
grondslag	Besluit materieelbeheer 1996 (Stb. 1996, 23) Art. 2
product	procedures, richtlijnen materieelbeheer
(477)	
actor	vakminister /FEZ
handeling	Het voeren van overleg met de minister van Financiën over de afwikkeling van schades of aansprakelijkheidsstellingen namens het Rijk.
periode	1996 –
grondslag	Besluit materieelbeheer 1996 (Stb. 1996, 23) Art. 8/ derde en zesde lid
(480)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het bepalen welke papieren of stukken anders dan effecten, cheques, bankpassen, creditkaarten en contantgeldkaarten, geldswaardige papieren zijn.
periode	1998 –
grondslag	Besluit kasbeheer 1998 (Stb. 1998, 53) Art.1/derde lid
product	beschikking
(481)	
actor	vakminister/FEZ
handeling	Het vastleggen van de beschrijving van de administratieve organisatie met betrekking tot het kasbeheer en het zorgdragen voor de toepassing van de hierin vastgelegde procedures.
periode	1998 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1998, 53) Art. 12/eerste lid en Besluit kasbeheer 1998 (Stb. 1998, 53) Art. 3/eerste lid en derde lid
product	werkvoorschriften en procedures
(482)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van nadere regels met betrekking tot het kasbeheer en het geven van aanwijzingen voor de wijze waarop het kasbeheer wordt gevoerd.
periode	1998 –
grondslag	Besluit kasbeheer 1998 (Stb. 1998, 53) Art.2/derde en vierde lid
product	zie handeling
(509)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het verlenen van toestemming aan de vakminister om af te wijken van de in de regeling Contractbeheer 1996 voorschriften.
periode	1996-
grondslag	Regeling Contractbeheer 1996, art. 5
product	beschikking

Hoofdstuk III Het toezicht van de minister van Financiën

Met de vijfde wijziging van de Comptabiliteitswet (Stb. 1992, 350) wijzigde de artikelnummering van de hoofdstukken V, VI en VII ten opzichte van de nummering zoals die met de vierde wijziging was aangebracht. De artikelnummering van na de vijfde wijziging is hier aangehouden, met tussen haken de nummering van de vierde wijziging.

(346)

actor minister van Financiën
handeling Het houden van toezicht op de uitvoering van de begrotingen.
periode 1991-
grondslag CW art.35 (36)
product rapporten
opmerking De begrotingsuitvoering omvat naast de begrotingsbewaking ook de zorg voor de rechtmatige en doelmatige besteding van de gelden en het kasbeheer en een toetsing aan het algemene financiële beleid.

(347)

actor minister van Financiën
handeling Het bepalen welke gegevens aan de minister van Financiën door de vakminister in het kader van het toezicht dienen te worden verstrekt.
periode 1991-
grondslag CW art.36/eerste lid (37/eerste lid)
product Regeling departementale begrotingsadministratie (30 maart 1992/Hafir)
opmerking Het toezicht omvat het toezicht op de uitvoering van de begrotingen, inclusief de toetsing aan het algemene financiële beleid.
De inlichtingen hebben betrekking op periodiek te verstrekken gegevens. De gegevens bedoeld in art.38/eerste lid dragen een niet-periodiek karakter.

(348)

actor minister van Financiën
handeling Het aanwijzen van begrotingsartikelen ten laste waarvan geen verplichtingen mogen worden aangegaan dan na instemming van de minister van Financiën.
periode 1991-
grondslag CW art.36/tweede lid (37/tweede lid)
product beschikking

(349)

actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met het aangaan van verplichtingen inzake artikelen van uitgaaf die als zodanig zijn aangewezen.
periode 1991-
grondslag CW art.36/tweede lid (37/tweede lid)
product beschikking

(350)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het houden van toezicht op de inrichting van de administraties en op de inrichting van de controle die plaatsvindt in het kader van de uitvoering van de begrotingen.
periode	1991-
grondslag	CW art.37 (38)
product	zie handeling
(351)	
actor	vakminister
handeling	Het verstrekken van inlichtingen aan de minister van Financiën in het kader van het aan hem opgedragen toezicht.
periode	1991-
grondslag	CW art.38/eerste lid
product	zie handeling
opmerking	De inlichtingen hebben betrekking op niet-periodiek te verstrekken gegevens. De gegevens bedoeld in art.36/eerste lid dragen een periodiek karakter.
(456)	
actor	vakminister/FEZ
handeling	Het beoordelen van voorstellen van hoofden van dienst voor de jaarlijkse begroting en meerjarenramingen en andere voorstellen met financiële gevolgen.
periode	1992 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) Art.2 en 3/eerste en tweede lid
product	beoordelingsrapport
(457)	
actor	vakminister/FEZ
handeling	Het toezien dat van voorstellen, die betrekking hebben op de begroting, de financiële gevolgen voor het Rijk worden aangeven.
periode	1992 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) Art. 5/tweede lid
product	toetsingsrapport
(458)	
actor	vakminister/FEZ
handeling	Het houden van toezicht op de uitvoering van de begroting.
periode	1992 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) Art. 6
product	toetsingsrapport, inspectie
(459)	
actor	vakminister
handeling	Het opstellen van aanvullende begrotingsontwerpen.
periode	1992 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) Art. 7
product	zie handeling

(460)	
actor	vakminister
handeling	Het opstellen van periodieke financiële overzichten en verantwoordingen.
periode	1992 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) Art. 8, Besluit Materieelbeheer (Stb.1998, 53) Art. 4, lid 5
product	zie handeling
(461)	
actor	vakminister
handeling	Het houden van overleg over het voeren van een meer doelmatig financieel beheer en/of het vermeerderen van inkomsten.
periode	1992 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) Art. 10
(462)	
actor	vakminister
handeling	Het vorderen van inlichtingen omtrent aangelegenheden waaraan financiële gevolgen voor het Rijk zijn verbonden.
periode	1992 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992. 1) Art. 11
product	rapport
(463)	
actor	vakminister
handeling	Het doen van voorstellen met betrekking tot zowel de aanwijzing van personen die zijn belast met het verrichten van uitgaven en ontvangsten en met de bewaring van gelden en/of geldswaardige papieren, alswel de intrekking van een dergelijke aanwijzing.
periode	1992 –
grondslag	Besluit Taak FEZ (Stb. 1992, 1) Art. 13/eerste lid
product	beschikking
(352)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het aanwijzen van ambtenaren die belast zijn met de uitoefening van toezichthoudende taken.
periode	1991-
grondslag	CW art.38/vierde lid (39/vierde lid)
product	Aanwijzingsregeling ambtenaren inzake het toezicht minister van Financiën op begroting en begrotingsadministratie (25 oktober 1991/Hafir)
(510)	
actor	vakminister
handeling	Het aanwijzen van ambtenaren die belast zijn met de coördinatie van het contractbeheer.
periode	1996-
grondslag	Regeling Contractbeheer 1996, art. 3/tweede lid
product	beschikking

Hoofdstuk IV De Algemene Rekenkamer. §2 Rechtmatigheidsonderzoek

(466)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verrichten van onderzoeken naar de rekening en de saldibalans van het Rijk
periode 1991 -
grondslag CW art. 52
product rapporten
opmerking Onderzocht wordt of de rekening en de saldibalans van het Rijk aansluiten op de financiële verantwoordingen en overeenkomstig de daarvoor gegeven voorschriften zijn opgesteld.

(353)

actor vakminister
handeling Het verstrekken van inlichtingen en controleprogramma's aan de Algemene Rekenkamer ter uitvoering van rechtmatigheidsonderzoek.
periode 1992-
grondslag CW art.53/tweede lid en art.54/tweede lid
product zie handeling

Hoofdstuk IV De Algemene Rekenkamer. §3 Doelmatigheidsonderzoek

(354)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verrichten van onderzoeken naar de doelmatigheid van het beheer, de organisatie en het gevoerde beleid van het rijk.
periode 1992-
grondslag CW art.57/eerste lid
product zie handeling

Hoofdstuk IV De Algemene Rekenkamer. §4 Overige taken en bevoegdheden

Een aantal handelingen en procedurestappen uit dit hoofdstuk zijn, vanwege de chronologie in de procedure, opgenomen naast de handelingen en procedurestappen krachtens hoofdstuk V dat handelt over de rijksrekening.

(355)

actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verrichten van onderzoeken op verzoek van de Tweede en Eerste kamer van de Staten-Generaal.
periode 1992-
grondslag CW art.58
product rapporten

- (356)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verrichten van rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken bij andere rechtspersonen dan de staat.
periode 1992-
grondslag CW art.59
product rapporten/onderdeel jaarverslag
opmerking De Algemene Rekenkamer verstrekt aan de minister van Financiën, de betrokken minister en de Staten-Generaal zodanige mededelingen, naar aanleiding van haar onderzoek, als zij in het algemeen belang nodig acht.
- (357)
actor vakminister
handeling Het verstrekken van inlichtingen en het ter beschikking stellen van bescheiden, waaronder controlerapporten, aan de Algemene Rekenkamer naar aanleiding van rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoek bij andere rechtspersonen dan de staat.
periode 1992-
grondslag CW art.59
product zie handeling
- (358)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het verrichten van rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken bij een derde - buiten de rijksadministratie- aan wie de zorg voor een (rijks-)administratie is uitbesteed.
periode 1992-
grondslag CW art.60
product zie handeling
- (359)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het naar aanleiding van haar werkzaamheden aan de betrokken ministers, de minister van Financiën en de Staten-Generaal opstellen van opmerkingen, bedenkingen en voorstellen terzake.
periode 1992-
grondslag CW art.61/eerst en tweede lid
product zie handeling
- (511)
actor vakminister
handeling Het voeren van overleg over het gecontroleerde beleid met de Algemene Rekenkamer
periode 1992-
product Nota's, rapporten van Algemene Rekenkamer, verslagen van het overleg
- (360)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het opstellen van een jaarverslag en -zonodig- tussentijdse rapporten.
periode 1992-
grondslag CW art.62
product zie handeling

(361)	
actor	vakminister
handeling	Het voeren van overleg inzake het stellen van regels die betrekking hebben op de taken <u>en/of</u> bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer met de minister van Financiën en de Algemene Rekenkamer.
periode	1992 –
grondslag	CW art.63/eerste en tweede lid
product	zie handeling
(470)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het voeren van overleg inzake het stellen van regels die betrekking hebben op taken en/of bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer met de vakministers en de Algemene Rekenkamer.
periode	1992 -
grondslag	CW art. 63/ eerste lid
product	overlegverslagen
(362)	
actor	Algemene Rekenkamer
handeling	Het voeren van overleg inzake het stellen van regels die betrekking hebben op de taken <u>en/of</u> bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer met de minister van Financiën en de vakministers.
periode	1992-
grondslag	CW art.63/eerste lid
product	zie handeling
(363)	
actor	Algemene Rekenkamer
handeling	Het voeren van overleg inzake het stellen van regels krachtens deze wet met de minister van Financiën.
periode	1992 –
grondslag	CW art.63/tweede lid
product	zie handeling

Hoofdstuk V De rekening van het Rijk

Met de vijfde wijziging van de Comptabiliteitswet (Stb. 1992, 350) wijzigde de artikelnummering van de hoofdstukken III, V, VI en VII ten opzichte van de nummering zoals die met de vierde wijziging was aangebracht. De artikelnummering van na de vijfde wijziging is hier aangehouden, met tussen haken de nummering van de vierde wijziging.

(364)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het opstellen van de voorlopige rekening (of: zgn. Februarinota), waarin een overzicht wordt gegeven van de stand van de gerealiseerde bedragen aan <u>verplichtingen</u> , uitgaven en ontvangsten.
periode	1991 – 1995
grondslag	CW art.64 (83)
product	voorlopige rekening of Februarinota
opmerking	Het overzicht wordt uiterlijk op 1 maart na afloop van elk jaar aangeboden aan de Staten-Generaal Bij de zesde wetswijziging vervalt het woord verplichtingen
(365)	
actor	vakminister
handeling	Het opstellen van de financiële verantwoording houdende: <ul style="list-style-type: none"> - de rekening van verplichtingen, uitgaven en ontvangsten, voorzien van een toelichting; - de op deze rekening aansluitende saldibalans per 31 december, voorzien van een toelichting; - aanvullende toelichting bij de financiële verantwoording ex art. 56
periode	1991 -
grondslag	CW art. 56, vierde lid, art.65 (84)
product	zie handeling
opmerking	De verantwoording wordt uiterlijk op 1 mei/ <u>23 april</u> volgend op het begrotingsjaar aan de minister van Financiën gezonden, tezamen met de daarop betrekking hebbende controlerapporten (art.67/86).(<u>art.65/ vijfde lid</u>)
(366)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het maken van opmerkingen bij de financiële verantwoordingen en de daarop betrekking hebbende accountantsrapporten.
periode	1991-
grondslag	CW art.67/tweede lid (86/tweede lid)
product	zie handeling
opmerking	De minister stuurt de financiële verantwoordingen en de daarop betrekking hebbende rapporten én zijn opmerkingen uiterlijk op 1 juni (<u>15 mei</u>) van het jaar volgende op het begrotingsjaar voor onderzoek naar de Algemene Rekenkamer.

(367)

actor
handeling

Algemene Rekenkamer

Het onderzoeken van de financiële verantwoordingen, de daarop betrekking hebbende rapporten en de opmerkingen van de minister van Financiën.

periode

1991- 1995

grondslag

CW art.67/tweede lid (86/tweede lid) en CW 51/eerste lid

product

rapporten houdende bevindingen en oordeel

opmerking

Het (rechtmatigheids-)onderzoek dat aan de goedkeuring vooraf gaat, betreft het door de vakminister gevoerde financiële beheer en de jaarlijkse financiële verantwoording daarover.

Ten aanzien van het financiële beheer beoordeelt de Algemene Rekenkamer of de verplichtingen, uitgaven en ontvangsten tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begrotingswetten en met andere wettelijke regelingen en of is zorggedragen voor een ordelijk en controleerbaar financieel beheer.

Ten aanzien van de financiële verantwoording beoordeelt de Algemene Rekenkamer of deze het financiële beheer deugdelijk weergeven en overeenkomstig de daarvoor gegeven voorschriften zijn opgesteld (art. 51/eerste tot en met vierde lid).

Levert het onderzoek bezwaar op, dan is de procedure als volgt:

- de beslissing wordt medegedeeld aan de betrokken minister (CW art.55/eerste lid);
- de betrokken minister is verplicht binnen een maand de Algemene Rekenkamer in kennis te stellen van hetgeen tot opheffing van het bezwaar kan leiden (CW art.55/tweede lid);
- de Algemene Rekenkamer neemt na afloop van de termijn haar eindbeslissing, waarvan zij mededeling doet aan de betrokken minister en de minister van Financiën (CW art.55/derde lid);
- indien het bezwaar inhoudt dat bepaalde verplichtingen, uitgaven en ontvangsten niet in overeenstemming met de begrotingswet of met andere wettelijke regelingen tot stand zijn gekomen, dan dient binnen twee maanden na de eindbeslissing van de Algemene Rekenkamer een voorstel van wet tot opheffing van het bezwaar (zgn. Indemniteitwet) ingediend te worden bij de Tweede Kamer (CW art.56/eerste lid)
- indien het een ander bezwaar betreft dan bedoeld in het eerste lid, dan maakt de Algemene Rekenkamer daarvan melding in het rapport;
- de betrokken minister maakt, zo mogelijk in de toelichting bij het voorstel van wet, bedoeld in artikel 67, vijfde lid, zijn standpunt kenbaar aan de Staten-Generaal.

De Algemene Rekenkamer stuurt de verantwoordingen en haar bevindingen vóór 1 september van het jaar volgende op het begrotingsjaar aan de minister van Financiën.

(467)

actor
handeling

Algemene Rekenkamer

Het indienen van bezwaar bij de vakminister met betrekking tot de rechtmatigheid van het gevoerde financiële beheer of de verantwoording daarover

periode

1991 –

grondslag

CW 1976, art. 55

product

bezwaarschrift

(368)	
actor	vakminister
handeling	Het in kennis stellen van de Algemene Rekenkamer van hetgeen tot opheffing van het bezwaar kan leiden als bedoeld in art.55/eerste lid.
periode	1992-
grondslag	CW art.55/tweede lid
product	zie handeling
(468)	
actor	Algemene Rekenkamer
handeling	Het voordragen aan de Tweede Kamer van een voorstel tot vaststelling van een indemniteitswet indien bepaalde verplichtingen, uitgaven of ontvangsten niet in overeenstemming met de begrotingswet of met andere wettelijke regelingen tot stand zijn gekomen
periode	1991 -
grondslag	CW 1976, art. 56 /eerste lid
product	wetsvoorstel
(369)	
actor	vakminister
handeling	Het opstellen van een voorstellen van wet tot opheffing van het bezwaar van de Algemene Rekenkamer als bedoeld in art.55/eerste lid.
periode	1992-
grondslag	CW art.56/eerste lid
product	zgn. Indemniteitswetten
(370)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het -in voorkomende gevallen- opstellen van overzichten van de stukken die niet aan de Tweede Kamer zijn gezonden, alsmede van nog in te dienen voorstellen van wet, bedoeld in artikel 56, eerste lid, die niet binnen twee maanden aan de kamer zijn gezonden.
periode	1991- 1995
grondslag	CW art.67/zesde lid (86/zesde lid)
product	zie handeling
opmerking	Het overzicht dat ten behoeve van de Tweede Kamer wordt opgesteld, dient uiterlijk op de derde dinsdag van september aan de Kamer gezonden te zijn.
(371)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het samenstellen van de rijksrekening.
periode	1991- 1995
grondslag	CW art.68/eerste lid (87/eerste lid)
product	zie handeling
opmerking	Nadat alle rekeningen over een dienstjaar door de Algemene Rekenkamer zijn onderzocht en alle voorstellen van wet, bedoeld in artikel 10, over dat jaar wet zijn geworden. De rijksrekening wordt ter goedkeuring aan de Algemene Rekenkamer gezonden.

(372)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het goedkeuren van de rekening en saldibalans van het rijk.
periode 1991- 1995
grondslag CW art.68/tweede lid (87/tweede lid)
product zie handeling
opmerking Het (rechtmatigheids-)onderzoek dat aan de goedkeuring vooraf gaat, dient antwoord te geven op de volgende vragen:
- of deze stukken aansluiten op de financiële verantwoordingen van de ministeries, van de begrotingsfondsen en van de staatsbedrijven;
- of alle voorstellen van wet, bedoeld in artikel 10, over het betrokken jaar wet zijn geworden;
- of deze stukken overeenkomstig de daarvoor gegeven voorschriften zijn opgesteld.

(472)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het opstellen van een verklaring van goedkeuring naar aanleiding van de financiële verantwoording van het Rijk
periode 1995 -
grondslag CW art.67/derde lid
product verklaring van goedkeuring

(373)
actor minister van Financiën
handeling Het maken van opmerkingen bij de rijksrekening inzake de gevolgde procedure en de door de Algemene Rekenkamer gemaakte opmerkingen.
periode 1991- 1995
grondslag CW art.68/derde lid (87/derde lid)
product zie handeling
opmerking De rijksrekening wordt ter verlening van decharge aan de Staten-Generaal overlegd.

(374)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van regels inzake de totstandkoming en de inrichting van de financiële verantwoording.
periode 1991-
grondslag CW art.69 (88)
product (regeling) Rijksbegrotingsvoorschriften (30 maart 1992/Hafir)

Hoofdstuk VI De staatsbedrijven

Met de vijfde wijziging van de Comptabiliteitswet (Stb. 1992, 350) wijzigde de artikelnummering van de hoofdstukken V, VI en VII ten opzichte van de nummering zoals die met de vierde wijziging was aangebracht. De artikelnummering van na de vijfde wijziging is hier aangehouden, met tussen haken de nummering van de vierde wijziging.

De artikelen uit dit hoofdstuk zijn nooit in werking getreden.

De handelingen -met als grondslag de Bedrijvenwet- genummerd 74-92 uit de periode 1940-1977 zijn in deze periode van overeenkomstige werking.

Hoofdstuk VII Comptabele noodwetgeving

(375)

actor	minister-president
handeling	Het -in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden- bepalen dat de minister van financiën regels kan stellen in afwijking van het bepaalde in de Comptabiliteitswet, de wetten tot instelling van begrotingsfondsen en de wetten tot instelling van staatsbedrijven.
periode	1991-
grondslag	CW art.74/eerste lid
product	KB (nog niet tot stand gekomen)

(376)

actor	minister van Financiën
handeling	Het -in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden- stellen van regels in afwijking van het bepaalde in de Comptabiliteitswet, de wetten tot instelling van begrotingsfondsen en de wetten tot instelling van staatsbedrijven.
periode	1991-
grondslag	KB krachtens CW art.74/eerste lid CW 1976, zoals gewijzigd (Stb. 1995, 35) art. 74a
product	regelingen (nog niet tot stand gekomen)
opmerking	vanaf 1995 wordt in de wet alleen over buitengewone omstandigheden gesproken. De wetten tot instelling van staatsbedrijven zijn vanaf 1995 niet langer bepalend voor deze handeling.

6.5.2 Overige

De handelingen genummerd 164-166, 169, 272-273 en 471 uit de voorgaande periodes zijn in deze periode van overeenkomstige toepassing.

(377)

actor	Interdepartementale Werkgroep Herziening Comptabiliteitswet 1976
handeling	Het adviseren van de minister van Financiën inzake de herziening van Comptabiliteitswet 1976.
periode	1991
grondslag	Beschikking van de minister van Financiën van 17 februari 1983 (b.w. krachtens Instellingsbesluit Interdepartementaal Overlegorgaan Financieel-Economische Zaken IOFEZ 1992 (20 december 1991/Hafir)
product	zie handeling

(447)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van voorschriften inzake de bepaling van tarieven voor verrichte werkzaamheden of verleende diensten aan derden
periode 1992-
grondslag -
product Tarievenbrief en tarievenhandleiding (Handleiding bij de bepaling van tarieven voor verrichte werkzaamheden en verleende diensten)

(473)
actor vakminister
handeling Het bepalen of zekerheid moet worden gesteld met betrekking tot het verlenen van voorschotten.
periode 1994 –
grondslag Besluit verlening voorschotten 1994 (Stb. 1994. 35) Art. 3 onder b en art. 4 derde lid
product zekerheidsstelling

(474)
actor minister van Financiën
handeling Het stellen van nadere regels inzake het verlenen van voorschotten door het Rijk
periode 1994 –
grondslag Besluit verlening voorschotten 1994 (Stb. 1994. 35) art. 6
product zie handeling

6.6 Indische comptabiliteitswet 1864

De tekst van de Indische Comptabiliteitswet die uit 1864 dateerde, is voor het laatst gepubliceerd in Nederland bij besluit van 13 juli 1925 (Stb. 1925, 328). De wet is na de soevereiniteitsoverdracht aan Indonesië ingetrokken. De begroting voor Nederlands-Indië werd hier te lande voorbereid en vastgesteld krachtens de 'Nederlandse' Comptabiliteitswet. De rest van het begrotingsproces vond plaats onder de vigeur van de Indische Comptabiliteitswet.

De wet bevat voornamelijk bevoegdheden voor de minister van Koloniën en de Gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië. Deze handelingen worden door PIVOT buiten beschouwing gelaten. Wel bevat de wet een handeling van de minister van Financiën.

(378)

actor	minister van Financiën
handeling	Het openen van krediet aan de minister van Koloniën.
periode	1940-?
grondslag	Indische Comptabiliteitswet, art.23
product	beschikking
opmerking	1. voor de betaling van de uitgaven op de eerste hoofdstukken der begroting of van die, welke daarbij worden gevoegd ingevolge artikel 3; 2. ter voorziening in de behoeften van 's Lands kassen in Nederlandsch-Indië; 3. tot het doen van andere betalingen, die weder in de koloniale kassen terugvloeien, of waarvoor in Nederlandsch-Indië reeds gelden zijn ontvangen. Deze kredieten zullen niet te boven gaan het bedrag der volgens artikel 26 in 's Rijks schatkist gestorte gelden.'

6.7 Consignatiekas

Dit deel terrein wordt als een nieuw hoofdstuk ingevoegd in het eerder tot stand gekomen Rapport Institutioneel Onderzoek "Per Slot van Rijksrekening" m.b.t. onderzoek naar het beleidsterrein "beheer van de Rijksbegroting". Er is voor gekozen dit deel terrein bij dit beleidsterrein te voegen in verband met de relatie die er bestaat met het beheren van gelden in 's Rijks kas. Na sluiting van de consignatieperiode worden bovendien de resterende gelden in de consignatiekas die niet zijn opgevraagd toegevoegd aan de Rijksbegroting.

In 1908 werd bij wet 'eene Consignatiekas' ingesteld ten einde daarin op te nemen 'de geldsommen waarvan de consignatie bevolen of toegelaten wordt bij 'eene wet, een Koninklijk besluit, een rechtelijke beschikking of een beschikking van een der hoofden van de Departementen van Algemeen Bestuur' (Wet van den 11den juli 1908, houdende instelling eener Consignatiekas (Stb. 1908, 226), art. 1). Deze wet werd in 1980 gemoderniseerd met de Wet van 27 augustus 1980, houdende regelen betreffende de consignatie van gelden (Wet op de consignatie van gelden) (Stb. 1980, 473).

Consignatie houdt in dat gelden bij de staat in bewaring worden gegeven waarbij de rechthebbende onbekend is maar zich later wel kan melden of waarbij rechthebbende wel bekend is maar niet duidelijk is of deze tot opname overgaat. In de praktijk hebben consignaties bijvoorbeeld betrekking op de tegenwaarde van niet opgeëiste waardepapieren, gelden uit onteigeningprocedures, gelden uit de afwikkeling van faillissementen en gelden uit nalatenschappen. Bij wet of enig andere regeling is vaak bepaald wanneer gelden in de Consignatiekas gestort dienen te worden. Zo stelt het Burgerlijk

Wetboek dat een curator het contante geld en het geld dat door verkoop of anderszins zich in een onbeheerde nalatenschap bevindt in consignatiekas dient te storten (waarbij het niet aantoonbaar is dat er geen rechthebbenden meer zijn). Hetzelfde geldt voor nalatenschappen waarvan rechthebbende wel bekend is maar waarvan geen verblijfplaats is te achterhalen. Andere aanwijzingen met betrekking tot consignatie van gelden zijn te vinden in bijvoorbeeld de faillissementswet. Vanaf het begin is de minister van Financiën met het beheer van de Consignatiekas belast. Tot 1993 waren de kantoren van de 's Rijksbelastingen bevoegd tot het innemen en uitbetalen, in samenwerking met de afdeling FEZ, voorheen Comptabiliteit, van geconsigneerde gelden. Op het ministerie wordt een complete administratie van de geconsigneerde gelden bijgehouden. Tot 1993 stuurde de Belastingdienst verklaringen van consignatie in naar de afdeling FEZ. Na 1993 verricht de directie FEZ het gehele innemings- en uitbetalingsproces.

Een bedrag wordt pas in Consignatiekas opgenomen als blijkt door wie of namens wie wordt geconsigneerd. Op grond van welk wettelijk voorschrift, om welk bedrag het gaat en de rechthebbende van het bedrag. Een uitkering van een geconsigneerde som vindt plaats op basis van een schriftelijk verzoek van degenen die recht op uitkering door middel van bewijsstukken kan doen blijken. Bij uitkering van een som wordt rekening gehouden met uitkering van een bepaald rentepercentage over de som zolang deze in consignatie is geweest. Nu worden bedragen niet voor eeuwig in de Consignatiekas opgenomen. Onder de wet van 1908 gold voor de geconsigneerde bedragen een verjaartermijn van 60 jaar. Onder de wet van 1980 is deze teruggebracht naar 20 jaar. Eén categorie consignaties is echter van deze termijn uitgezonderd. Het betreft vóór 1976 geconsigneerde bedragen onder de honderd gulden. De termijn hiervoor werd bepaald op 60 jaar zoals in de oude wet.

Vijf jaar nadat gelden in consignatie zijn opgenomen worden deze bekend gemaakt in de Staatscourant. Kort voordat een rechtsvordering verjaart worden de niet uitgekeerde bedragen nogmaals in de Staatscourant gepubliceerd. De na verjaring niet geclaimde bedragen vallen daarna toe aan de Staat.

(486)

actor	minister van Financiën
handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetten betreffende de consignaties van gelden.
periode	1945 -
grondslag	artikel 67, Burgerlijk Wetboek Boek 6
product	- Wet van den 11den juli 1908, houdende instelling eener Consignatiekas, (Stb. 1908, 226) - Wet op de consignatie van gelden, (Stb. 1980, 473)

(487)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het stellen van nadere regels betreffende de uitvoering van de wetgeving op het gebied van de consignatiekas ten aanzien van: <ul style="list-style-type: none"> a. de ambtenaren bij wie consignatie kan plaatsvinden en welke uitkeringen kunnen doen uit de consignatiekas; b. de vorm en inrichting van het register waarin de consignaties worden geboekt; c. het model van bewijs van consignatie; d. de wijze waarop bekend wordt gemaakt van welke geconsigneerde geldsommen het recht op uitkering verjaart; e. de wijze waarop consignatie kan plaatsvinden en uitkeringen uit de consignatiekas kunnen worden gedaan.
periode	1945 -
grondslag	CK 1908, art. 4 en art. 10; CG 1980, art. 4, art. 6, lid 2 en art 7, lid 2; CG 1980, art. 4, zoals gewijzigd bij de Aanpassingswet derde tranche Awb II, art. 8
product	ministeriele beschikking Bijvoorbeeld: Beschikking Consignatie van gelden d.d. 26 januari 1981, nr. 180-5334 (Stcrt. 1981, 16)
opmerking	t.a.v. a: voor 1993 geschiedde consignatie bij de kantoren van de belastingdienst
(488)	
actor	1. minister van Financiën 2. Belastingdienst (tot 1993)
handeling	Het beheren van de boekhouding en administratie, inclusief het innemen en uitbetalen van gelden, (bewijsstukken, afschriften en andere bescheiden) met betrekking tot de rechten en plichten ten aanzien van geldsommen die zijn gestort in de consignatiekas.
periode	1945 –
grondslag	CK 1908, art. 2, art. 5 en art. 11; CG 1980, art. 2, art. 5, art. 6 en art. 8, lid 2; BCG, art. 6,7
product	administratie (dossiers)
(489)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het instellen van een afzonderlijk fonds/het aanwijzen van een rekening waarop geconsigneerde gelden gestort worden.
periode	1945 -
grondslag	CK 1908, art. 3; CG 1980, art. 3
product	Beschikking Consignatie van Gelden (Stcrt. 1981/16)
opmerking	Vanaf 1980 door het aanwijzen van een bank- of girorekening

- (490)
actor minister van Financiën
handeling Het, op verzoek van belanghebbende, aanwijzen van een ander kantoor voor uitbetaling van de geldsom dan het kantoor waar de consignatie is gedaan.
periode 1945-1980
grondslag CK 1908, art. 6
product ministeriele beschikking
opmerking ingevolge de wet van 1908 kon in principe de uitbetaling alleen plaatsvinden bij het kantoor waar de geldsommen in consignatie waren gestort.
- (491)
actor minister van Financiën
handeling Het jaarlijks bekend maken van de geconsigneerde geldsommen waarvan het recht op uitkering verjaart, die zijn opgenomen in de consignatiekas en die zijn uitgekeerd.
periode 1945 -
grondslag CK 1908, art. 10; CG 1980, art 7, lid 1
product publicatie in de Staatscourant
- (492)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het jaarlijks goedkeuren van de wijze waarop het beheer van de Consignatiekas door de minister van Financiën heeft plaatsgevonden.
periode 1945-1980
grondslag CK 1908, art. 11
product goedkeurende verklaring
- (493)
actor minister van Financiën
handeling Het jaarlijks vaststellen van het percentage van de rente die wordt vergoed op geconsigneerde geldsommen.
periode 1981-
grondslag CG 1980, art. 9, lid 3
product beschikking
- (494)
actor minister van Financiën
handeling Het, in overeenstemming met de minister van Justitie, stellen van regels met betrekking tot de voorwaarden waarop tot uitkering van geconsigneerde gelden wordt overgegaan.
periode 1981 -
grondslag CG 1980, art. 9, lid 7
product Beschikking Consignatie van Gelden (Stcrt. 1981/16)
opmerking inclusief zogenaamde gevallen van derdenbeslag

(495)

actor

minister van Justitie

handeling

Het, in overeenstemming met de minister van Financiën stellen van regels met betrekking tot de voorwaarden waarop tot uitkering van geconsigneerde gelden wordt overgegaan.

periode

1981 -

grondslag

CG 1980, art. 9, lid 7

product

Beschikking Consignatie van Gelden (Stcrt. 1981/16)

opmerking

inclusief zogenaamde gevallen van derdenbeslag

7   **Machineleesbare gegevensbestanden**

Zoals reeds opgemerkt in de inleiding wordt onder neerslag van handelingen niet alleen de papieren neerslag begrepen, maar ook de machineleesbare gegevensbestanden.

Bij het directoraat-generaal der Rijksbegroting is in gebruik het *Rijksbegrotings Informatiesysteem* (RIS) dat financiële informatievoorziening beoogt. Een onderdeel van dat systeem is -met ingang van 1991- het Interdepartementaal Budgettair Overleg Systeem (IBOS) dat opgezet is ten behoeve van het overleg tussen het ministerie van Financiën en de vakministeries over begrotingsvoorstellen. De gegevens worden elektronisch uitgewisseld. Machineleesbare gegevensbestanden als neerslag van handelingen zijn derhalve bij het ministerie van Financiën en de overige ministeries te vinden.

Bijlagen

Afkortingenlijst

Art.	Artikel
BCG	Beschikking Consignatie van Gelden
BSD	Basis Selectiedocument
CAS	Centrale Archief Selectiedienst
CG	Wet op de consignatie van gelden
CK	Wet van den 11den juli 1908, houdende instelling eener Consignatiekas
COBA	Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van Beleidsanalyse
COFIV	Coördinatie Financiële Informatievoorziening
CW	Comptabiliteitswet
DAD	Departementale Accountantsdiensten
EG	Europese Gemeenschap
FEZ	Financieel-economische Zaken
HAFIR	Handboek Financiële Informatievoorziening en Administratie Rijksoverheid
IODAD	Interdepartementaal Overlegorgaan Departementale Accountantsdiensten
IOFEZ	Interdepartementaal Overlegorgaan Financieel-economische Zaken
IOFIV	Interdepartementaal Overlegorgaan Financiële Informatievoorziening
i.w.	Inwerkingtreding
KB	Koninklijk Besluit
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn
RIO	Rapport Institutioneel Onderzoek
Stb.	Staatsblad
Stert.	Staatscourant

Lijst van wet- en regelgeving

Grondwet

Besluit algemene richtlijnen inzake wetsontwerpen en andere voorstellen met financiële gevolgen (21 januari 1919)

Indische Comptabiliteitswet, 13 juli 1925 (Stb. 1925, 328)

Comptabiliteitswet

Comptabiliteitswet 1927 (Stb. 1927, 259)

Comptabiliteitswet 1976 (Stb. 1976,671)

Gewijzigd:

- 31 oktober 1986 (Stb. 1986, 605)
- 23 december 1987 (Stb. 1987, 606)
- 8 december 1988 (Stb. 1988, 596)
- 25 oktober 1989 (Stb. 1989, 490)
- 3 december 1991 (Stb. 1991,607)
- 19 december 1991 (Stb. 1991,752)
- 24 juni 1992 (Stb. 1992, 350)
- 3 juli 1992 (Stb. 1992, 351)
- 23 december 1992 (Stb. 1992, 722)
- Stb. 1995, 375
- 3 april 1996 (Stb. 1996, 366)
- 3 juli 1996 (Stb. 1996, 378)
- 26 februari 1997 (Stb. 1997, 660)
- 28 januari 1999 (Stb. 1999, 30)
- 5 januari 2001 (Stb. 2001, 22)

Besluiten tot wijziging van de Comptabiliteitswet

Besluit houdende wijziging van de Comptabiliteitswet 1927 (Stb. 1945, F 240)

KB houdende wijziging van de Comptabiliteitswet (Stb. 1945, F 240) (i.w. in bevrijd gebied krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)

Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249)

AMvB als bedoeld in artikel 21 der Bedrijvenwet 1928 (Stb. 1930, 182)

Comptabiliteitsbesluit

Comptabiliteitsbesluit (Stb. 1940, A7/Stb. 1941, B67) (CW art.10)

Gewijzigd:

Wet tot regeling van het beheer der gelden wegens verstrekkingen ontvangen (Stb. 1911, 379)

Regeling Comptabiliteit 1959 (Stcrt. 1959, 56)

Resolutie van de Ministerraad, 1 mei 1928,

Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 31 oktober 1940, betreffende het vaststellen en het wijzigen van begrotingen en betreffende het vaststellen van rekeningen van het Rijk, de Rijksfondsen en de Staatsbedrijven (Verordeningenblad voor het bezette Nederlandsche gebied, nr. 194/1940) art.1 (i.w. 1 november 1940/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)

Verordening van de Rijkscommissaris voor het bezette Nederlandse gebied van 26 januari 1943, betreffende de financiën van het Rijk, van de provinciën en de gemeenten (Verordeningenblad voor

het bezette Nederlandsche gebied, nr. 194/ 1940) art.1 (i.w. 27 oktober 1943/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)

Besluit van de Secretaris-Generaal van het Departement van Financiën betreffende nadere regeling van het toezicht op de inkomsten en uitgaven des Rijks (Verordeningenblad, nr.8/1943) (i.w. 27 januari 1943/b.w. krachtens Besluit bezettingsmaatregelen, Stb. 1944, E 93)

Besluit tot instelling van een buitengewone Algemeene Rekenkamer (Stb. 1941, B39; ingetrokken krachtens Comptabiliteitsbesluit 1941 (Stb. 1941, B67)

Reglementen van Orde van de Eerste en Tweede Kamer en van de Commissies voor de Verzoekschriften

Beschikking van de minister van Financiën van 31 mei 1956, afd. Personeel, no. 145

Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227

Besluit taak Centrale afdeling financieel-economische zaken (Stb. 1977, 426)

Beschikking IOFEZ (18 januari 1983/Hafir)

Regeling verlening voorschotten 1988 (31 maart 1988/ Hafir) voordien: Beschikking (15 augustus 1977)

Beschikking kasbeheer (30 augustus 1978/Hafir)

Instellingsbesluit IODAD (Stcrt. 1987, 215) (i.w. ?)

Besluit taak departementale accountantsdienst (Stb. 1987, 384)

Verrekenregeling (20 maart 1987/ Hafir)

Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen (Stb. 1977, 427)

Beschikking van de minister van Financiën van 17 februari 1983

Besluit verlening voorschotten 1994 (Stb. 1994, 35)

Besluit taak DAD (Stb. 1995, 426)

Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen 1996 (Stb. 1996, 24)

Regeling contractbeheer 1996 (maart 1997/Hafir)

Consignatiekas

Wet van den 11den juli 1908, houdende instelling eener Consignatiekas (Stb. 1908, 226);

Wet van 27 augustus 1980, houdende regelen betreffende de consignatie van gelden (Wet op de consignatie van gelden) (Stb. 1980, 473)

Wet van 4 december 1997 tot aanpassing van bijzondere wetten aan de derde tranche van de Algemene wet bestuursrecht (Aanpassingswet derde tranche Awb II) (Stb. 1997, 580);

Beschikking Consignatie van Gelden (Stcrt. 1991, 16)

Geraadpleegde literatuur

Annotaties Comptabiliteitswet (publicatie Algemene Rekenkamer, 1992)

Comptabiliteitswetten 1927 en 1976 (CW)

Handboek financiële informatie en administratie rijksoverheid (Hafir) (publicatie ministerie van Financiën)

Informatievoorziening binnen de overheid, Beekhuis, D. en M.J.W. Beltman (red.) (publicatie Universiteit Twente, 1992)

Logisch model: Institutioneel Onderzoek, Beekhuis, M. en H.G. Oost (concept)

Ministerie van Financiën. Taak en organisatie (publicatie ministerie van Financiën, november 1989)

Overheidsbeleid, Hoogerwerf A. (red.) (Alphen aan den Rijn, 1989)

Overheidsfinanciën, Koopmans, L., A.H.E.M. Wellink, H.J. Woltjer en C.A. de Kam (Leiden, 1971/herziene druk 1991)

PIVOT, een nieuwe draai aan het selectiebeleid. Verkorting van de overbrengingstermijn in de Archiefwet en de gevolgen voor overheidsadministraties (s-Gravenhage, 1991)

Rapport van de Commissie tot voorbereiding van een herziening van de Comptabiliteitswet (rapport van 7 september 1960)

De Rijksbegroting in perspectief. Financieel management in de publieke sector, Kuipers, R.IJ.M. en J.K.T. Postma (Leiden, 1992)

Rijksbegroting en overheidsfinanciën (publicatie van het ministerie van Financiën, oktober 1990)

Nalatenschappen en de consignatiekas in: FBS Bulletin, 11^e jaargang nr. 25 (FEZ, december 1998), blz. 39-42;

Brief over archieven Consignatiekas naar Tweede Kamer, persberichtnr. 98/157, Ministerie van Financiën 14 september 1998

Toelichting op de consignatielijst, website Ministerie van Financiën (www.minfin.nl)

Concordans

In deze concordans staan de nummers van handeling die hetzij vernummerd zijn, hetzij enigszins geherformuleerd zijn. Voor de oude formulering dient RIO nr. 15 te worden geraadpleegd. Indien het nummer hetzelfde is gebleven heeft alleen herformulering plaatsgevonden.

Nummer oude handeling	Nummer nieuwe handeling
6	6
18.1	379
26	26
72.1	380
92.1	381
92.2	382
99.1 (coördineren van het overleg...)	383
99.1 (instemmen met voordracht ...)	384
99.2 (deelnemen aan het overleg...)	385
164, 165, 166	164
164.1	496
165.1	497
166.1	386
166.2	387
166.3	388
166.4	389
168.1	390
171.1	391
171.2	392
171.3	393
171.4	394
178, 184	178
195.1	395
195.2	396
196.1	397
199.1	398
207.1	399
225.1	400
225.2	401
274.1	402
274.2	403
274.3	404
274.4	405
274.5	406
274.6	407
274.8	409
296	296
297	297
298	298
299.1	410

Nummer oude handeling	Nummer nieuwe handeling
303.1	411
308.1	412
308.2	414
308.3	413
324	Gevoegd bij 310
325	Gevoegd bij 310
340	340
343	343

Overzicht van nieuwe handelingen en de plaats waar deze handelingen zich bevinden.

Handelingnummer	Hoofdstuk	Na handeling	Voor handeling
379	6.2.1	18	19
380	6.2.1	72	73
381	6.2.1	448	382
382	6.2.1	381	93
383	6.2.1	99	384
384	6.2.1	383	385
385	6.2.1	384	100
386	6.2.4	166	387
387	6.2.4	386	388
388	6.2.4	387	389
389	6.2.4	388	167
390	6.2.4	168	169
391	6.2.4	171	392
392	6.2.4	391	393
393	6.2.4	392	394
394	6.2.4	393	172
395	6.3.1	195	396
396	6.3.1	395	196
397	6.3.1	196	197
398	6.3.1	199	200
399	6.3.1	207	208
400	6.3.1	225	401
401	6.3.1	400	226
402	6.3.2	274	403
403	6.3.2	402	404
404	6.3.2	403	405
405	6.3.2	404	406
406	6.3.2	405	407
407	6.3.2	406	408
408	6.3.2	407	409
409	6.3.2	408	418
410	6.4.1	452	300
411	6.4.1	303	304
412	6.4.1	455	413
413	6.4.1	412	414
414	6.4.1	413	309
415	6.2.1	6	7
416	6.2.1	57	417
417	6.2.1	416	58
418	6.3.2	409	419
419	6.3.2	418	420
420	6.3.2	419	421
421	6.3.2	420	422
422	6.3.2	421	423
423	6.3.2	422	424
424	6.3.2	423	425

Handelingnummer	Hoofdstuk	Na handeling	Voor handeling
425	6.3.2	424	426
426	6.3.2	425	427
427	6.3.2	426	430
428	6.2.1	9	10
429	6.3.1	185	186
430	6.3.1	427	431
431	6.3.2	430	432
432	6.3.2.	431	433
433	6.3.2	432	434
434	6.3.2	433	435
435	6.3.2	434	439
436	6.3.1	270	437
437	6.3.1	436	438
438	6.3.1	437	271
439	6.3.2	435	440
440	6.3.2	439	441
441	6.3.2	440	275
442	6.4.1	276	277
443	6.4.1	326	444
444	6.4.1	443	445
445	6.4.1	444	327
446	6.4.1	331	332
447	6.4.2	377	473
448	6.2.1	92	381
449	6.4.1	296	297
450	6.4.1	298	299
451	6.4.1	299	452
452	6.4.1	451	410
453	6.4.1	300	454
454	6.4.1	453	301
455	6.4.1	308	412
456	6.4.1	351	457
457	6.4.1	456	458
458	6.4.1	457	459
459	6.4.1	458	460
460	6.4.1	459	461
461	6.4.1	460	462
462	6.4.1	461	463
463	6.4.1	462	352
464	6.4.1	320	321
465	6.4.1	322	323
466	6.4.1	352	353
467	6.4.1	367	368
468	6.4.1	368	369
469			Vervallen bij Δ-overleg
470	6.4.1	361	362
471	6.2.4	390	169

Handelingnummer	Hoofdstuk	Na handeling	Voor handeling
472	6.4.1	372	373
473	6.4.2	447	473
474	6.4.1	473	378
475	6.4.1	474	310
476	6.4.1	345	477
477	6.4.1	476	480
478			Vervallen bij Δ -overleg
479	6.4.1	291	292
480	6.4.1	477	481
481	6.4.1	480	482
482	6.4.1	481	346
483			Vervallen bij Δ -overleg
484	6.3.2	422	423
485	6.3.2	423	424
486	6.6	485	487
487	6.6	486	488
488	6.6	487	489
489	6.6	488	490
490	6.6	489	491
491	6.6	490	492
492	6.6	491	493
493	6.6	492	494
494	6.6	493	495
495	6.6	494	
496	6.2.4	164	497
497	6.2.4	496	386
498	6.2.4	309	475
499	6.2.1	379	19
500	6.2.1	99	383
501	6.3.1	398	200
502	6.4.1	280	281
503	6.4.1	452	410
504	6.4.1	453	454
505	6.4.1	305	306
506	6.4.1	475	507
507	6.4.1	506	310
508	6.4.1	310	311
509	6.4.1	482	346
510	6.4.1	352	466
511	6.4.1	359	360
512	6.3.1	209	210

Handelingen waarvan bij de actualisatie bleek dat ze konden worden afgesloten

Het betreft hier handelingen die in het oude RIO nog een open einde had, maar die inmiddels niet meer plaatsvinden. Het gaat hierbij om de handelingen:

299;
305;
309;
312;
314-318;
323;
327;
330;
332;
336-339;
341;
342;
344;
364;
370-373.

Overzicht handelingen geformuleerd door de CAS

Periode 1940-1977

(379)

actor minister van Financiën
handeling Het voeren van het beheer over 's rijks schatkist.
periode 1940-1977
grondslag CW art. 26/vierde lid
product o.a. betalingsopdrachten, periodenoverzichten, berekening stand schatkist, dagafschriften DNB, fiatteringlijsten
opmerking Onder het beheer wordt volgens de wet verstaan zowel het geven van de opdracht tot betaling, het ordonneren, als het verrichten van de feitelijke betaling (en ontvangst) alsmede de bewaring van de kasbestanddelen.

(380)

actor vakminister
handeling Het aanwijzen van diensttakken waarvoor een afzonderlijk beheer zal worden ingesteld.
periode 1940-1977
grondslag CW art.88/eerste lid
product beschikking

(381)

actor vakminister
handeling Het opstellen van wettelijke regelingen inzake de geldelijke aansprakelijkheid van het rijk voor het beheer van instellingen met rechtspersoonlijkheid.
periode 1940-1977
grondslag CW art.89a
product zie handeling

(382)

actor minister van Financiën
handeling Het toetsen van wettelijke regelingen van de vakministers inzake de geldelijke aansprakelijkheid van het rijk voor het beheer van instellingen met rechtspersoonlijkheid.
periode 1940-1977
grondslag CW art.89a
product toetsrapport

(383)

actor minister van Financiën
handeling Het coördineren van het overleg met de hoofden van de afdelingen Comptabiliteit van de vakministeries.
periode 1940-1977
grondslag Resolutie van de Ministerraad, 1 mei 1928, art. III/
Regeling Comptabiliteit 1959 (Stcrt. 1959, 56 [i.w. 1 april 1959]) art.8

- (384)
actor Algemene Rekenkamer
handeling Het instemmen met de voordracht van de vakminister tot benoeming, schorsing of ontslag van zijn hoofd van de afdeling Comptabiliteit.
periode 1945-1977
grondslag Besluit houdende wijziging van de Comptabiliteitswet 1927 (Stb. 1945, F 240) art.2, eerste lid
product instemmingsbeschikking
- (385)
actor vakminister
handeling Het deelnemen aan het overleg van de hoofden van de afdelingen Comptabiliteit van de vakministeries met het ministerie van Financiën.
periode 1940-1977
grondslag Resolutie van de Ministerraad, 1 mei 1928, art. III/
Regeling Comptabiliteit 1959 (Stcrt. 1959, 56 [i.w. 1 april 1959]) art.8
- (386)
actor minister van Financiën
handeling Het formuleren van beleidsregels inzake de toepassing van formele bevoegdheden met betrekking tot het beheer van de rijksbegroting.
periode 1940-1993
grondslag -
product zie handeling
- (387)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van jaarverslagen.
periode 1940-1993
grondslag -
product zie handeling
- (388)
actor minister van Financiën
handeling Het instellen van commissies en raden inzake het beheer van de rijksbegroting.
periode 1940-1993
grondslag -
product instellingsbeschikking

(389)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het -incidenteel- leveren van expertise op het gebied van nationale en internationale begrotingsaangelegenheden.
periode	1940-1993
grondslag	-
(390)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het informeren van de Staten-Generaal inzake het begrotingsbeleid.
periode	1940-1993
grondslag	-
product	informatiebrief, voortgangsrapportage
(391)	
actor	Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling	Het adviseren en rapporteren aan de regering inzake de ontwikkeling van beleidsanalyse ter bevordering van de zin en de doelmatigheid van de overheidsuitgaven.
periode	1971-1977
grondslag	Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227
product	advies, rapport
(392)	
actor	Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling	Het stimuleren van de toepassing van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode	1971-1977
grondslag	Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227
(393)	
actor	Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling	Het coördineren van de ontwikkeling en uitbreiding van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode	1971-1977
grondslag	Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227
(394)	
actor	Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling	Het ontwikkelen van geëigende methoden voor nieuwe toepassingsgebieden voor de beleidsanalyse.
periode	1971-1977
grondslag	Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227

(415)
actor vakminister
handeling: Het adviseren van de minister van Financiën inzake vaststelling van beleid ten aanzien van comptabiliteits- en begrotingsaangelegenheden.
periode 1945-
grondslag -

(416)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van commentaar op nota's, rapporten en verslagen van de Algemene rekenkamer
periode 1945-
grondslag -

(417)
actor vakminister
handeling Het geven van commentaar op nota's, rapporten en verslagen van de Algemene rekenkamer
periode 1945-
grondslag -

(428)
actor vakminister
handeling Het af- en overschrijven van bedragen van het ene begrotingsartikel naar het andere begrotingsartikel binnen hetzelfde hoofdstuk.
periode 1945-1977
grondslag CW, art 13

(448)
actor vakminister
handeling Het af- en overschrijven van bedragen van het ene begrotingsartikel naar het andere begrotingsartikel van een begroting van een staatsbedrijf.
periode 1945-1993
grondslag Bedrijvenwet (Stb. 1928, 249)

Periode 1977-1990 (1991)

(395)
actor minister van Financiën
handeling Het coördineren van het overleg met de hoofden van de centrale afdelingen financieel-economische zaken van de vakministeries.
periode 1977-1983
grondslag Besluit taak Centrale afdeling financieel-economische zaken (Stb. 1977, 426) art.17 (i.w. 21 juli 1977)

- (396)
actor vakminister
handeling Het deelnemen aan het overleg van de hoofden van de centrale afdelingen financieel-economische zaken van de vakministeries met het ministerie van Financiën.
periode 1977-1983
grondslag Besluit taak Centrale afdeling financieel-economische zaken (Stb. 1977, 426) art.17 (i.w. 21 juli 1977)
- (397)
actor vakminister
handeling Het beschikken over gelden toegestaan bij begrotingswet.
periode 1977-1990
grondslag CW art. 19/eerste lid
product zie handeling
- (398)
actor minister van Financiën
handeling Het voeren van het beheer over 's rijks schatkist.
periode 1977-1990
grondslag CW art. 23/eerste lid
product o.a. betalingsopdracht, periodeoverzichten
opmerking Onder het beheer wordt volgens de wet verstaan zowel het geven van de opdracht tot betaling, het ordonneren, als het verrichten van de feitelijke betaling (en ontvangst) alsmede de bewaring van de kasbestanddelen.
- (399)
actor minister van Financiën
handeling Het verlenen van ontheffing van het bepaalde in artikel 39/tweede lid inzake het samenstellen van saldilijsten.
periode 1977-1990
grondslag (regeling) Beschikking administratie Centrale afdeling financieel-economische zaken (27 december 1977/Hafir) art.39/vierde lid
product beschikking
- (400)
actor vakminister
handeling Het doen van schenkingen van aan de staat toebehorende zaken.
periode 1977-1990
grondslag CW art.38/tweede lid
product zie handeling
- (401)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met schenkingen door de vakministers van aan de staat toebehorende zaken waarvan de waarde de f10.000,- overtreft.
periode 1977-1990
grondslag CW art.38/tweede lid
product zie handeling

- (402)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het adviseren en rapporteren aan de regering inzake de ontwikkeling van beleidsanalyse ter bevordering van de zin en de doelmatigheid van de overheidsuitgaven.
periode 1977-1983
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227/ingetrokken bij besluit van 31 mei 1983, nr. 483-795
product advies, rapport
- (403)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het stimuleren van de toepassing van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1977-1983
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227/ingetrokken bij besluit van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (404)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het coördineren van de ontwikkeling en uitbreiding van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1977-1983
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227/ingetrokken bij besluit van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (405)
actor Interdepartementale Commissie voor de Ontwikkeling van de Beleidsanalyse (COBA)
handeling Het ontwikkelen van geëigende methoden voor nieuwe toepassingsgebieden voor de beleidsanalyse.
periode 1977-1983
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 20 oktober 1971, nr. A71/14227/ingetrokken bij besluit van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (406)
actor minister van Financiën
handeling Het adviseren en rapporteren aan de regering inzake de ontwikkeling van beleidsanalyse ter bevordering van de zin en de doelmatigheid van de overheidsuitgaven.
periode 1983-1990
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 31 mei 1983, nr. 483-795
product advies, rapport

- (407)
actor minister van Financiën
handeling Het stimuleren van de toepassing van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1983-1990
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (408)
actor minister van Financiën
handeling Het coördineren van de ontwikkeling en uitbreiding van beleidsanalyse bij de ministeries.
periode 1983-1990
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (409)
actor minister van Financiën
handeling Het ontwikkelen van geëigende methoden voor nieuwe toepassingsgebieden voor de beleidsanalyse.
periode 1983-1990
grondslag Besluit van de minister van Financiën van 31 mei 1983, nr. 483-795
- (418)
actor Ambtelijke Commissie Heroverweging (Rijksbegroting)
handeling Het voorbereiden en begeleiden van interdepartementale beleidsonderzoeken
periode 1981-
grondslag Beschikking van de minister van Financiën nr. 181-612 van 17 februari 1981
- (419)
actor Ambtelijke Commissie Heroverweging (Rijksbegroting)
handeling Het jaarlijks opstellen van een samenvattend eindrapport met evaluatie van beleidsonderzoek
periode 1981-
grondslag
- (420)
actor Interdepartementale Begeleidingscommissie Privatisering
handeling Het uitwerken van algemene, met privatisering samenhangende aspecten ten behoeve van concreet privatiseringsonderzoek
periode 1982-1992
grondslag Beschikking van de minister van Financiën nr. 182-4064 van 4 november 1982
opmerking op grond van een Ministerraadsbesluit is in 1992 een ARC-subcommissie Verzelfstandigingen (Commissie Oele) ingesteld die ondermeer de taken van de IBP heeft overgenomen.
- (421)
actor Interdepartementale Begeleidingscommissie Privatisering
handeling Het voorbereiden en begeleiden van privatiseringsonderzoeken en het adviseren van de Ministerraad over de uitkomsten van deze privatiseringsonderzoeken
periode 1982-1992
grondslag Beschikking van de minister van Financiën nr. 182-4064 van 4 november 1992

- (422)
actor Interdepartementale Begeleidingscommissie Privatisering
handeling Het optreden als ambtelijke klankbord voor maatschappelijke instellingen en personen over de privatisering
periode 1982-1992
grondslag Beschikking van de minister van Financiën nr. 182-4064 van 4 november 1992
- (423)
actor De Interdepartementale Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid
handeling Het uitwerken van de aanbevelingen met betrekking tot de verbetering van de doelmatigheid van het overheidsaanschaffingsbeleid uit het rapport "Heroverweging Rijksaankoopbeleid"
periode 1986-1988
grondslag Ministerraadsbesluit 20 september 1985;
Besluit van de Minister van Financiën tot instelling van een interdepartementale Commissie Doelmatigheid Overheidsaanschaffingsbeleid
- (424)
actor minister van Financiën
handeling Het leveren van bijdragen aan de coördinatie van het begrotingsbeleid van de Beneluxlanden
periode 1972-
grondslag Akkoord van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie van 29 mei 1972 inzake de voorbereiding van de coördinatie van het begrotingsbeleid van de drie Beneluxlanden in de overheidssector, Stcrt. 1972/155A
- (425)
actor minister van Financiën
handeling Het voorbereiden van vergaderingen van Raadswerkgroepen met betrekking tot begrotings(politieke)aangelegenheden en het opstellen van verslagen van deze vergaderingen
periode 1958-
grondslag -
opmerking -Als onderdeel van de departementale standpuntbepaling kan overleg gevoerd worden met maatschappelijke groeperingen, zoals het georganiseerde bedrijfsleven
-De handeling leidt bij het eerstverantwoordelijke ministerie met name tot instructies; bij de overige betrokken ministeries tot departementale standpunten
- (426)
actor minister van Financiën
handeling Het opstellen van verslagen betreffende de toepassing van het Eigen Middelen Besluit ten behoeve van de Europese Commissie
periode 1971-
grondslag EG-verordening 2/1971, artikelen 5 en 13, lid 3 en EG-verordening 2891/77, artikelen 5 en 17, lid 3

- (427)
actor minister van Financiën
handeling Het leveren van bijdragen aan de Europese Commissie betreffende de controle van de Europese structuurfondsen
periode 1993-
grondslag -
- (429)
actor vakminister
handeling Het af- en overschrijven van bedragen van het ene begrotingsartikel naar het andere begrotingsartikel binnen hetzelfde hoofdstuk.
periode 1977-1990
grondslag CW, art 11
- (430)
actor minister van Financiën
handeling Het bepalen van het bedrag waarboven voor het verlenen van voorschotten toestemming van de minister van Financiën is vereist en van het bedrag waarboven voor voorschotten een zekerheid dient te worden gesteld in de vorm van een eerste klas bankgarantie
periode 1988-
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 2 lid 2;
Besluit verlening voorschotten 1994, art. 2 lid 2 en 4
- (431)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met de vakminister tot het verlenen van een voorschot indien dit een door de minister van Financiën te bepalen bedrag te boven gaat
periode 1988-1990
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 2 lid 2
opmerking De Algemene Rekenkamer wordt in kennis gesteld van de verleende instemming
- (432)
actor minister van Financiën
handeling Het beoordelen van voorstellen van door de vakminister opgestelde voorschriften inzake het verlenen van voorschotten
periode 1988-1990
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 8 en 9
- (433)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van toestemming aan de vakminister om af te wijken van de in de Beschikking administratie Centrale afdeling financieel-economische zaken gegeven voorschriften
grondslag Beschikking administratie Centrale afdeling financieel-economische zaken, 15 augustus 1977, no. 477-3814, art. 98
periode 1978-1990
opmerking Dit gebeurt in overleg met de Algemene Rekenkamer

- (434)
actor Interdepartementale Werkgroep Privatiseringsonderzoek Accountantscontrole
(Werkgroep Peschar)
handeling Het verrichten van onderzoek naar en het rapporteren aan de minister van Financiën
over de mogelijkheden tot verbetering van de doelmatigheid of het privatiseren van
accountantswerkzaamheden bij het Rijk
periode 1985-1986
grondslag Besluit van de Minister van Financiën tot instelling van de Interdepartementale
werkgroep privatiseringsonderzoek accountantscontrole, 4 september 1985, Stcrt.
1985/188
- (435)
actor Interdepartementale Werkgroep Structurering en Uitbesteding van
Accountantswerkzaamheden
handeling Het adviseren van de minister van Financiën over de per ministerie opgestelde en aan
de Minister van Financiën voorgelegde meerjarige departementale plannen (voor de
structurering en uitbesteding van accountantswerkzaamheden)
periode 1987-1988
grondslag Besluit van de Minister van Financiën van 24 februari 1987 tot instelling van de
Interdepartementale werkgroep structurering en uitbesteding van
accountantswerkzaamheden, gewijzigd bij besluit van 24 augustus 1987
- (436)
actor minister van Financiën
handeling Het mede-instellen van begrotingsfondsen
periode 1977-1990
grondslag CW art. 87/eerste lid
- (437)
actor vakminister
handeling Het aanwijzen van onderdelen van de Rijksdienst als Staatsbedrijf
product Aanwijzingswet
periode 1977-1990
grondslag CW 1976, art. 88 lid 1
- (438)
actor minister van Financiën
handeling Het mede aanwijzen van onderdelen van de Rijksdienst als Staatsbedrijf
product Aanwijzingswet
periode 1977-1990
grondslag CW 1976, art. 88 lid 1

(439)
actor Interdepartementaal overlegorgaan Financiële Informatievoorziening
handeling Het adviseren van de minister van Financiën over de wijze waarop de financiële informatievoorziening in de Rijksdienst kan worden verbeterd
periode 1985-1991
grondslag Beschikking van de Minister van Financiën tot instelling van een Interdepartementaal Overlegorgaan Financiële Informatievoorziening Rijksdienst (IOFIV), 27 augustus 1985, no. 185-3493
opmerking secretariaat wordt gevoerd door de Afdeling Coördinatie Financiële Informatievoorziening (COFIV) van het Ministerie van Financiën

(440)
actor Stuurgroep Prestatiebegroting
handeling Het begeleiden van de ontwikkeling en invoering van de prestatiebegroting bij de verschillende ministeries
periode 1971-1978
grondslag

(441)
actor Stuurgroep Prestatiebegroting
handeling Het adviseren van de minister van Financiën over de toepassing van de prestatiebegroting
periode 1978-1986
grondslag

Periode 1991

(410)
actor vakminister
handeling Het aanwijzen van personen die zijn belast met het kasbeheer en/of het materieel beheer.
periode 1991-
grondslag CW art.19/tweede lid en vierde lid
product beschikking
opmerking Deze handeling was abusievelijk niet opgenomen in het RIO 'Per slot van Rijksrekening'. Bij de vaststelling van het BSD in 1995 had deze handeling het nummer 299.1.

(411)	
actor	vakminister
handeling	Het controleren van het gevoerde financiële beheer en de jaarlijkse financiële verantwoording daarover en van de administraties die ten behoeve van dat beheer en die verantwoordingen worden gevoerd.
periode	1991-
grondslag	CW art.22/eerste lid
product	zie handeling
opmerking	(uit: Besluit taak departementale accountantsdienst, Stb. 1987, 384) De algemene controle-taak houdt in: - het controleren van de administraties die op het ministerie worden gevoerd ter ondersteuning van het beheer en ten behoeve van de verantwoording die over het beheer moet worden afgelegd; - het controleren van het beheer van de middelen zoals dat blijkt uit de administraties van het ministerie; - het controleren van het stelsel van interne controlemaatregelen dat is opgenomen in de administratieve organisatie van het ministerie; - het controleren van de jaarlijkse financiële verantwoording van het ministerie die aan het einde en ter afsluiting van het dienstjaar wordt opgesteld aan de hand van de administratie, gevoerd door de directies FEZ. De controle houdt verder in: - het signaleren van onvolkomenheden naar aanleiding van de controle; - het adviseren inzake maatregelen ter opheffing van de gesignaleerde onvolkomenheden; - andere werkzaamheden door de minister opgedragen.
(412)	
actor	vakminister
handeling	Het doen van schenkingen van aan de staat toebehorende niet-geldelijke roerende zaken.
periode	1991-
grondslag	CW art.28, tweede lid, Besluit privaatrechtelijke rechtshandelingen 1996 art. 3/eerste lid.
product	zie handeling
(413)	
actor	minister van Financiën
handeling	Het vaststellen van het waardebedrag waarboven schenkingen van aan de staat toebehorende niet-geldelijke roerende zaken door de vakministers instemming vereist van de minister van Financiën.
periode	1991-2000
grondslag	CW art.28, tweede lid
product	beschikking

- (414)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met schenkingen door de vakministers van aan de staat toebehorende niet-geldelijke roerende zaken waarvan de waarde een zeker bedrag te boven gaat.
periode 1991-2000
grondslag CW art.28, tweede lid
product beschikking
- (442)
actor minister van Financiën
handeling Het mede-instellen van begrotingsfondsen
periode 1991-
grondslag CW art. 2/tweede lid
- (443)
actor minister van Financiën
handeling Het bepalen van het bedrag waarboven voor het verlenen van voorschotten toestemming van de minister van Financiën is vereist en van het bedrag waarboven voor voorschotten een zekerheid dient te worden gesteld in de vorm van een eerste klas bankgarantie
periode 1991-
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 2 lid 2;
Besluit verlening voorschotten 1994, art. 2 lid 2 en 4
- (444)
actor minister van Financiën
handeling Het instemmen met de vakminister tot het verlenen van een voorschot indien dit een door de minister van Financiën te bepalen bedrag te boven gaat
periode 1991-
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 2 lid 2;
Besluit verlening voorschotten 1994, art. 2 lid 2
opmerking De Algemene Rekenkamer wordt in kennis gesteld van de verleende instemming
- (445)
actor minister van Financiën
handeling Het beoordelen van voorstellen van door de vakminister opgestelde voorschriften inzake het verlenen van voorschotten
periode 1991-
grondslag Regeling verlening voorschotten 1988, 31 maart 1988, art. 8 en 9
- (446)
actor minister van Financiën
handeling Het geven van toestemming aan de vakminister om in bijzondere gevallen af te wijken van de Verrekenregeling
periode 1991-
grondslag Verrekenregeling, art. 6

(447)

actor minister van Financiën

handeling Het geven van voorschriften inzake de bepaling van tarieven voor verrichte werkzaamheden of verleende diensten aan derden

product Tarievenbrief en tarievenhandleiding (Handleiding bij de bepaling van tarieven voor verrichte werkzaamheden en verleende diensten)

periode 1992-

grondslag -

Noten

---

¹ De einddatum van dit onderzoek is 1 mei 1993.

² Overheidsfinanciën, door L. Koopmans, A.H.E.M. Wellink, H.J. Woltjer en C.A. de Kam (Leiden, 1971/herziene druk 1991)

³ t in het schema is het jaar waarop de begroting van toepassing is.